

ПОЛИТИКИН

ЗАБАВНИК

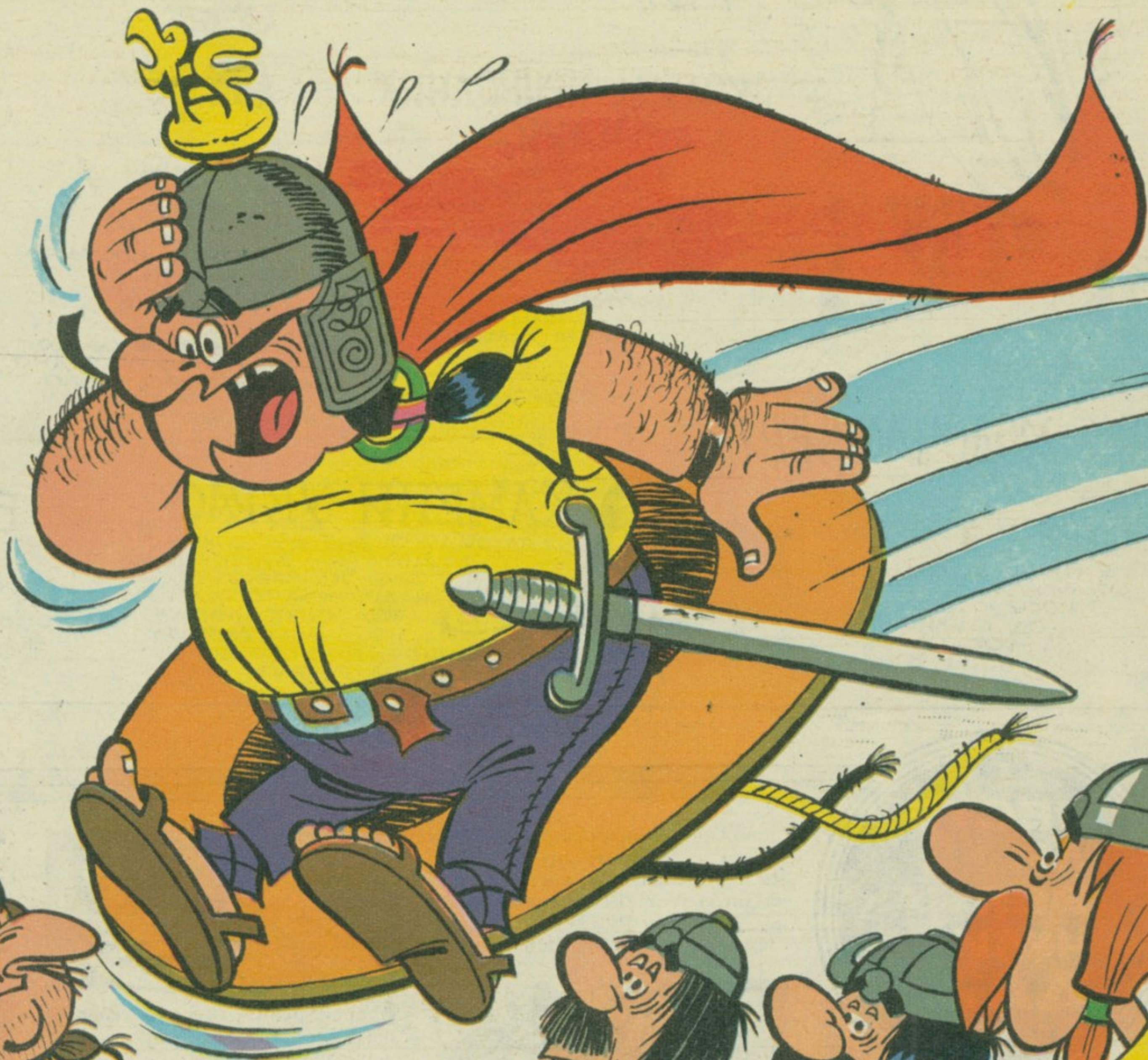
2
ДИНАРА

ГОДИНА
XXXIV
БРОЈ
1107
16. III 1973.

ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ

ГУРАНСОН И
ПОЛТРОНСОН
ПРВИ ПУТ
МЕЋУ НАМА

ЖЕНЕ ХОДОЧАСНИЦИ

КОЈЕ ПРИСУСТВУЈУ НАРОЧИТОЈ ВЕРСКОЈ СВЕЧАНОСТИ ШТО СЕ ОДРЖАВА У НЕПАЛУ СВАКИХ 12 ГОДИНА У ВРЕМЕ КАДА ПЛАНЕТА ЈУПИТЕР УБЕ У САЗВЕЖЂЕ ВОДОЛИЈЕ, НОСЕ ОДЕЖУ ОД РАВНО 1000 БОЈА.

ЗГРАДУ КОЛЕЏА ПРИРОДНИХ НАУКА

У ДОВЕРЉИВОЈ (НЕМАЧКА) САГРАДИЛО ЈЕ СВОЈИМ РУКАМА 20 НАСТАВНИКА И 300 УЧЕНИКА ОД 120.000 ЦИГАЛА КОЈЕ СУ УЧЕНИЦИ САМИ НАПРАВИЛИ.

ЗАЉУБЉЕН У ШЕКСПИРА

АНТОНИО КОСТА Е КАНТО (1822-1882) ИЗ САНТАРЕМА, У ПОРТУГАЛУ, 30 ГОДИНА ЈЕ СВАКОГ ДАНА ЧИТАО ПО ЈЕДНО ШЕКСПИРОВО ДЕЛО И ЧИМ БИ ПРОЧИТАО ПОСЛЕДЊЕ, ВРАЌАО СЕ ИЗ ПОЧЕТКА.

ЈЕДАН ОКАМЕЊЕНИ КОЊ

НАБЕН У ФРАНЦУСКОЈ КОЈИ СЕ ДАНАС НАЛАЗИ У ПАРИСКОМ МУЗЕЈУ НИЈЕ ВЕКИ ОД ОБИЧНОГ ПСА.

БРОНЗАНИ НОВАЦ

У ОБЛИКУ ТУНЕ УПОТРЕБАВАЛИ СУ СТАНОВНИЦИ СТАРИХ ГРЧКИХ КОЛОНИЈА НА ОБАЛАМА ЦРНОГ МОРА ЗБОГ ТОГА ШТО СУ ЊИХОВО ПРВО СРЕДСТВО ПЛАЌАЊА БИЛЕ ЖИВЕ РИБЕ.

КАМЕНИ УКРАС

НА ЗИДУ ЈЕДНЕ КУКЕ У РАДШТАТУ, У АУСТРИЈИ, БИО ЈЕ ПРВОБИТНИ НАДГРОБНИ СПОМЕНИК ПОДИГНУТ НЕКОМ НЕСТАЛОМ ДЕТЕТУ КОЈЕ ЈЕ КАСНИЈЕ ПРОНАЂЕНО ЖИВО И ЗДРАВО.

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА...

● да би добили што белу и чистију вуну стари Грци су одвајали овце са најбољим крзном и покривали их специјалним ортачима.

● године 1840. пронађен је један споменик из времена Картагиња. Одмах је позван један научник и замољен да дешифрира натпис на споменику. Научник се одазвао молби и ускоро је његов превод гласио: „Овде почива Хамилкар отац Ханибалов као и овај омиљен код свог народа а страх за непријатеља“. Један од научникових колега није био за-

довољан дешифрованим текстом и дао је своју верзију која гласи: „Свештеница богиње Изис подигла је овај споменик Пролету, Лепоти и Ружама које красе Земљу и плоде је“. Пошто су се

преводи које су ова два научника дали потпуно разликовали. Француска академија за археологију и праисторију позвала је трећег научника који је за свој превод натписа на споменику одлучно тврдио да је једини и прави. А он гласи: „Овај споменик посвећен је богу ветрова и бура да би се умирио његов бес“.

● пеликан може више хране да прими у кљуна него у стомак.

● прве речи откуцане телеграфом гласиле су: „Онај ко стрпљиво чека не губи“. Откуцао их је сам проналазач Морзе, 6. јануара 1838. године.

● перике које носе енглеске судије направљене су од длака из коњског репа.

● петао је у Европу први пут пренет око 500 година пре наше ере и то вероватно из Персије што доказује и његово име из тог доба: „персијска птица“

● назив „каучук“ настао је од речи „кау-чоу“, што значи „сузе дрвета“. Тим именом називају Индијанци из долине реке Амазона сок који се појављује на озлеђеним местима каучуковог дрвета.

● познати роман Данијела Дефоа „Робинзон Крузо“ први пут је преведен на наш језик 1799. године. Превео га је с немачког М. Лазаревић.

● од свих животиња једино шимпанзо може да се смеје.

WALT
DISNEY

ПАЈА
ПАТАК

У само свитање 4. септембра 1944. године не колико Немаца с упорним машинкама спроводило је групу италијанских партизана. Наредили су им да иду у колони по један са рукама подигнутим иза потиљка. Фиренца је већ била ослобођена и савезници су напредовали према северу све више потискујући Немце. Партизани, они који су после капитулације фашистичке Италије 1943. године отишли у шуму, помагали су иза фронта савезницима колико су могли.

У групи коју су Немци ухватили на путу према граду Прату налазио се и Сантино Граси, као и већина осталих родом из тих крајева. Ходали су око пола часа. Код засеока Камполми угледали су велики транспарент на коме је писало: „Овако ће завршити сви они који покушају да зауставе славни марш немачке војске“.

Постројени узи зид

Ту им се придружила још једна група заробљеника међу којима доста рањених и тридесетак Немаца. Поворка се зауставила у селу Фиљине. Немци су им наредили да стану уза зид са рукама и даље на потиљку. Од тог положаја умарало се читаво тело, руке су болеле и трнуле, али нико није смео ни за тренутак да их спусти јер би истог часа спустио стражар с бичем. Рањеници су лежали поред зида, многи на смрти.

„Кад су нас поређали крај зида, прича Сантино Граси, није издато никакво наређење, нити је дошао одред за стрељање. После неколико минута из једне баште изиђоше два Немца носећи ужад. Одмах ми је било јас-

ПОБЕГАО СА ВЕШАЛА

— ГЛЕДАО САМ КАКО НЕМЦИ УБИЈАЈУ МОЈЕ ДРУГОВЕ — СЕЋА СЕ ИТАЛИЈАНСКИ ПАРТИЗАН ГРАСИ. — НАЈЗАД, ОСТАДОХ САМО ЈА. ПОМИСЛИХ НА МАЈКУ, ОЦА, ВЕРЕНИЦУ...

ДРУГИ СВЕТСКИ РАТ

но да су одлучили да нас обесе.

Разместили су нас дуж пута. Са леве стране, иза једне ограде, текао је поточић, мало даље уздизао се брежуљак. Између њега и потока налазиле су се куће окружене баштама, али са мало дрвећа. Тек при врху брега видела се покоја маслина и шумица четинара. Све остало био је брисан простор.

Док сам махинално разгледао околину, приђоше Немци с конопцима. Покупили су их са сеоских бунара, па су још били влажни. На лицима мојих другова јасно се видело да знају шта

их чека. Ризалити, који је умирао, смогао је снаге да од једне старице што је ту да пролазила затражи мало воде. Немци му нису дозволили да пије и старица је сва ужаснута оставила бакарни крчаг и побегла у кућу.

Вешање је ужасна смрт, помислих, али припреме трају дуже него за стрељање. Нешто би се ипак могло догодити. Можда ће наићи савезничка војска која је била сасвим близу! Можда ће

их неко из села обавестити. А ако у селу избије побуна? Не треба много, па да се направи гужва! Али, село као да је било скамењено.

Последња жеља

Један немачки војник донесе исто и столицу. Одмах

сам схватио да је то уместо постоља за вешала. Други Немац, преводилац, читао је на рђавом италијанском језику нешто као оптужницу и осуду на смрт: „Партизани су убили четири немачка војника, а пет су ранили. За одмазду и пример заробљеници ће бити обешени!“

Војници су довели двојицу сељака да као сведоци присуствују извршењу пресуде. Један од њих, по имену Бајлоне, упита Немца како могу да тврде да су сви ти људи партизани. „Послали су их Енглези да убијају немачке војнике!“ одговори му немачки мајор.

Бајлонеу су наредили да сваког осуђеника упита за последњу жељу. Немци су држали откочене машинке, а Бајлоне нам је пришао сав утучен, блед као смрт. Свако му је понешто рекао, дао име, адресу или поруку за драгу особу. Бајлоне нас је скоро све знао и био је очајан што не може да нам помогне. Добро сам га познавао и мислио сам да ће ми нешто казати, али ме он онако окрвављеног и исцпа ног није препознао.

Никако се нисам мирио са судбином! Било је сувише глупо умрети сад када је ослобођење Италије било питање од неколико дана. Очајнички сам тражио неку могућност за бекство упркос томе што је Немаца било двоструко више него нас. Из врата и прозора кућа, мислио сам, народ сигурно очајава.

Другу до себе предложих да подбунимо остале и нападнемо Немце. Али, прекасно: конопци су већ били намештени и један Немац гурну првог из нашег реда под

Скочих као мачка и улећех у једну кућу.
Немци се дадоше за мном.

вешала. За извршење пресуде одређена су два војника, двојица су стајала уз вешала с упереним машинкама, а остали у приправности мало даље.

Младић, наш друг из борбе, није хтео да умре, отимао се, опирао, викао. Нисам могао да гледам вешање. Чуо сам очајнички врисак, онда наста тишина. На ред је дошао други од нас, па трећи и тако даље. Вешање није ишло брзо јер су рапави конопци запињали.

Био сам дванаести

Кад су стигли до деветог, Немци наредише четворици партизана да обесе све рањенике. Ја сам био дванаести и на мене би брзо дошао ред да станем на столицу и протурим главу кроз омчу да се случајно нисам нашао међу онима којима је наређено да купе рањенике и носе их под вешала.

Најзад смо остали нас четворица, без имало наде. Сваки минут живота чинио ми се као вечност. А онда су, редом, обесили још двојицу. У том часу затућаше топови савезничке претходнице која је долазила из Фиренце. Немци нас повукоше у заклон јер су гранате експлодирале у непосредној близини. Хтео сам да побегнем, али је до мене лежао један Немац.

У првом затишју Немци обесише мог друга. Остао сам сам. Два војника ме зграбише и таман кад су хтели да ми намакну омчу, поново зафијукаше гранате. Немци ме повукоше у заклон. Прође још неколико минута.

Сетих се мајке, оца, брата, сестре, веренице. Причињавало ми се да чујем плач из затворених прозора оближње сеоске куће. Једна граната трже ме из сањарења и ја се поново усредсредих на бекство. Приметио сам да Немци беже у заклон и покривају главе рукама чим се зачује зујање топовске гра-

нате која се приближава. То је, значи, тренутак који морам да искористим!

Срце је тукло јаче

Немци су поново почели да ми стављају омчу око врата кад се зачу звиждање гранате. Скочих као мачка, улетех у једну кућу и одмах изјурих кроз задња врата у башту да бих завао траг. Немци се дадоше за мнош пуцајући из машинки. Не размишљајући много утрчах у другу кућу и поново истрчах. Немци су ме пратили у стопу.

У трећој кући налетех на гомилу престрављеног народа који се овамо склонио од бомбардовања. Газда није хтео ни да чује да ме сакрије. Плашио се одмазде. Моје молбе нису помогле и они ме избацише. Немци су за то време ухватили другог човека и, мислећи да сам то ја, умало га нису обесили. Несрећник се једва одбранио.

Избацили су ме и из следеће куће у коју сам утрчао. У ствари, пристао сам да изађем само ако пре тога две жене провере да на улици нема Немаца. Био сам огорчен, окрвављен и запретио сам да ћу их убити ако ме преваре. Чврсто сам одлучио да се спасем!

У петој кући, мало подаље, затекао сам једну старицу. На брзину сам јој испричао да ме гоне и очајнички је замолио да ме сакрије. Она ме је одвела до једног прозорчета кроз који сам се једва провукао. Нашао сам се у башти испод куће. Старица ми је рекла да се склоним у стару јаму пољског клозета. Мислио сам да ћу се угушити од смрада. Чуо сам грмљавину топова, али мислим да је моје срце тукло јаче.

Једна девојка

У тој рупи остао сам неколико сати. Био сам страховито жедан, али нисам смео напоље јер је све врвело од подивљалих Шваба. Изишао сам тек у сумрак и срео једну девојку. Скупно сам храброст и замолио је да ми помогне. Она ме је одвела својој кући, дала ми да бем умијем и наједем, поклонила ми чисте панталоне, кошуљу и пар дрвених сандала. Затим ме је отпратила до куће једног мог рођака који је становао у оближњем засеоку.

Следећег дана становници Фиљине ухватили су једног немачког војника који је учествовао у вешању партизана. Сантино Граси, на путу својој кући, стигао је баш у тренутку када су му судили. Није хтео да им каже да се он једини из читаве групе спасао да разбеснела гомила не би линчовала Немца. Он сам није га ни погледао.

О. Б.

ПАЗИ, СТЕВО!

Певачи су отворили ноте и чекали знак за почетак. У раскошној сали царске резиденције Јилдиз Киоска, североисточно од Цариграда, владала је мртва тишина. Чланови хора, испод ока, радознано су посматрали султана, принчеве, везире и паше, маршале и ађутанте. И с друге стране они који су стајали подаље од султана, с ништа мање радозналости разгледали су ђаурске певаче.

Мокрањац је стајао с леве стране хора непрестано намештајући своје цвијере који су му клизили с носа као и увек кад је био у неприлици. А сад је свакако био. Пре концерта био је упозорен:

— Пази, Стево! Док диригујеш, ни пошто се не окрећеш певачима јер би у том случају султану показао — леђа! А то је неопростива увреда!

На знак Абдул Хамида скочи велики везир Мунир Паша, па пошто се дубоко поклони султану, све идући на трашке, дође хору и рече певачима да приступе ближе. Хор приђе, али Мунир паша понови жељу да се још мало примакну султану. Тако су чланови хора, миц по миц, прешли скоро целу салу и на крају се зауставили десетак корака испред Абдул Хамида.

Султан је с интересовањем гледао лица пред собом, а хористи су, хтели не хтели, почели да осећају трему. Иако искусни певачи, било им је први пут да наступају пред једним султаном.

Зачула се лака Мокрањчева интонација, после неколико секунди тишине грмну султанова химна „Хамидија“ — која уопште није била на програму! Изненађење Абдул Хамида и свих присутних било је велико. Био је то први случај да је неки турски султан чуо своју химну отпевану. У овој земљи није било певачких дружина и до тада су химне извођене искључиво плекс музиком или војним дувачким инструментима.

Ово изненађење је не само извео већ и смислио наш композитор Стеван Стојановић, звани Мокрањац. Он је године 1895. повео Београдско певачко друштво, чији је хоровођа био, на давно планирану турнеју у Бугарску и Турску. После великог успеха у Софији београдски певачи су се нашли у Цариграду. На концерту приређеном у позоришту Пти Шамп, у европској четврти Цариграда — Великој Пери, публика, у којој су седели представници свих могућих народности, била је одушевљена.

После овог концерта дошао је ред на самог султана Абдул Хамида и његов двор. У разговору са послаником Србије при великој Порти др Владаном Ђорђевићем Мокрањац је упитао шта би било угодно да се изведе султану ван програма а да буде њему посебно занимљиво.

— Па, Стево, могао би нешто турско, оријентално, ако имаш хорску верзију „Лем Едима“.

— Не, не, то је сувише сетно. Него боље неку турску песму... Зашто не химну „Хамидију“?

— Сјајно! — одушевио се доктор Владан Ђорђевић. — То ће се, сигуран сам, допасти султану.

Али, ту су почеле и тешкоће: требало је набавити ноте „Хамидије“ за клавир или војни оркестар.

— Не брини — умирио је Ђорђевић Мокрањаца — имамо ми овде у Галати једног Чеха који тргује књигама и музикалијама, наћи ће се и та композиција Арапина Нецид Паше код њега.

И стварно. Стеван Мокрањац је на време добио ноте и у рекордном времену хорски обрадио и увежбао „Хамидију“. Певачи су се нарочито мучили да запамте текст од кога ни речи нису разумели!

Али, труд се исплатио. Кад је одјекнула „Хамидија“, на султановом лицу се видело изненађење и задовољство. Абдул Хамид брзо устаде из фотеље, а сви који су седели учинише то исто. Кад на крају јекну оно: „Чок јаша, Падишах хан“, што значи „Нека живи Падишах хан“, задовољан султан поче плескати а кад се утиша позва Мунир Пашу и нешто му заповеди. Велики везир се поклони, окрете певачима и рече:

— Његово величанство би желело да отпевате и српску химну.

Мокрањац се дубоко поклони и одмах даде знак за почетак. Ова тачка је за певаче била много лакша. Било је то прво извођење наше химне у Јилдиз Киоску, а и последње. Сви су стајали, па и султан док су извођене химне.

После овако свечаног и успешног почетка песме су се низале једна за другом. Београђани су певали као никад дотле охрабрани одличним пријемом султановим. Абдул Хамид их је слушао веома пажљиво. Нарочито су му се, допали басови. Кад је завршен програм, султан преко Мунир Паше позва српског посланика доктора Владана Ђорђевића, па му нешто тихо рече. На то Владан звекну мамузама, дубоко се поклони султану а затим се окрете Мокрањцу и хору па рече громким гласом:

— Његово величанство султан Абдул Хамид II потпуно је задовољан вашим певањем и изјављује вам своју високу владачку благодарност. Живео!

Ово „живео!“ се односило, наравно, на султана. Хористи громко викнуше три пута: „Живео!“ да су свеће у бројним полилејима у сали затрепепеле. Султан је одликовао неколико чланова хора и хоровођу, а свим члановима хора доделио медаље „За уметност“, веома цењене у Турској.

Домаће и иностране новине биле су пуне комплимената.

Д. Е.

ДИКАН MONTEKARLOS И ПРВИ РЕЛИ

У јесен 1944. године командант Бокелског партизанског одреда позвао је борца Ђорђа Гвозденовића и кратко му саопштио да је, по налогу Штаба, премештен у ваздухопловство. Требало је да одмах преда дужност и пође у Никшић. Гвозденовићу није било јасно због чега је прекомандован. То није знао да му објасни ни његов претпостављени, али наређење се морало поштовати.

Тек када се нашао на никшићком аеродрому и угледао тромоторни немачки транспортни авион ЈУНКЕРС са свим ознакама, Гвозденовић је донекле наслутио зашто су га позвали. Он је пре рата летео као пилот на вишемоторним авионима и имао прилично искуства.

ПОКЛОН С НЕБА

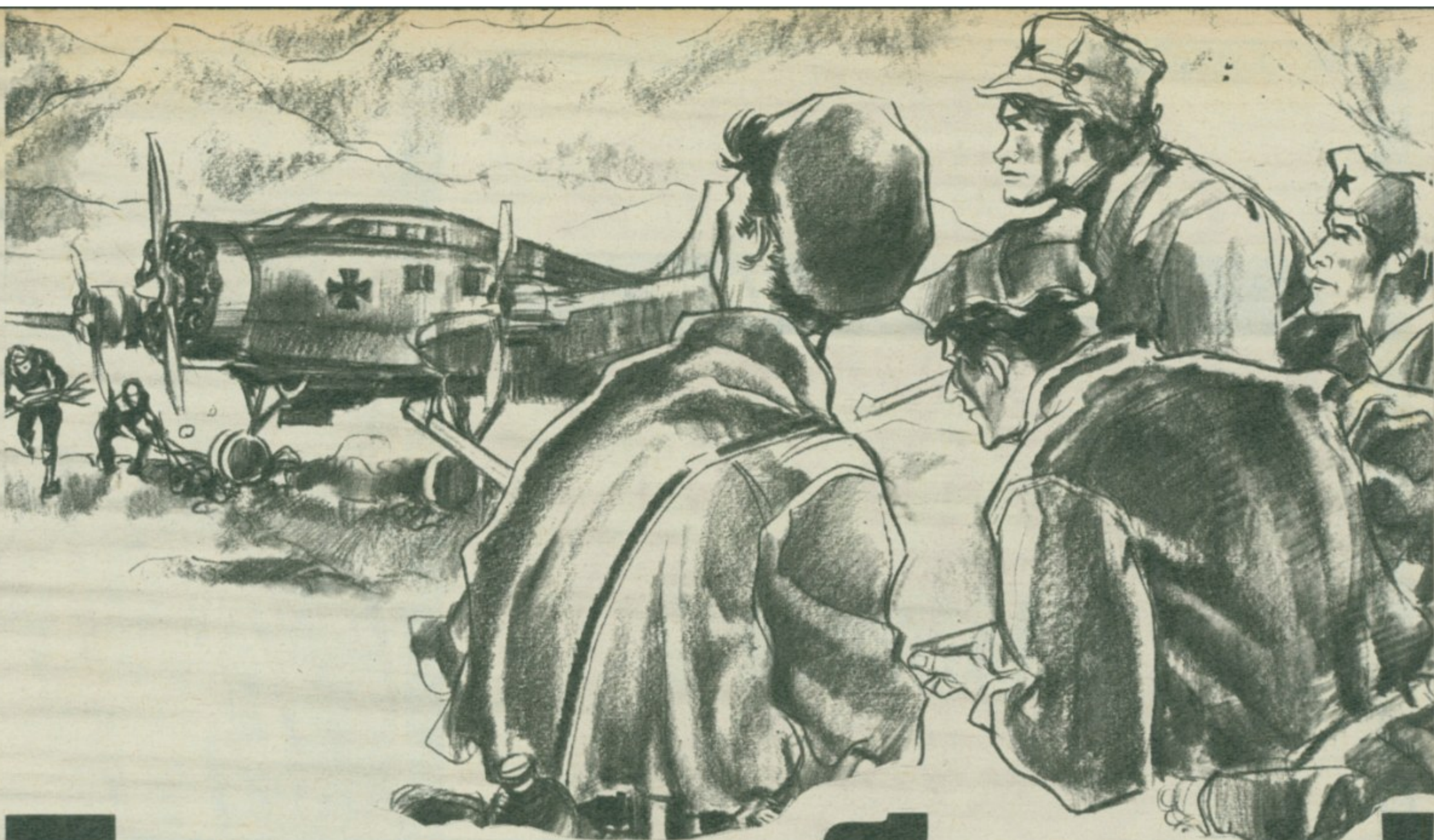
Убрзо је сазнао како су партизани дошли до овог апарата. Једне ноћи, док су палили ватре очекујући из Италије савезничке ДАКОТЕ са материјалом, зачуо се веома близу звук авионских мотора. Неколико тренутака касније из таме је изронио велики тромоторац и зауставио се у близини ватре. Немац! Партизани су поскакали, немачки пилот је, увидевши грешку, додао гас не би ли умакао. Но, није успео. Партизани су набацали камење и грање испод точкова и авион се зауставио.

У њему су затекли неколико изнемагљених Немаца који нису ни покушали да се бране. Приликом испитивања испоставило се да је немачки пилот уместо на албански аеродром у Тирани грешком слетео у Никшић. Тако је заробљен први транспортни авион, првенац будуће Транспортне ваздухопловне групе која је до краја рата извршила безброј важних мисија.

Партизани су били одушевлени неочекиваним „поклоном с неба“. У авиону је било доста горива, све исправно, само — нико није знао да пилотира! Онда су га добро замаскирали и известили команду о драгоценом плену, а ова им је послала Гвозденовића. Професионалном пилоту играло је срце од радости што се поново враћа авионима и летењу.

ПРЕМАЗАНЕ ОЗНАКЕ

Гвозденовић је одмах добио задатак да велики транспортни ЈУНКЕРС превезе на скровитије место како га Немци не би открили и уништили. Он је пажљиво разгледао кабину, прекидаче, команде, да би се „упознао“ с апаратом. Затим је упалио један мотор, па други и трећи. Са њим се у кабини налазио и комесар, иначе његов одличан друг још од пре

Ти си саботер!

КОМЕСАР ЈЕ СКОЧИО, ИЗВУКАО ПИШТОЉ И ЗАПРЕТИО СВОМ СТАРОМ ДРУГУ ДА ЋЕ ГА УБИТИ АКО НЕ ПОКРЕНЕ АВИОН

рата, који је све проматрао с изузетном пажњом.

Онда је Гвозденовић сео и почео да додаје гас све више и више. Мотори су заурлали, али се точкови нису мицали заглављени у размек шан терен скоро до осовине. Апарат није могао ни напред ни назад. Гвозденовић се окренуо комесару и саопштио му да „овако неће ићи“.

Комесар је ћипио, поцрвенео као да ће га ударити кап, подвикнуо Гвозденовићу да је обичан саботер, извадио пиштољ и запретио му да ће, ако не покрене авион, употребити оружје! Пилот је једва успео да га умири и објасни да точкови немају погон од мотора, као код аутомобила, па гас не може да „извуче“. Онда су наместили подлошке испод точкова и уз велики напор и помоћ мотора изгурали авион. Партизани су данима потом задикивали комесара што је хтео да убије свог старог друга.

Следећих дана Гвозденовић је направио неколико пробних летова изнад аеродрома, добро проверио авион, а онда се спремио за први задатак — пребацивање рањеника на земунски аеродром. Београд је већ био слободан. Претходно су немачке озна-

ке на авиону премазали некаквом модерском бојом.

На самом прилазу Земуну Гвозденовић је угледао четири авиона. Одахнуо је када је препознао руске ловце типа ЈАК. Изненада, поглед му паде на крило једног апарата и он следивши се од страха спази — немачке ознаке! Одмах је натерао себе да се прибере и наставио је да лети мирно очекујући крај. Један ЈАК му се, међутим, приближио и руски пилот је Гвозденовићу дао знак руком да се слободно спусти.

Тек када је слетео на аеродром у Земуну и када је почело искрцавање рањеника, Гвозденовић је доживео прави шок — угледао је на свом авиону немачке ознаке! Модерска боја се током лета осушила и отпала. Није смео ни да помисли шта би се догодило да су Руси били само мало „бржи“.

СТРЕЛАЦ ЈЕ РАЊЕН

Ђорђе Гвозденовић је убрзо потом прешао на јуришне авионе, постао коман-

дант ескадриле и већ почетком јануара 1945. године водио своје ШТОРМОВИКЕ на ратне задатке.

Његова ескадрила налазила се у бази на аеродрому Кленак код Шапца када је стигло наређење да се нападне немачке трупе у Сарајеву. Било је то свега неколико дана пре ослобођења Сарајева. Гвозденовићева ескадрила добила је задатак да бомбардује Официрски дом у центру града и околне зграде док ће остале ескадриле нападати друге важне објекте. Према добијеним извештајима у Дому се налазила забарикадирана велика група немачких и квислиншких официра и само авијација могла је да их уништи.

Већ на улазу у сарајевску котлину непријатељ је отворио страховиту противавионску ватру. Док су ШТОРМОВИЦИ брисали ка граду у ниском лету изнад реке Миљацке, са околних брда тукли су их из свих могућих оруђа. Изнад града ситуација је била још гора — на крововима зграда кључало је од експлозија као у џаку пуном жеравице!

Када су се нашли испред Официрског дома, Гвозденовић је наредио напад. Он је први бацио бомбе, за њим

пилот Гонец. Бомбе су погодиле Дом и суседну зграду, покуљали су дим и прашина. Онда су и остали пилоти извршили свој убиствен товар и отворили ватру из КАЋУША.

Изненада, Гвозденовић је осетио да му је једна граната погодила крило и да се авион опасно нагиње на десну страну. Упркос томе наставио је да туче из топова и митраљеза по официрима који су панично тражили спас поред зидова зграда.

Када је ескадрила обавила задатак, Гвозденовић је наредио излазак из борбе и повратак на аеродром. Уз пут је видео како друге ескадриле ШТОРМОВИКА бомбардују немачке касарне на Ступу ниже Сарајева.

Изнад реке Босне наредио је стрелцу да преброји авионе. Сви су били у строју. Гвозденовић се намучио са својим апаратом који се стално нагињао. Када су слетели, утврдио је да му је крило јако оштећено. Стрелац је био рањен у обе ноге и руку.

До краја рата Ђорђе Гвозденовић, као пилот јуришник, извршио је преко 40 задатака дејствујући од Срема до Доњег Михољца на Драви. Ослобођење је дочекао у чину потпуковника. Б. М. 1

ЗАБАВНИКОВА
ЕНЦИКЛОПЕДИЈА

ВЕЛИКИ ЛЉУДИ

ПЛАТОН

АКАДЕМИЈА | 2

КРИТИЧАР — Један од ученика у Академији био је и Аристотел, који ће касније оштро критиковати Платоново идеалистичко учење и сам поставити темеље западној научној мисли. За време свог двадесетогодишњег боравка у Платоновој школи, Аристотел је, између осталог, помно изучавао — биологију.

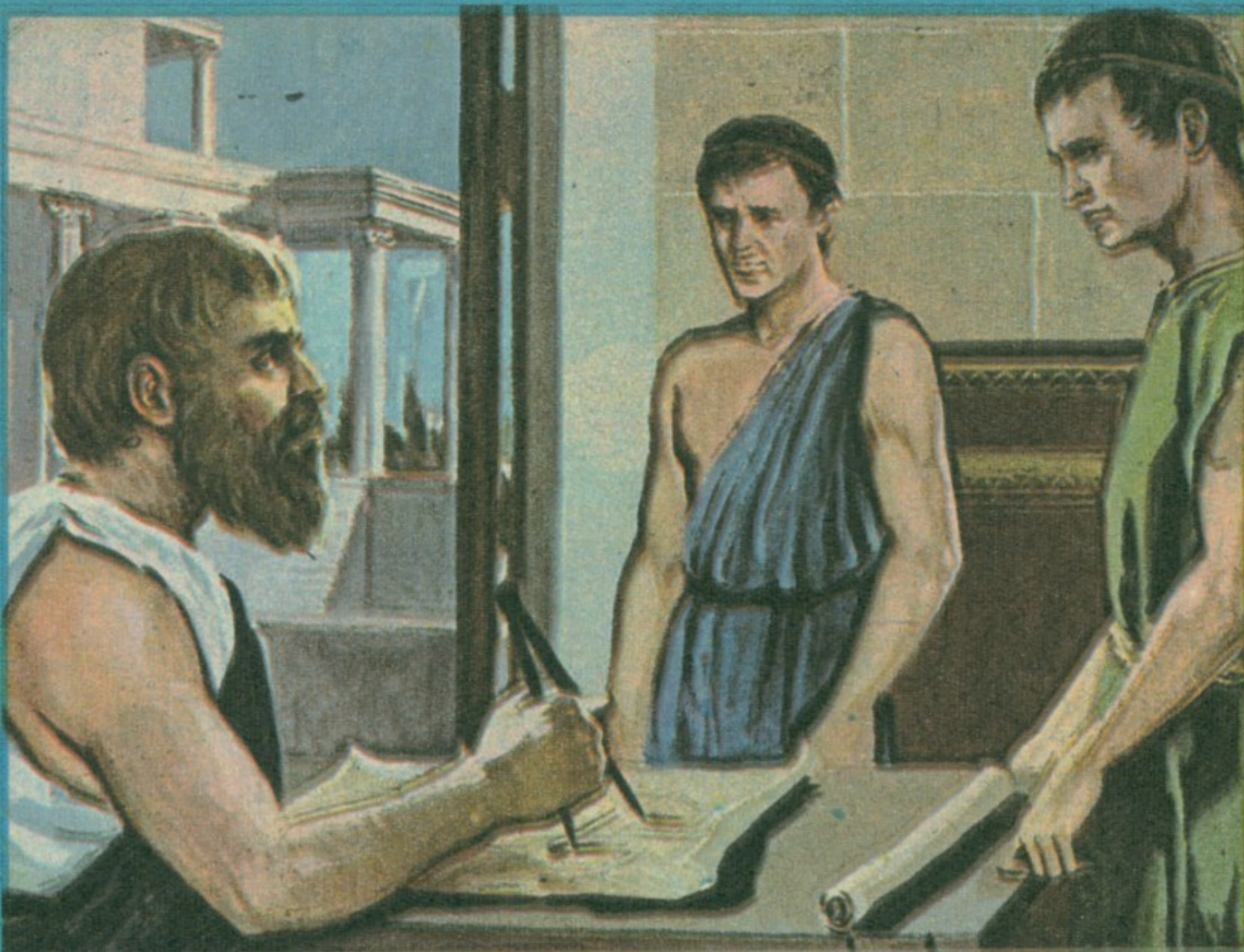

ДРЖАВА — Упоредо с радом у Академији, Платон је наставио да пише филозофске дијалоге, у којима је најчешће расправљао о проблемима морала. Један од најчувенијих је „Држава“ — приказ савршеног друштвеног уређења какво је филозоф замислио у Сиракузи. Малобројно становништво ове идеалне државе било би строго подељено у класе по занимању. Класа владалаца, бирана из других класа и брижљиво школована, представљала би елиту која управља по највишим моралним и филозофским принципима. Класа војника одржавала би ред и чувала државу од спољних напада, а занатлије и трговци радили би за опште добро. Сходно овоме, Платон је прописао врлине какве би требало да одликују припаднике појединих класа: владаци треба да буду мудри, војници храбри, а грађани разборити и послушни.

ЗАКОНИ — У последњим годинама живота, Платон ради на свом најдужем дијалогу „Закони“, у коме идеје о савршеном друштвеном поретку преноси на један замисљени град на Криту. У овом делу, филозоф покушава да пронађе устав какав би највише одговарао просечном Грку његовог доба, у многоме ублажујући своје првобитне ставове из „Државе“. Иначе, Сократ се више не појављује као главно лице дијалога. Његово место заузима један безимени Атињанин који, по мишљењу многих, представља самог Платона.

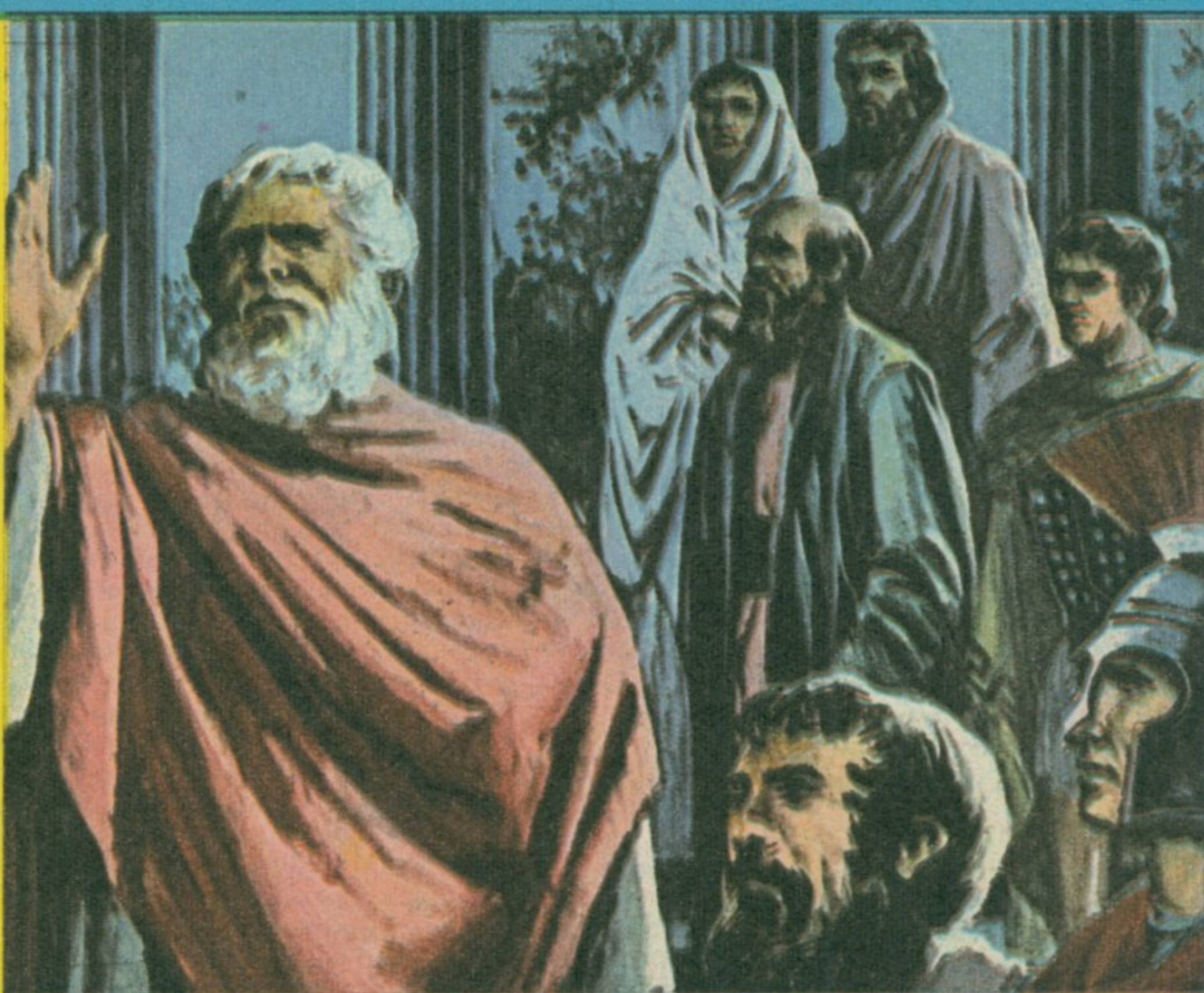
СВЕТ ИДЕЈА — Дошло је време да Платон неке од својих замисли спроведе у дело. Вратио се у Атину и у вртovima Академоса изван града основао школу коју је, по месту где се налазила, назвао Академијом. Платонов метод и идеје дали су печат раду ове школе. Држао је предавања без икаквих белешки пред собом, а до закључака се долазило заједнички, у разговору. Учио је да се суштина не налази у стварима већ у њиховим „идејама“ и да је сазнање само подсећање на заборављени свет идеја у коме смо једном борабили. Данас се сматра највећим филозофом - идеалистом Старог века. Иначе, његова школа постигла је за кратко време изванредан углед. У њој су се, између осталих, припремали и будући државници, а и сами владари често су навраћали да упитају за савет.

ПРВИ УНИВЕРЗИТЕТ — У Академији су се продубљивала знања из свих научних области те се с правом може сматрати првим универзитетом у историји. Њен значај за каснији развој научне мисли је непроцењив. Сам Платон посвећивао је овој школи највећу бригу, стављајући је испред свих својих списа.

НЕУСПЕХ — Платон је већ био шездесетогодишњак када га је његов пријатељ Дион поново позвао у Сиракузу да подучава новог цара Дионизија II. Филозоф је пристао, видевши у томе прилику да оствари нешто од својих замисли о идеалној држави. Међутим, његове идеје наишле су на такав отпор да је морао да одустане. Вратио се у Атину, чврсто решен да се посвети Академији и да више не учествује у јавном животу. Пораз у практичној политици није умањио углед Академије те су грчки државници и даље у њој видели корисног саветодавца.

ЖИВА МИСАО — Платон није завршио овај дијалог. У томе га је омела смрт, 347. године пре н. е. Убрзо потом, његова филозофија изгубила је свој изворни облик: најдражи ученик, Аристотел, пошао је сопственим путем, а Академија је застранила у скептицизам, сумњајући у било какву могућност сазнања. Па ипак, Платонова мисао није умрла. Током историје, велики филозофски системи често су је нападали, али је никада нису прескочили.

КРАЈ

И за њега је остало огромно пространство од десетине хиљада километара: цела европска низија, Урал, западни Сибир, Байкалско језеро, последња руска утврђења. Јашући данима територијом коју је држао тунгуски поглавица Гантимур заобишао је пустињу Гоби, прејашао неку хучну реку и најзад, равно 316. дана отако је напустио Москву, Николае Милеско, први руски амбасадор упућен у Пекинг, у пролеће 1676, стигао је са својом пратњом на кинеску границу.

Дочекан је учтиво што значи да му је допуштено да ступи на кинеско тло. Већ сутрадан стигао је и изасланик кинеског цара Мах-Ла, али до сусрета између ова два племића није могло доћи јер се нису могли нагодити ко ће коме доћи у посету. Сматрало се да онај ко некоме долази на ноге умањује не само своју важност већ и достојанство владара кога представља! Коначно, после подужег размишљања, пронађено је решење: подигнут је шатор са двоја врата на супротним странама, а сусрет се одиграо на тај начин што су Милеско и Мах-Ла ушли у исто време, сваки на своја врата.

Писма руског цара примљена су са страхопоштовањем и Мах-Ла замолио је Милеску да мало сачека одговор из престонице.

То чекање потрајало је равно 45 дана.

СПОСОБАН АВАНТУРИСТА

Пред крај своје владавине руски цар Алексеј Романов, отац Петра Великог, одлучио је да успостави трговачке везе са Кином. Намеравао је да из ове земље увози свилу, чај и драго камење, а тамо прода коже и скупocene сибирска крзна, нарочито самуровину и хермелин. Наравно, Милескова мисија је имала и друге, тајне задатке. Али, зашто цар није изабрао неког од руских дипломата за ову мисију већ тамо неког молдавског авантуриста,

АМБАСАДОР БЕЗ НОСА

ЧУЛА СЕ НЕЖНА МУЗИКА, ВАЗДУХ ЈЕ МИРИСАО, ПОСЛУЖЕН ЈЕ И ЧАЈ, АЛИ НИКО ИЗ ЦАРЕВЕ ПРАТЊЕ НИЈЕ ПРОГОВОРИО НИ РЕЧ. САМО СУ ГЛЕДАЛИ ГОСТА.

питали су се многи у Москви.

Милеско је у Русију стигао са двора молдавског кнеза чији је секретар и љубимац био. Једног дана ухваћена је његова порука некој странијој сили, Милеско је оптужен за велеиздају и сурово кажњен: ишчупана му је рскавица из носа! Како је био имућан похитао је у Немачку где му је један способан хирург окрпио нос, а одатле отпутовао у Русију. Осим руског, влашког, српског и латинског, говорио је још пољски, француски, немачки, старогрчки и новогрчки, па му није било тешко да се пробије и постане тумач цара Алексеја и учитељ царевића Петра. Више пута ишао је у дипломатске задатке, познавао многе утицајне људе, чак и Луја XIV! Дакле, руски цар добро је знао кога шаље у Кину.

БОЉЕ ДА НИЈЕ

Желео је да га Милеско достојно репрезентује, па му је дао позамашну суму новца и велику пратњу. Било је међу њима и лекара, и стручњака за драго камење, брзих писара. Милеско је уз пут најмιο шест соколара са птицама које је намеравао да поклати кинеском владару.

Најзад је из Пекинга стигло допуштење да руски амбасадор може да крене у престоницу. Пртљаг је натоварен на коње и камиле, а 156 чланова пратње је у сто двоколица кренуло да превази преостали део пута. Десетог маја поворка је стигла до великог кинеског зида који је опасивао целу ову земљу. Прошли су кроз огромну гвоздену капију и ушли у праву Кину.

Одушевили су се богатством градова, раскошним пагодама, лепотом кућа и вртова. Пет дана касније стигли су у Пекинг. Ту, у специјалној резиденцији, добио је Милеско првог госта. Био је то мисионар, језуита Фердинанд ван Фербист, који је већ годинама боравио у Кини и био на двору цењен због одличног познавања астрономије и математике. Језуита се понудио за тумача у разговорима и поклатио Милеску своју књигу о кинеском церемонијалу, карту Кинеског Царства и још једну књигу језуита Мартинија у којој су подробно описане кинеске провинције. (Знатно касније промућурни Милеско је у Москви превео ову књигу и ставио своје име на њу!)

Заузврат Милеско је поклатио Фербисту два сре-

брна свећњака за његову цркву у Пекингу и икону арханђела Михаила због чега ће имати грдне главобоље.

НА КОЛЕНИМА

Петог јуна 1676. руски амбасадор коначно је добио дозволу да уђе у двор кинеског цара и преда дарове и писма. Али, узалуд се Милеску освртао, од цара ни трага. Примио га је колај, врховни гувернер. Десет дана касније Милеска су поново позвали у двор. Овог пута организован је свечани пријем. Амбасадору је речено да клекне испред раскошно украшеног престола. Звук гонга означио је долазак цара.

Канг Хи, кинески владар, био је млад човек од 23 године, лица пуног ожиљака од великих богиња. Пратила су га браћа и рођаци. За читаво време чула се нежна музика, а у вазама су гореле миришљаве смоле. Послу-

жен је чај, нико није проговарао ни реч. То је било такозвано гледање.

Поподне су вредни цареви сликари насликали портрет Милесков, за успомену цару али зато је све остало ишло више него споро.

Тек 19. јула Милеска су поново позвали у двор. Цар је овог пута био окружен са 300 мандарина. Чим би проговорио, Милеско је морао на колена. Преводио је отац Фербист.

— Његово величанство читаве Кинеске империје пита да ли је његово величанство цар читаве Русије доброг здравља? — гласило је прво церемонијално питање, али амбасадор је могао бити задовољан што се са гледања прешло на речи.

— Хвала богу — одговорио је — велики цар Алексеј Михайлович Романов је у најбољем здрављу. — Следила су слична питања, као каквог је раста и стаса цар, колико му је било година, кад је почео да влада. После се прешло и на личност амбасадорову и ту Милеско замахло није страдао. Пошто се похвалио да познаје математику и астрономију, цар му је поставио неколико стручних питања и да није било Фербиста који је не само преводио већ и суфлирао, ко зна како би се пријем завршио.

ИЗВОЛИТЕ СЕ ГУБИТИ!

Све је текло не може бити боље до једног дана крајем августа кад су изнебуха Милеска позвали у двор и саопштили му цареву одлуку: пи сма руског цара су увредљива и сви његови предлози се одбацују. Нека се амбасадор изволи губити из Пекинга!

Ништа не разумевајући Милеско се после осам месеци боравка на кинеској територији спаковао и кренуо назад. Уз пут је купио један цин новски рубин за цара плашећи се како ће примити неуспех мисије. Међутим, у Сибиру је сазнао поразну новост: док је он био у Кини, цар Алексеј је умро и наместо њега дошао је Фјодор. Све је несученом амбасадору постало јасно: рекао је да је цар у добром здрављу, а овај је већ био мртав!

У Москви га је чекало још непријатније изненађење. Стрпали су га у затвор под оптужбом да је у Кини страшио огромне паре ни у шта и да је православној икону поклатио језуитима! Али, Милеско је успео да се оправда и изађе из тамнице. Кад је на престо дошао његов бивши ученик Петар Велики, Милеско је чак награђен за мисију у Кини. И заиста, он је то и заслужио. Први је пробио пут до Кине и донео собом низ драгоценних података о Небеском царству који су у Русији чувани као строго поверљива државна тајна пуних двадесет година!

Николае Милеску умро је у Москви 1708. у седамдесет другој години као веома уважена и цењена личност. И као врло богат човек.

Д. Е.

— Његово величанство читаве Кинеске империје пита да ли је његово величанство цар читаве Русије доброг здравља? — гласило је прво питање.

КАД БИ ЈЕЧМОМ ТЕКЛА САВА, КВАС БИ БИО ЗАБАДАВА!

ШАЉИВЦИЈЕ, ЈАВИТЕ СЕ!

Позивамо вас да учествујете у нашој новој наградној игри. Погледајте добро цео цртеж. Ваш задатак је врло једноставан: према ситуацији на цртежу одговорите духовито ШТА КАЖУ Дикан и Вукоје. Реченице треба да буду што краће. Водите рачуна о томе да бар један од њих двојице у свом говору МОРА ДА УПОТРЕБИ РЕЧ КВАС.

Одговоре напишите на купон и пошаљите на адресу „Југославије комерца“. Петорицу нај, нај, шаљивџија чекају вредне награде.

Ако сте већ пробали квас, биће вам лако да будете духовити.

ЗА ДУГ ЖИВОТ
ОД 100 ГОДИНА
КВАС ИМА 100
ДОБРИХ
ОСОБИНА!

КВАС ЈЕ ХРАНА
И НАПИТАК.
ПРОИЗВОДИ СЕ
ОД ЈЕЧМА, РАЖИ,
ПИВАРСКОГ
КВАСЦА, ХЕЉДЕ,
КОШТИЧАВОГ
ВОЂА И МЕДА.

5 НАГРАДА ЗА 5 НАЈДУХОВИТИЈИХ ОДГОВОРА

- КИНО-КАМЕРА „СПОРТ“ СА БОКСОМ ЗА ПОДВОДНО СНИМАЊЕ
- ФОТО-АПАРАТ „ЕТЈУД“
- ФИЛМОСКОП СА 15 КОЛОР ФИЛМОВА
- ДИЈАВИЗОР ЗА ДНЕВНО СВЕТЛО СА ДИЈАПОЗИТИВИМА
- КОМПЛЕТ ОД 5 ГРАМОФОНСКИХ ПЛОЧА ИЗ СССР-а

КУПОН 1

ДИКАН: _____

ВУКОЈЕ: _____

Име и презиме аутора текста _____

Број поште, место, улица и број _____

Попуни, изрежи, залепи искључиво на дописницу и пошаљи на адресу „ЈУГОСЛАВИЈА КОМЕРЦ“, 11001 Београд, Кнеза Милоша 60. (Са знаком „За квас“). Рок за слање купона је 23. март.

ПРОКЛЕТЕ

Стиснутих зуба Морис Џонсон је усмерио огромни мартин 202 ка мрачној писти код Балбака, у Либану. Када је осетио да су точкови авиона додирнули тло, одахнуо је и обрисао зној са лица. Тајни лет преко Средоземног мора завршио се „слепим“ слетањем по мркој ноћи а такву проверу својих летачких способности никада више не би желео.

„Додуше, нисам ни желео да се упуштам у овај кријумчарски посао“, помислио је Џонсон. Проклете паре...

Његов други пилот, тридесетогодишњи Енди Филипс из Кармела, у Калифорнији, скочио је на земљу и пошао у сусрет либанским кријумчарима који су свој камион паркирали испод једног дрвета, око 100 метара од грубе земљане писте. Скоро читав час десетак људи истоваривало је робу коју је Морис Џонсон донео авионом: цигарете намењене црној берзи.

ДВА ТОВАРА

Цигарете су, додуше, биле уносан али споредан посао који је требало обавити те ноћи. Једна од водећих европских кријумчарских банди платила је Џонсону 5000 долара да, пошто испоручи цигарете, узме товар хашиша и преко Казабланке пребаци га у Француску.

Морис Џонсон је постао нестрпљив. „Тај хашиш треба већ утоварити“, помислио је раздражено.

— Што се дуже задржавамо на земљи већа је могућност да нас открију — рекао је Филипсу.

— Одмах ћемо бити готови — умиривао га је други пилот.

Филипс је пришао тројци Американаца који су заједно с Либанцима ужурбано товарили вреће с хашишем и почео да им помаже. Цео товар вредеће на улицама америчких градова око 2,2 милиона долара, преко четири милијарде старих динара. Џонсон није знао да је то највећи товар дрога икада утоварен у неки авион.

Понећ је прошла. Починала је субота, 29. август 1970.

„Шта толико дуго раде“, забринут је мислио Џонсон проверавајући инструменте на контролној табели. За њега је било питање чисти да не додирне хашиш. Најзад, он је пилот а не кријумчар.

Наједном, чуло се неко брујање у ноћи. Уплашен, Џонсон је осетио жмарце низ кичму.

— Готово! Укрцавајте се! — викнуо је другом пилоту.

— Не можемо више чекати.

— Морате! — викнуо је двадесетдеветогодишњи Роберт Блек уперивши револвер на Џонсона. — погодили смо се да утоварите хашиш!

ХЕЛИКОПТЕРИ У НОЋИ

Не обраћајући пажњу на Блека и његов револвер Филипс је устрчао уз степенице и готово се свалио у авион. Морис Џонсон је бесно погледао Блека и довикнуо му:

— Јеси ли полудео, човече! Зар не чујеш брујање? Полазимо!

— Иди до ђавола и ти и твоје брујање! — викнуо је Блек а онда, када је чуо све гласнији шум, израз његовог лица се променио.

Брујање као да је долазило изнад њихових глава. Давид Монтел и Кенет Конел, последњи од петорице Американаца, потрчали су према авиону не обраћајући пажњу на Блека, а за њима још три Либанца. Остали су стајали неодлучни не знајући да ли да крену са Американцима или да беже камионом.

— Полазимо! — викнуо је Џонсон. Сасвим му је било свеједно ко се налази у авиону. Дао је пун гас, мотори су забрујали иако су врата авиона још била отворена. Неко је викнуо:

— Избаци Либанце! И три тегла полетела су према земљи.

— По договору, требало је да они остану са истовареном поштом цигарета испратио их је цинични Блек.

Над авион су се наднеле тамне сенке два хеликоптера либанске полиције. Из хеликоптера су отворили паљбу, меци су се одбијали о авион. Поље са пистом је наједном осветљено фаровима полицијских ципова.

— Нећемо успети да полетимо — викнуо је Филипс.

Није био у праву. Тренутак касније авион се подигао у ваздух. Филипе, Блек, Монтел и Конел били су ван себе од радости. Џонсон није делио њихово одушевљење.

— Погледајте иза нас — рекао им је. — Хеликоптери нас прате.

Тако је на небу изнад Либана почела најчуднија ваздушна потеря: два хеликоптера пуна полицајаца гони-

ли су стари транспортни авион натоварен хашишем.

Кријумчарење авионом је последњи метод у међународном свету криминала. Метод против кога је веома тешко борити се. Додуше, то не значи да власти у разним земљама не предузимају мере и против овог начина кријумчарења. Али потеря за Морисом Џонсоном био је први потез у антикријумчарској кампањи коју је влада Сједињених Америчких Држава повела ван граница своје земље.

— Схватили смо да није довољно да будемо на улазима у Сједињене Државе и да се ослањемо на царинску контролу — рекао је Харвеј Велман, подсекретар у владином одељењу за борбу против наркотика. — Морамо да стигнемо до самог извора, тамо где почиње илегална трговина дрогама.

ДОЧЕК

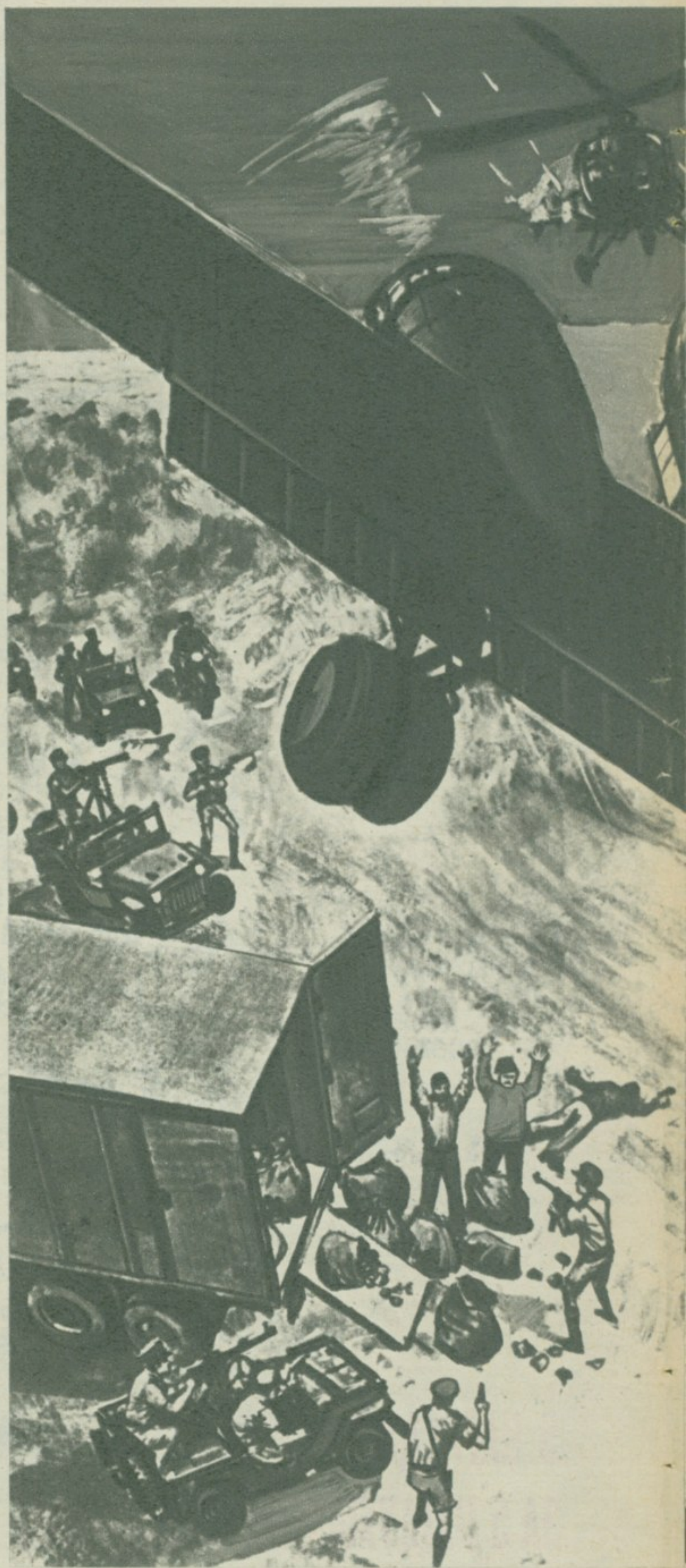
Док су Џонсон и Филипс покушавали да избегну својим гониоцима у хеликоптерима, један други амерички пилот, двадесет четворогодишњи Огист Мејлс из Мајамија, у Флориди, чврсто је спавао у затвору у Ници, у Француској. Ухваћен је на делу као „ваздушни“ кријумчар и сада је чекао суђење које није обећавало ништа добро: постојала је могућност да буде осуђен и на дванаест година робије. Огист Мејлс никада није видео Мориса Џонсона, али ће се њихови путеви ипак на неки начин укрстити.

Срећа је напустила Огиста Мејлса 26. августа 1970. када се двомоторцем бичкрафт, враћајући се из Северне Африке, приближио Ници. У току тог пролећа и лета обавио је неколико успешних кријумчарских летова — преносио је хашиш. Мада се као и увек бојао, ипак се надао да ће и овога пута све добро проћи. Контролни торањ му је дозволио слетање и он се, умирен, обратио свом копилоту, тридесетогодишњем Алену Клемонсу:

— Вечерас ћемо да прославимо повратак.

— Нисам баш сигуран — одговорио му је Клемонс — Погледај! Сви улази на аеродрому запоседнути су људима у црним униформама.

Мејлс се нагнуо да погледа кроз окно пилотске кабине и — тачно! Француска полиција! Није имао довољно горива да би поново узео висину и полетео у неком другом правцу. Одлучио је да се спусти и пона-

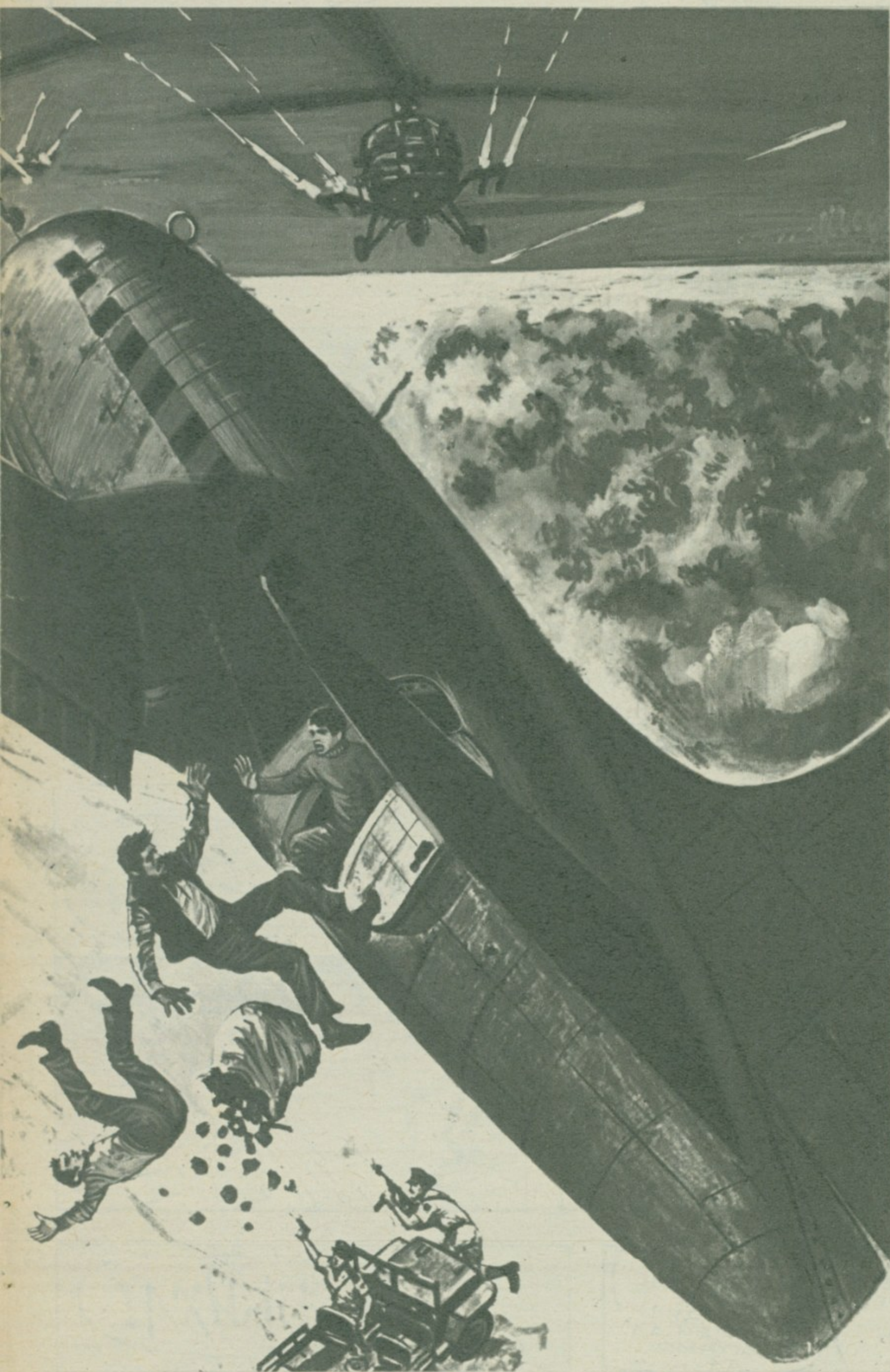
ша као да је све у реду. Међутим, чим су точкови додирнули писту, зачуле су се сирене. Полиција је окружила авион. Сат касније Мејлс и Клемонс налазили су се у затвору, у одвојеним хелијама.

Међународна акција која је довела до Мејлса у Ници и Џонсона у Либану почела је неколико месеци раније, у мају 1970, у једној канцела-

рији на трећем спрату Америчке амбасаде у Паризу.

Џон Кусак, човек с двадесет трогодишњим искуством у борби против кријумчара наркотика, успео је да створи мрежу плаћених информатора готово у свим главним европским градовима. Кусак је почео и да проверава приватне летове и покушао да их повеже са одређеним авионима и пилотима.

ПАРЕ

Са 38.000 летова колико се дневно обави у Европи, то није нимало лак посао.

А онда, средином августа сазнао је за увек исте летове Огиста Мејлса: од Нице до Либана, а затим преко Казабланке натраг у Ницу. То му је било сумњиво. У Либану расте хашиш, у Казабланци се пакује, из Нице се шаље у Америку.

Мејлс и Клемонс су послед

њи пут полетели за Либан рано ујутру. Спустили су се на једно поље хашиша, утоварили 300 килограма и одлетели за Казабланку. Док су се они одмарали у једном хотелу, хашиш је сортиран и пакован у дрвене кутије. А када су стигли у Ницу, њихов авион је окружило 38 полицајаца. Мејлс и Клемонс су, на велико Кусаково задовољство, испричали све

што су знали, надајући се да ће због тога бити блаже осуђени. На основу њихових обавештења похватани су неки кријумчари у Либану и Казабланци, али кријумчарски ланац ни издалека још није био уништен. Један либански одгајивач хашиша, који је успео да избегне хапшење, сазнао је занимљиву вест: стари авион мартин 202 може да носи пет пута ви-

На небу изнад Либана почела је најчуднија ваздушна поштера: два хеликоптера и једна полицајаца јонили су сјајри француски авион набојарен дројом!

ше хашиша него заплени бичкрафт. Само један успео лет овог авиона надокнадио би све губитке.

ПРИМАМЉИВА ПОНУДА

Тако је на сцену ступио Морис Џонсон. Он је годинама радио у војној и привредној авијацији. За себе је говорио да је „стари пилот, не нарочито храбар“. У Калифорнији му живе жена и троје деце. Први његов посао били су летови од Калифорније до Средоземља за рачун једне приватне фирме. А онда је добио нову марш-руту: Бангор Мејн, Лабрадор, Гренланд, Исланд, Холандија и најзад Кипар. Увек је обављао само законите послове.

Међутим, 27. августа 1970. у једном локалу на Кипру један од шефова кријумчара, неки Рац, понудио му је 5000 долара за само један лет у Либан. Пристао је.

Само 18 часова касније знојио се у мартину 202 који су гонила два хеликоптера либанске полиције.

Кусак је преко својих сарадника унапред био обавештен о том подухвату. Издао је налог да се затвори Рац, а авион заплени и пилот ухапси тек када хашиш буде утоварен. Међутим, Морис Џонсон је успео да дигне у ваздух стари мартин 202.

Сада је покушавао да некако умакне хеликоптерима, али је схватио да су они у стању да лете истом брзином као авион. Полицијски меци пљуштали су по авиону и три путника су лежала на поду, тражећи било какав заклон.

— Морамо наћи неку земљу где ће нам дозволити да се спустимо. Рецимо у Либији... — рекао је Џонсон. — А до тада летећу изнад саме воде, што је мени лакше него онима у хеликоптерима.

Велики авион је лебдео тако рећи над самим таласима. У неколико махова само што није додирнуо воду. Џонсон је био обливен знојем. А онда су хеликоптери почели да заостају.

— Идемо у правцу северне Африке — викнуо је Џонсон.

— Меци су оштетили резервоаре и немамо довољно горива — обавестио га је Филипс.

Морис Џонсон није био човек који се лако предаје. Стиснуо је зубе и процедио: — Ипак ћемо успети.

Али, само неколико тренутака касније на небу су се појавила четири либанска млазна авиона. А по налогу Џона Кусака, у ваздух се дигло и неколико грчких и британских авиона који су само чекали наређење да се окоме на мартин 202.

ПРИНУДНО СЛЕТАЊЕ

Џонсон је погледао улево и угледао формацију британских млазњака. Знао је да њима управљају искусни професионалци и да са њима неће бити шале.

— Спустите се одмах — чуо се глас из млазњака. — Или...

— Или? — Џонсон је узео микрофон из Филипсове руке. — Идите до ђавола!

Један британски авион се приближио на 200 метара и отворио ватру. Стари авион почео је да личи на развалину: рупе су се расцветале по његовом трупцу, ватра је почела да избија.

— Јесте ли сада разумели поруку? — чуо се глас британског пилота.

— Да — тихо је одговорио Џонсон.

Праћен млазњацима усмерио је авион ка најближем аеродрому. Убогађени мартин 202 једва се спустио у Хераклиону, где су Џонсону и његовим помагачима људи из грчког одсека Интерпола ставили лисице на руке. Истог дана у Хераклиону је приспео и Џон Кусак заједно са чуварима закона из десетак земаља.

Џонсон и Филипс су се нашли иза решетака. Испричали су све што су знали не би ли бар за коју годину смањили казну робије која их је очекивала. Интерпол је уништио међународни кријумчарски ланац — бар привремено.

ЦРНА БРАДА И КОМАНДОСИ

ПРИЧА ИЗ ЖИВОТА

ЋАВО ПРОТИВ АЈКУЛЕ

Кад сам од директора Њујоршког зоолошког врта добио поруџбину да набавим пар црних пантера, био сам задовољан. Прво, знао сам да ће ми шеф једног од највећих вртова на свету добро платити, а друго, волео сам да још једном видим Малезију. У овој земљи на југоистоку Азије ло вачка срећа ме дотад никад није изневерила.

МУКЕ ОКО ТРЕЋЕГ

У близини Куала Лумпура мој по моћник Али и ја распитали смо се за ове велике црне мачке. Рекли су нам да их највише има северно од града у једној стеновитој области окруженој прашумом. Кренули смо у потрагу за домороцима који добро познају овај предео. Брзо смо се споразумели и већ сутрадан кренули у лов.

Првог дана није се догодило ништа значајно. Друге ноћи у клопку од грања упала су два млада црна пантера, мужјак и женка. Баш оно што сам тражио. Већ сам помишљао на повратак али домороци су приметили како се око логора врзма још један, већи пантер, и предложили ми да и њега ухватимо. Пристао сам.

Од самог почетка тај нови црни пантер задавао нам је мука. Пуних пет дана и ноћи чекали смо док се најзад није нашао у клопци. Али, вредело је. Никад у својој дугој ловачкој каријери нисам видео тако лепог и великог пантера. Црни, витак, мишићавог тела, али у сваком тренутку спреман да нападне и дивље се брани.

Одмах смо га назвали Црни Ћаво. Мада ни она два прва пантера нису била умиљата, овога је било страшно и погледати. Бесно је покушавао да се извуче из клопке, а кад смо га најзад на једвите јаде савладали и стрпали у кавез из њега се и дан и ноћ чуло стравично режање од кога нам се свима дизала коса на глави.

Био сам више него задовољан. Први део посла био је готов. Међутим, и мене и Алија чекао је други, не мање тежак. Требало је опасне звери пребацити у Сједиње не Државе, то значи препловити Тихи океан.

ПАНИКА НА ПАЛУБИ

Већ у Џорџтауну почеле су тешкоће. Радници су унели прва два сандука, али чувши режање одбили да утоваре онај с Црним Ћавом. Тек уз помоћ неколико Индијанаца, које смо морали да преплатимо, успели смо да сместимо звер у брод који је пловио за Сингапур.

Пре но што смо кренули обишао сам још једном своје штићенике да видим јесу ли сигурни. Све је било у реду, чак је и Црни Ћаво био ми-

ЧУВЕНОМ ЛОВЦУ ФРЕНКУ БАКУ БИЛО ЈЕ ЛАКШЕ ДА УХВАТИ ОГРОМНОГ ЦРНОГ ПАНТЕРА НЕГО ДА ГА САЧУВА

ран, само је у његовим очима свелуцао притајен бес.

Вратио сам се задовољан. Најзад, после две напорне недеље моћи ћу да одахнем.

Испловили смо рано ујутру, а у Сингапур је требало да стигнемо сутрадан. Време је било сунчапо, по мом укусу чак и превише. Упутио сам се у бар да узмем чашу хладне лимунаде и вратио се у ниску столицу под сунцобраном где ме је чекао започет криминални роман. Изгледа није био много интересантан јер сам убрзо задремао.

Не знам колико је прошло кад ме је иза сна тргао продоран звук. Прво сам се уплашио, а онда насмејао: то је скичало прасе из бродске кухиње. Дохватио сам поново књигу и почео да тражим место где сам стао, кад се зачу бесно режање мојих четвороногих путника. Без сумње скичање прасета их је узбунило. Одлучих да позovem Алија да обиђе сандуке са животињама, али у тај час на горњој палуби наста трка и вриска. Одмах сам знао да је у питању Црни Ћаво.

Потрчао сам на горњу палубу што сам брже могао али стигао сам касно. Имао сам тек толико времена да видим како се Црни Ћаво извлачи из сандука на коме је успео да извали даску. Стао сам на десетак метара од њега, беспомоћан, без оружја. Стао је и он. За тренутак је оклевао. Изгледало је да размишља куда би. На палуби, осим мене, није било ни живе душе. Сви, и морнари и путници, разбежали су се. Али, шта ће бити ако неко случајно наиђе. Разјарени пантер направиће покољ. Посматрао сам га скривен иза једног бурета, без иједне паметне мисли у глави. Звер је љушила ваздух.

У том тренутку бродски мали који, очигледно, није ни сањао шта се на палуби збива, појавио се на степеницама које су водиле из утробе брода. Кад сам га угледао на неколико метара од пантера, ни сам више имао шта да мислим: дограбио сам само смотано уже које ми се нашло код ногу и бацио га према пантеру. Хтео сам да одвратим његову пажњу од дечака који је спазивши животињу застао као укопан на изласку из отвора. Међутим, десило се нешто неочекивано. Животиња се уплашила и у једном скоку пребацила преко ограде, право у море!

Као и остале животиње из пороdice мачака ни пантери не воле воду, али за невољу знају да пливају. Како нисмо били далеко од обале, нисам сумњао да ће Црни Ћаво ову раздаљину успешно савладати. Значи, остадох празних руку! Капетан лађе, наравно, није

луд да мења правац да би журио за мојим пантером. Почео сам да псујем. Пребацивао сам себи што нисам боље конопцима увезао сандуке, или што нисам најмио стражара. Да, сад сам имао идеја напретек. Потрчач према доњој палуби да видим шта је с она два пантера. Одједном пред мене излете Али вичући:

— Ајкула! Ајкула напада Црног Ћавола!

ГОТОВ ЈЕ!

Потрчао сам према огради и угледао необичан призор. Црни Ћаво који се већ био удаљио од брода до-брих двадесетак метара снажно је

пливао у правцу обале, а једно велико црно пераје пратило га је све више му се приближавајући. Нисам могао да не осетим страх за мог пантера. Готов је! Али Црни Ћаво, мада на туђем терену, није се предавао: осетио је опасност и први напад дочекао спреман. Ударац га није захватио. Ајкула која га је нападала није била обична. Кад је искочила из воде да би ухватила пантера увученим чељустима видело се да у њој има бар пет метара! Али, нисмо узалуд нашем пантеру дали име Црни Ћаво. Јуначки се борио.

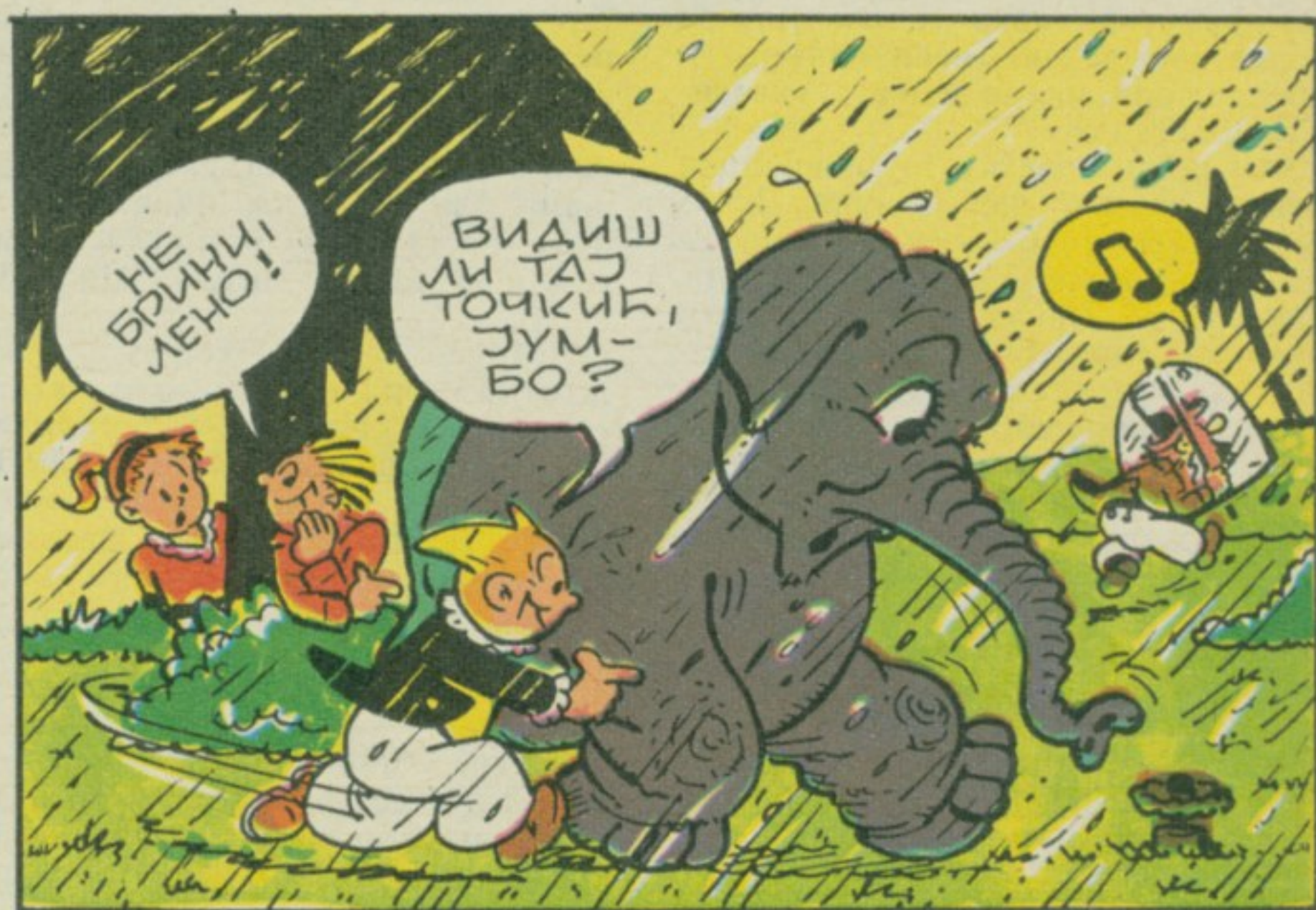
У другом налету ајкула га је за-качила својим чељустима и бацила у вис, да би га онда зграбила за задњу шапу. Ћаво је бесно покушавао да свом непријатељу зада што више удараца. Замахнуо је шапом и разнео ајкули лево око и шкрге. Неман је описала још један круг око пантера а онда нестала у дубини.

Црни Ћаво наставио је да плива према обали. Није био тако брз као пре борбе, али одмицао је. Док се брод полако удаљавао, видео сам како се Црни Ћаво извлачи на обалу и нестаје у дунгли...

Директор Њујоршког зоо-врта био је више него задовољан кад је угледао пар црних пантера и одлично за њих платио. Наравно кад није видео Црног Ћавола, најлепшег пантера кога сам икад срео.

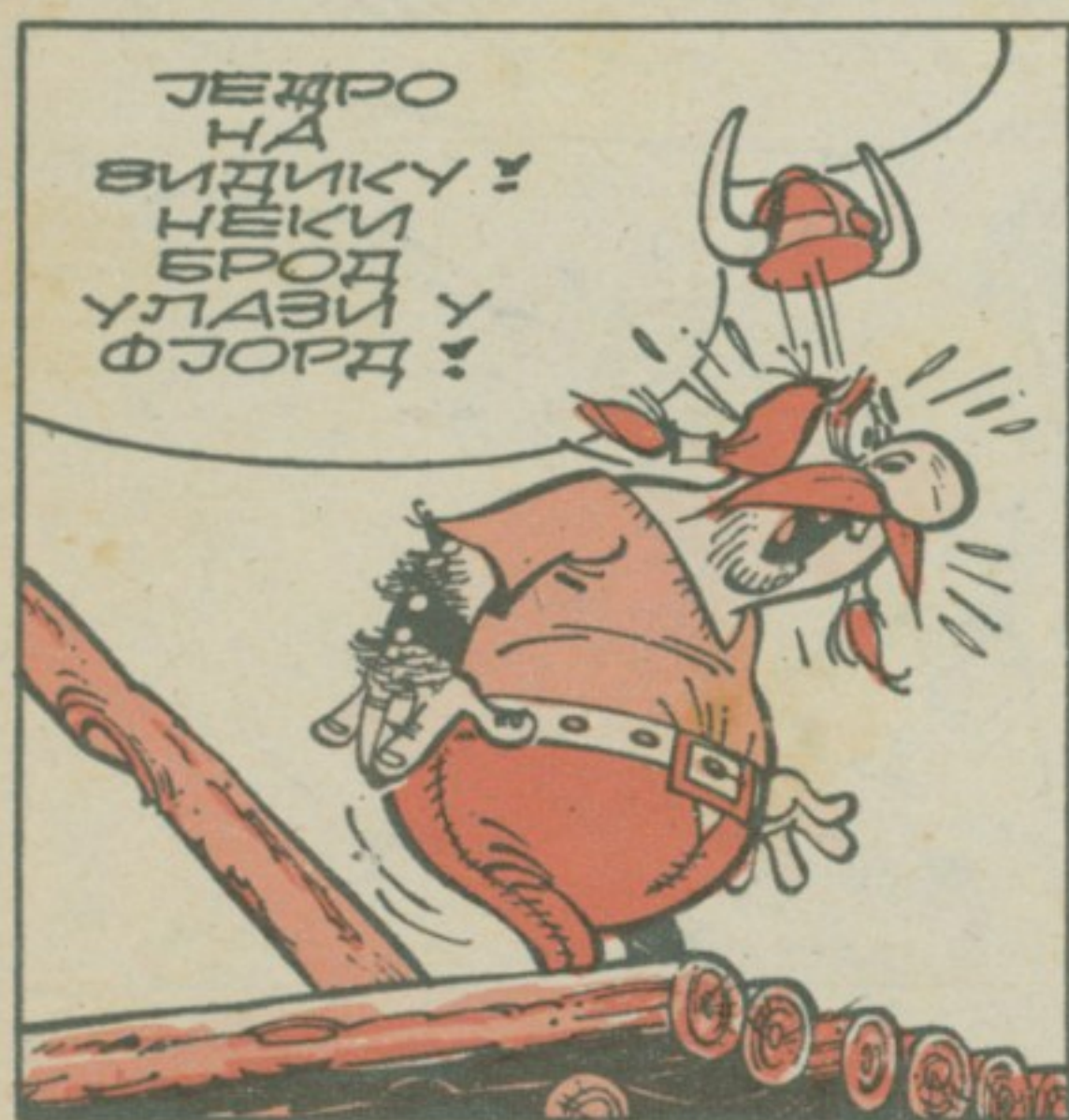
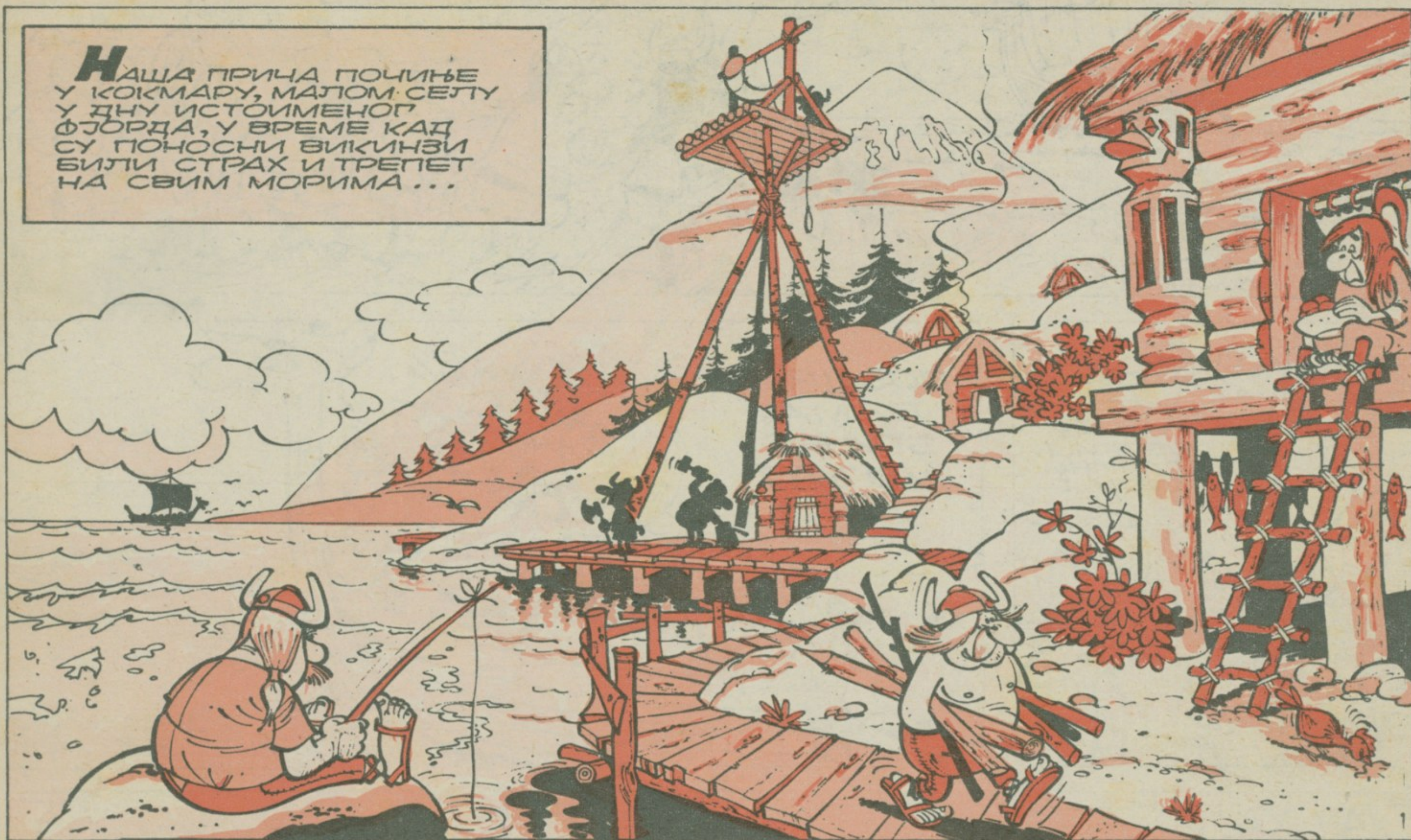
Френк Бак

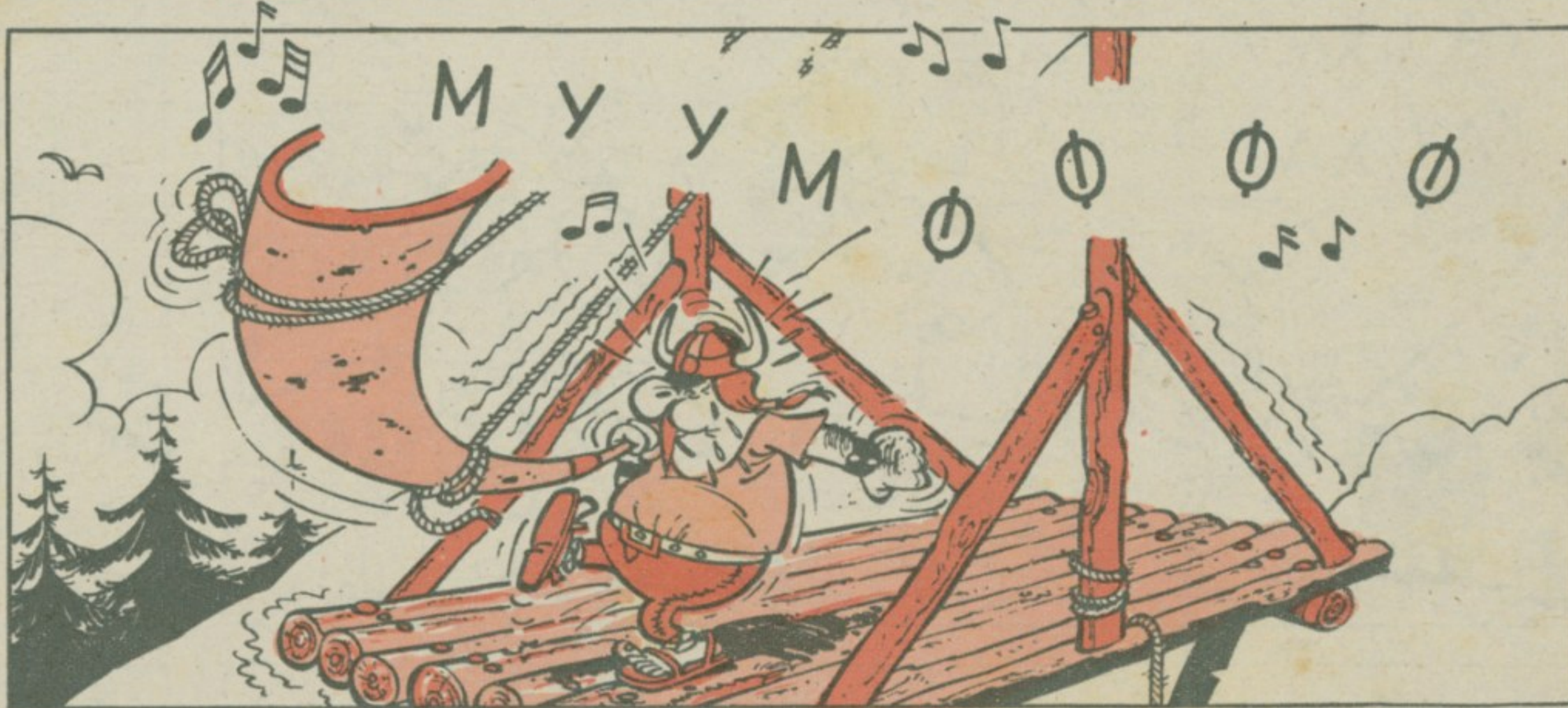

УПЛАШИ МЕ, ВИКИНЖЕ!

НАША ПРИЧА ПОЧИЊЕ
У КОКМАРУ, МАЛОМ СЕЉУ
У ДНУ ИСТОИМЕНОГ
ФЈОРДА, У ВРЕМЕ КАД
СУ ПОНОСНИ ВИКИНЗИ
БИЛИ СТРАХ И ТРЕПЕТ
НА СВИМ МОРИМА...

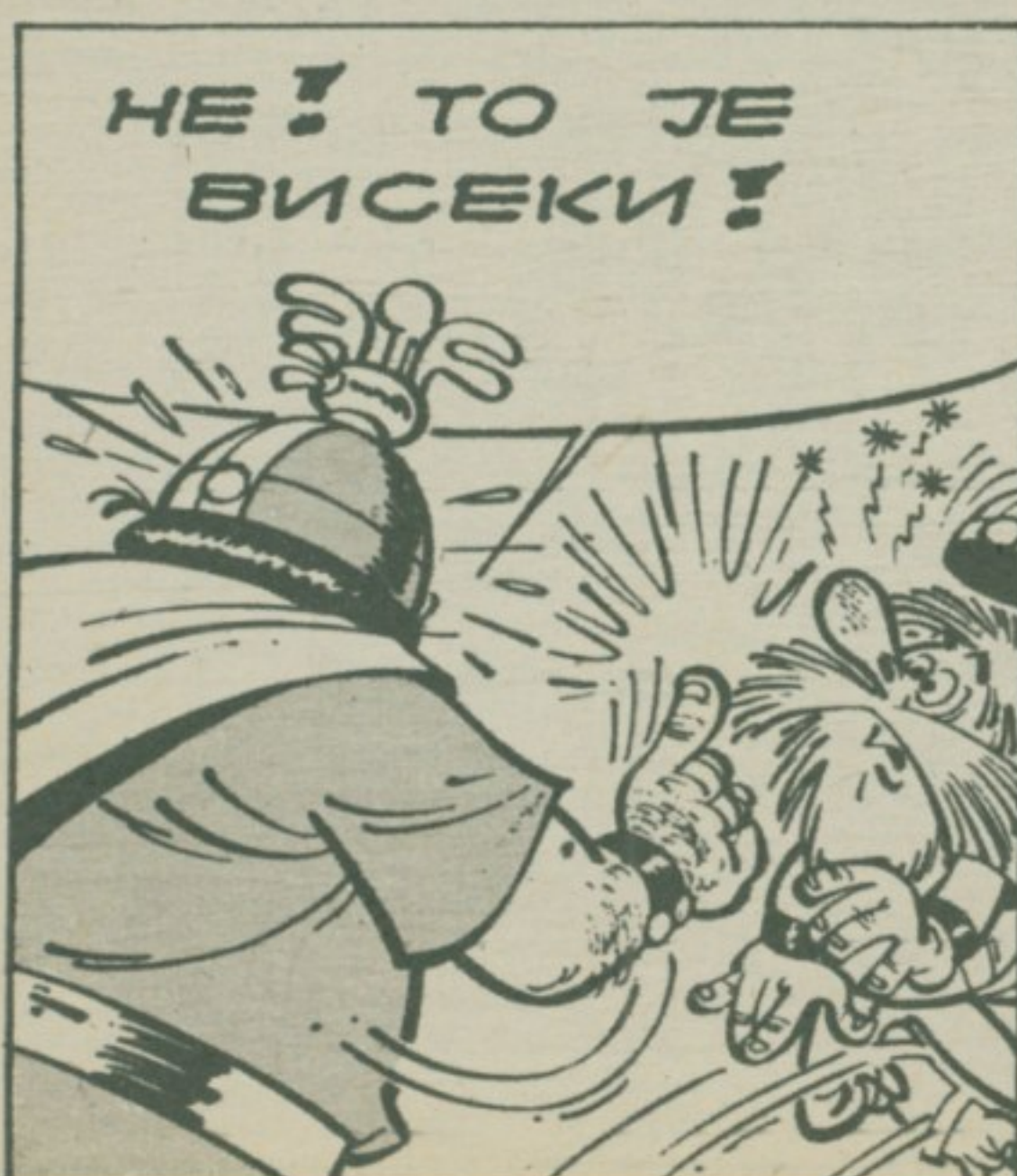
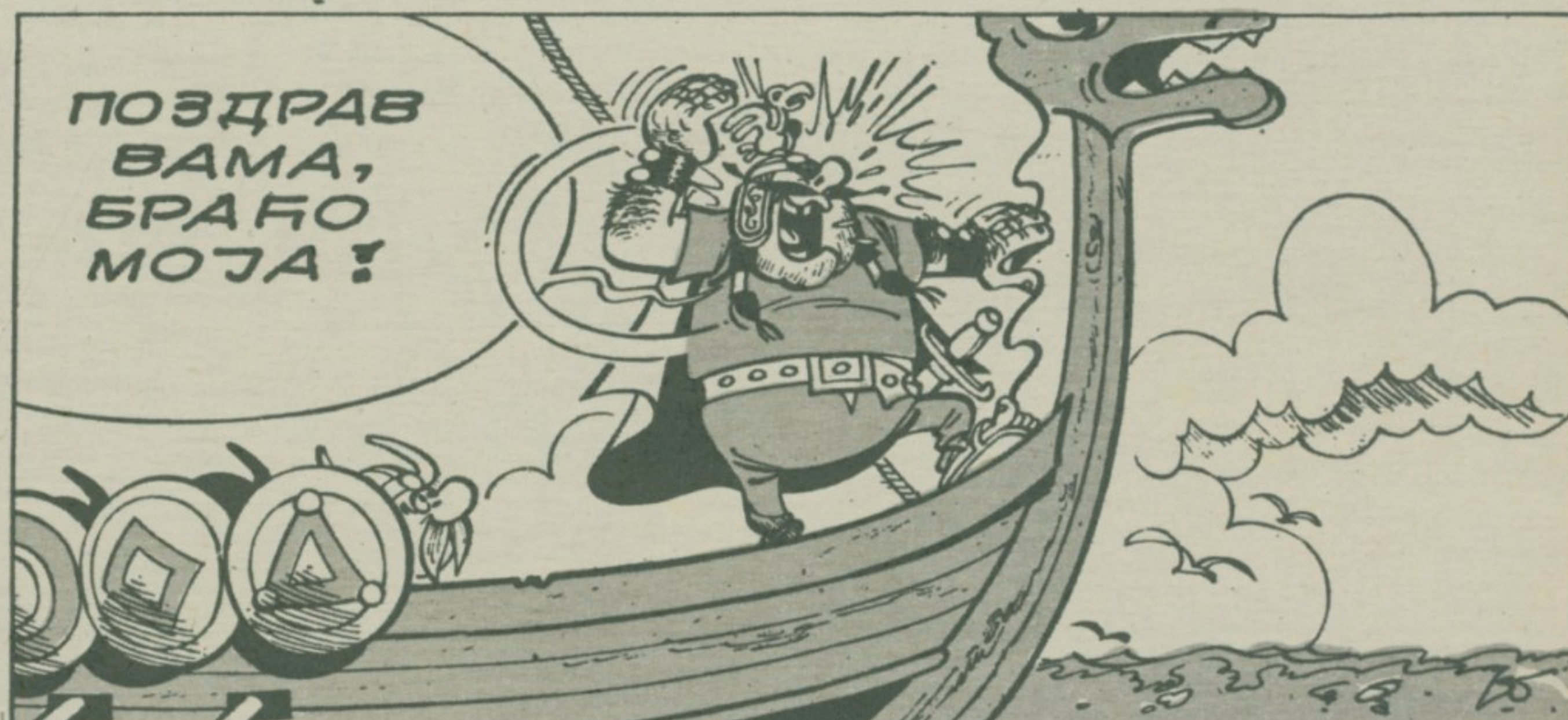
ЈЕДРО
НА
ВИДИКУ!
НЕКИ
БРОД
УЛАЗИ У
ФЈОРД!

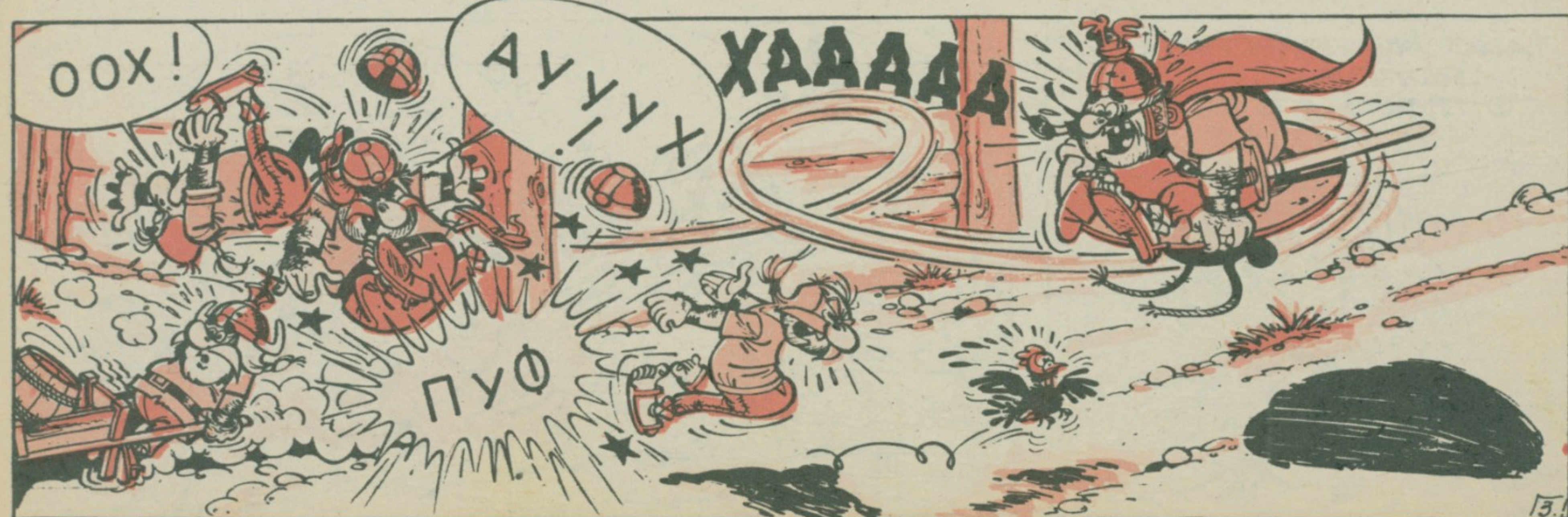

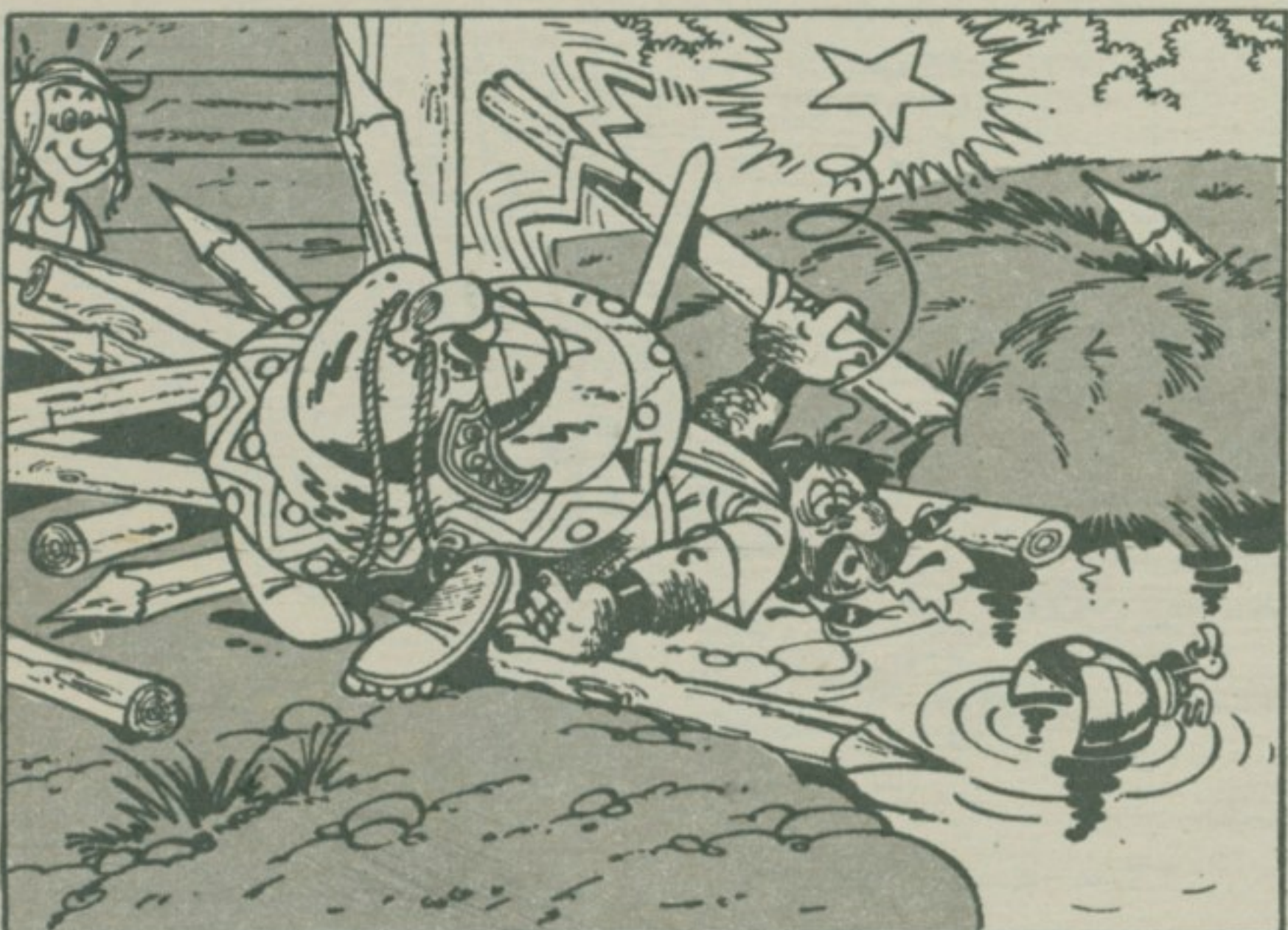
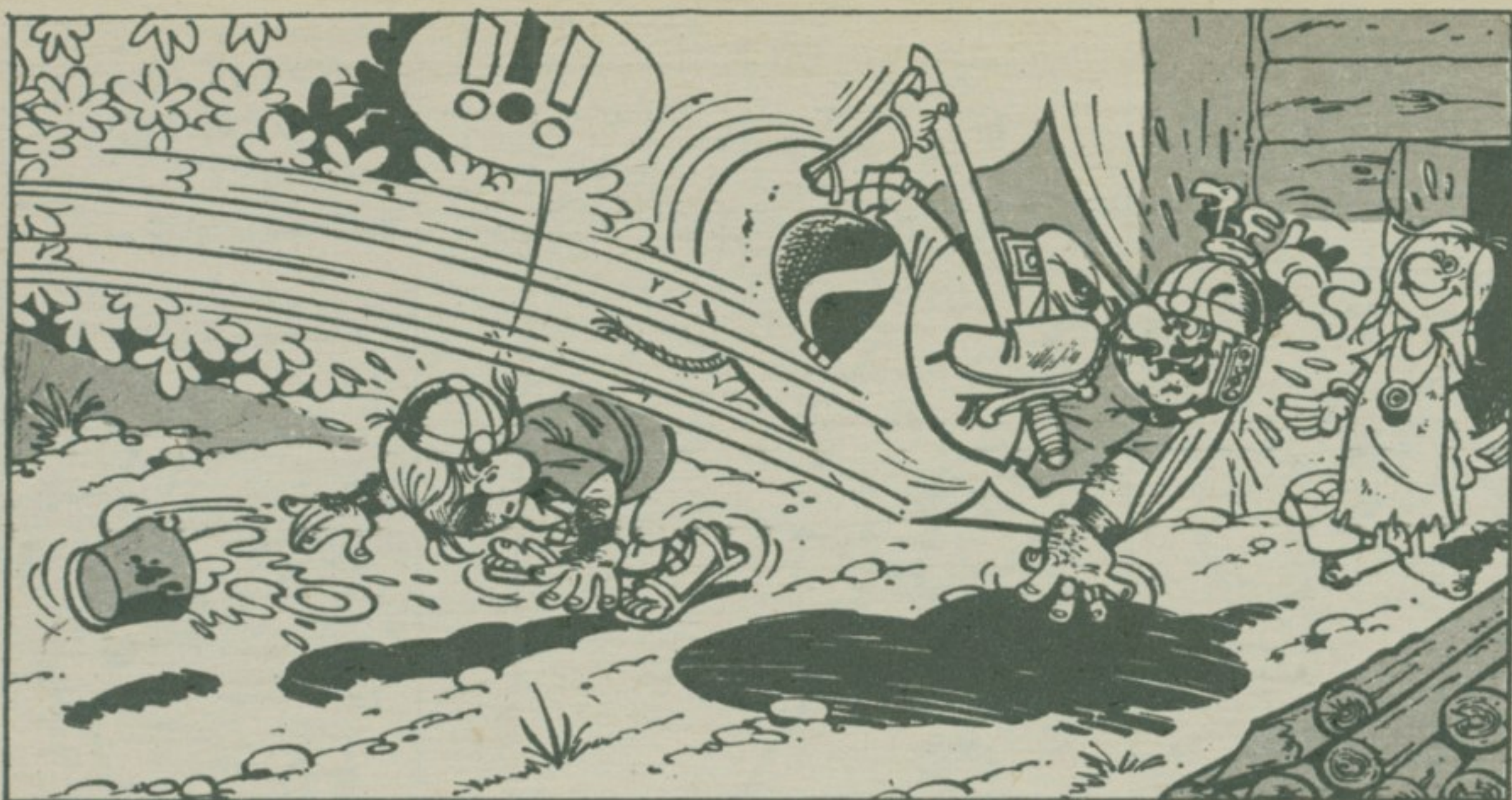
МУУМ П П П П

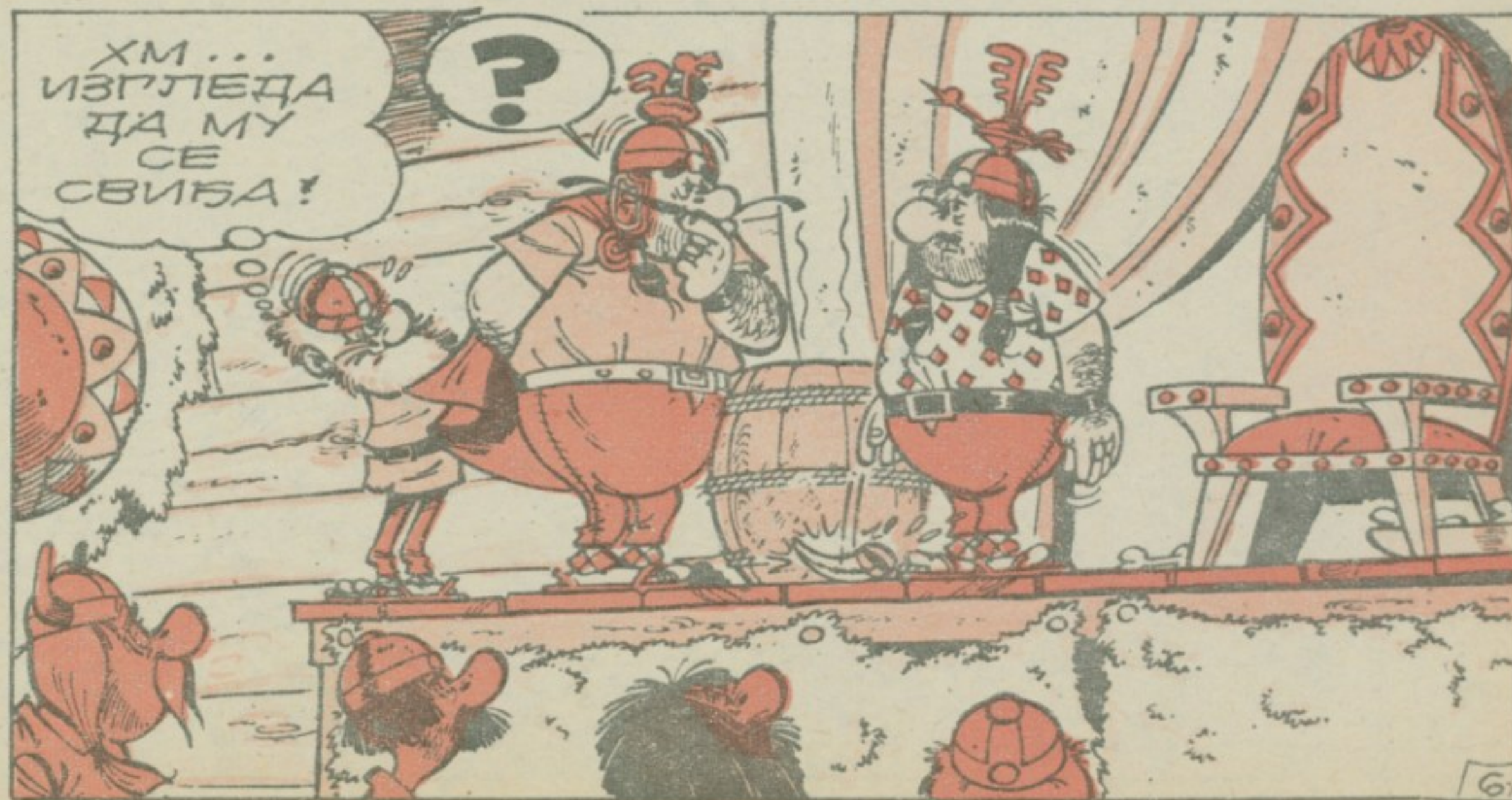
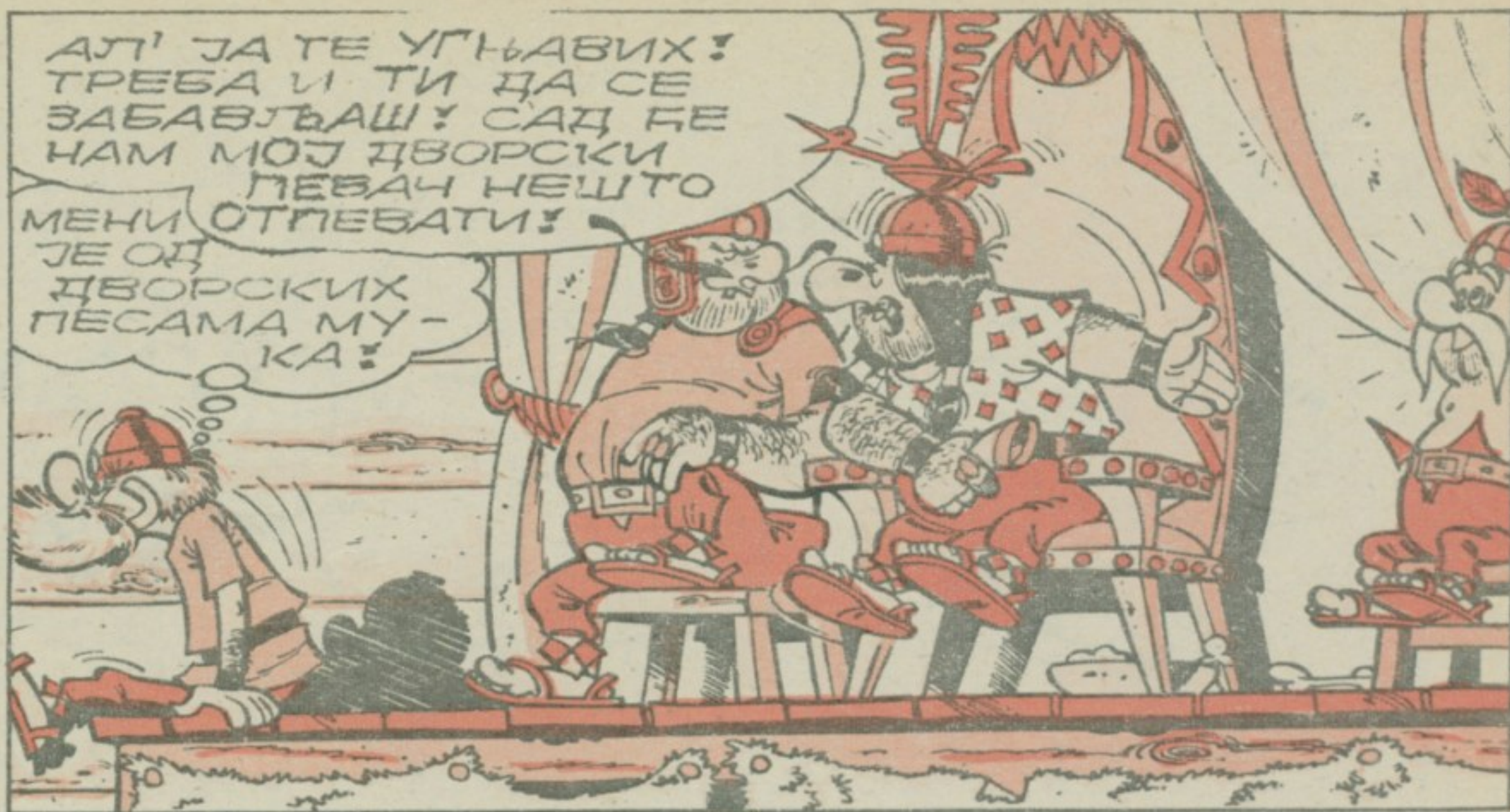
ГУРАНСОН СЕ
ВРАГА!

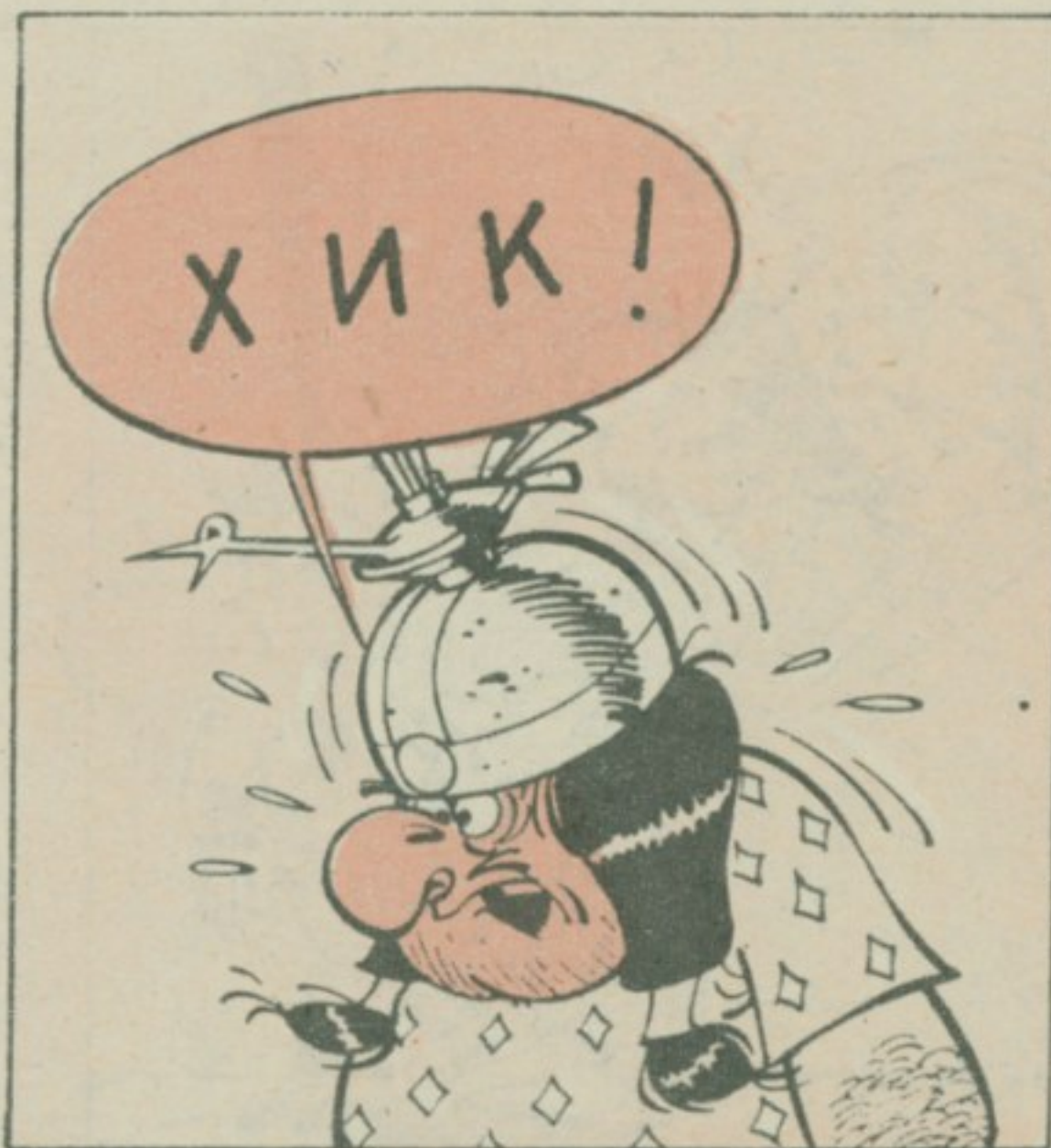
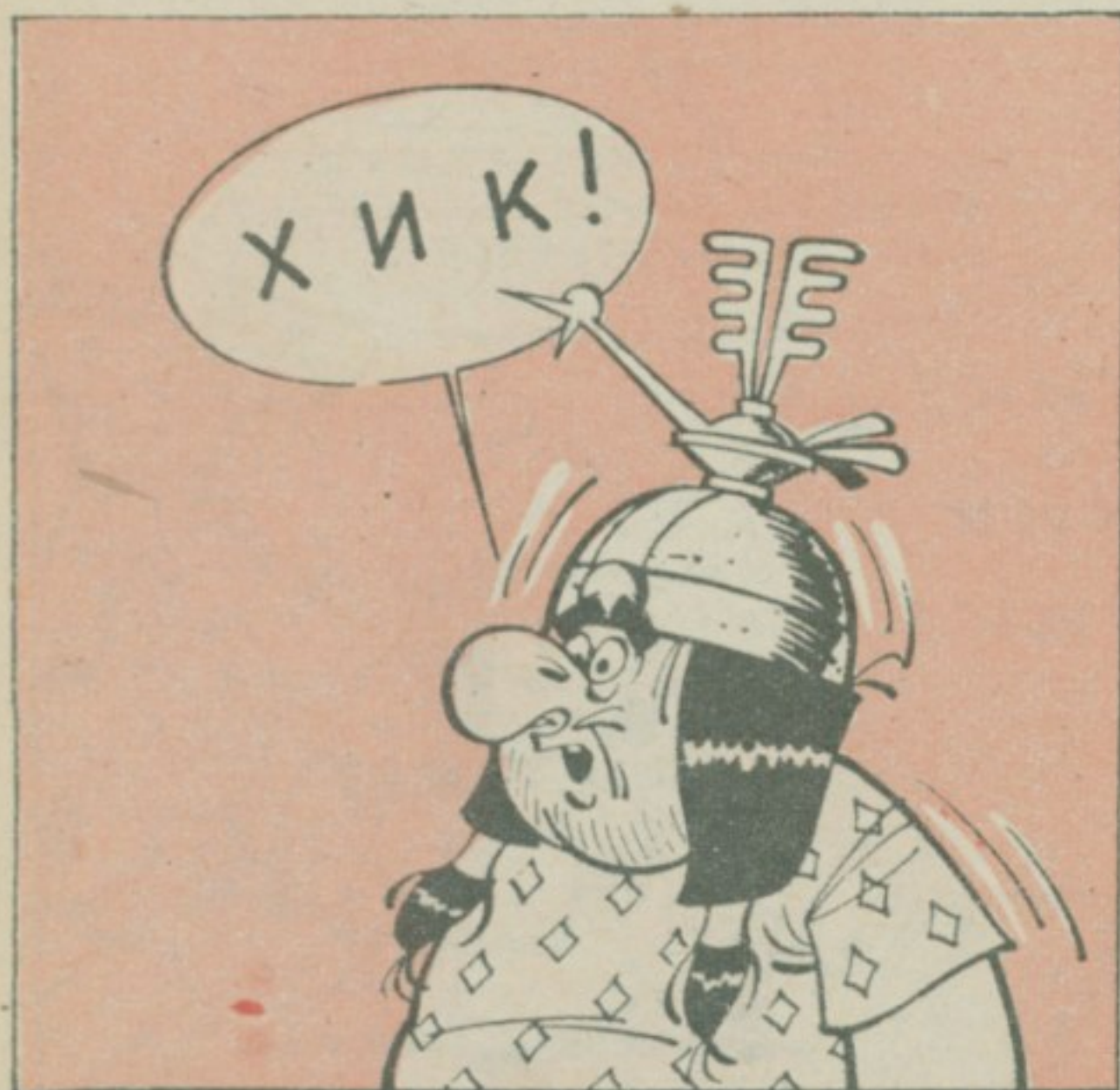
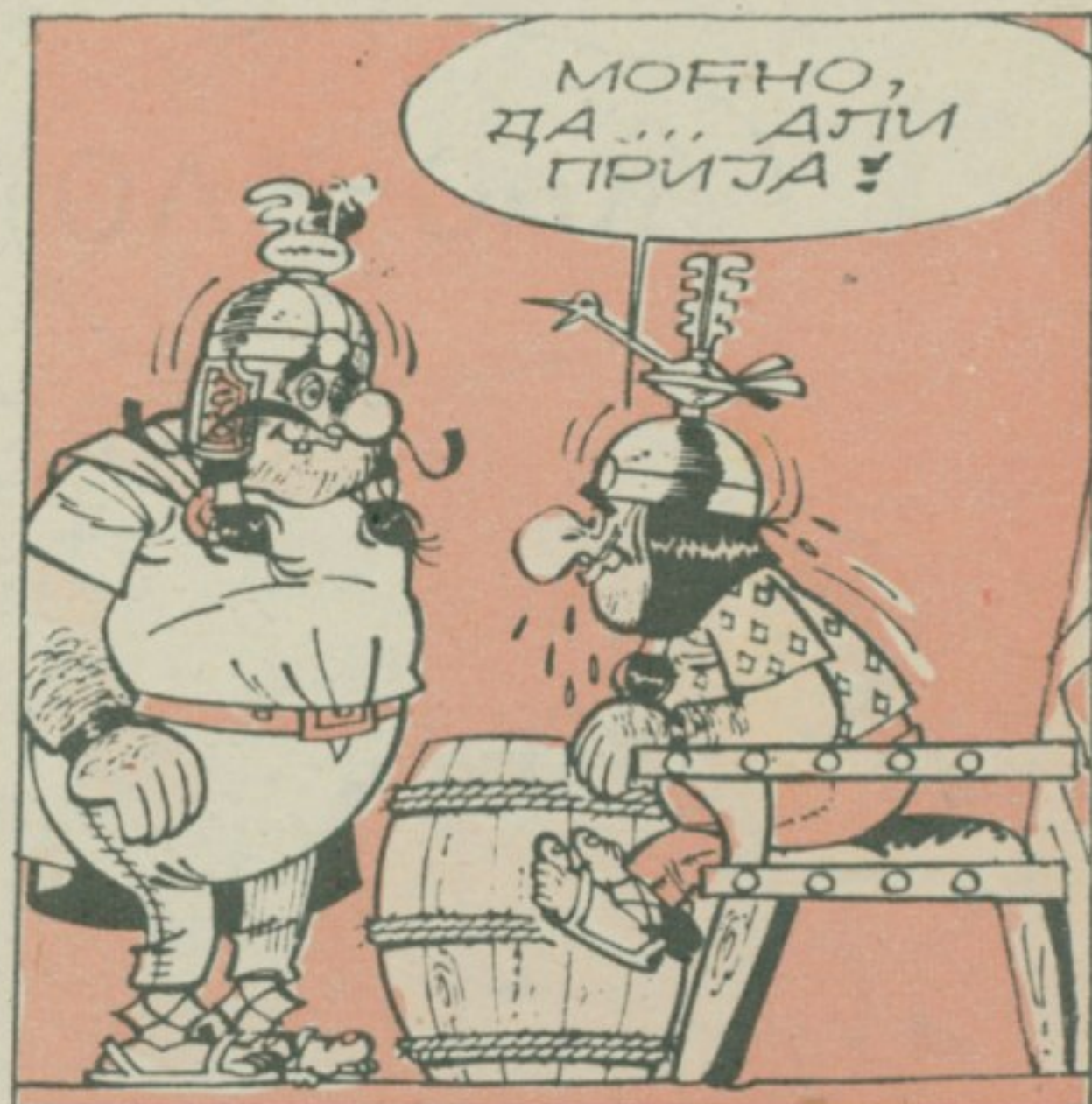
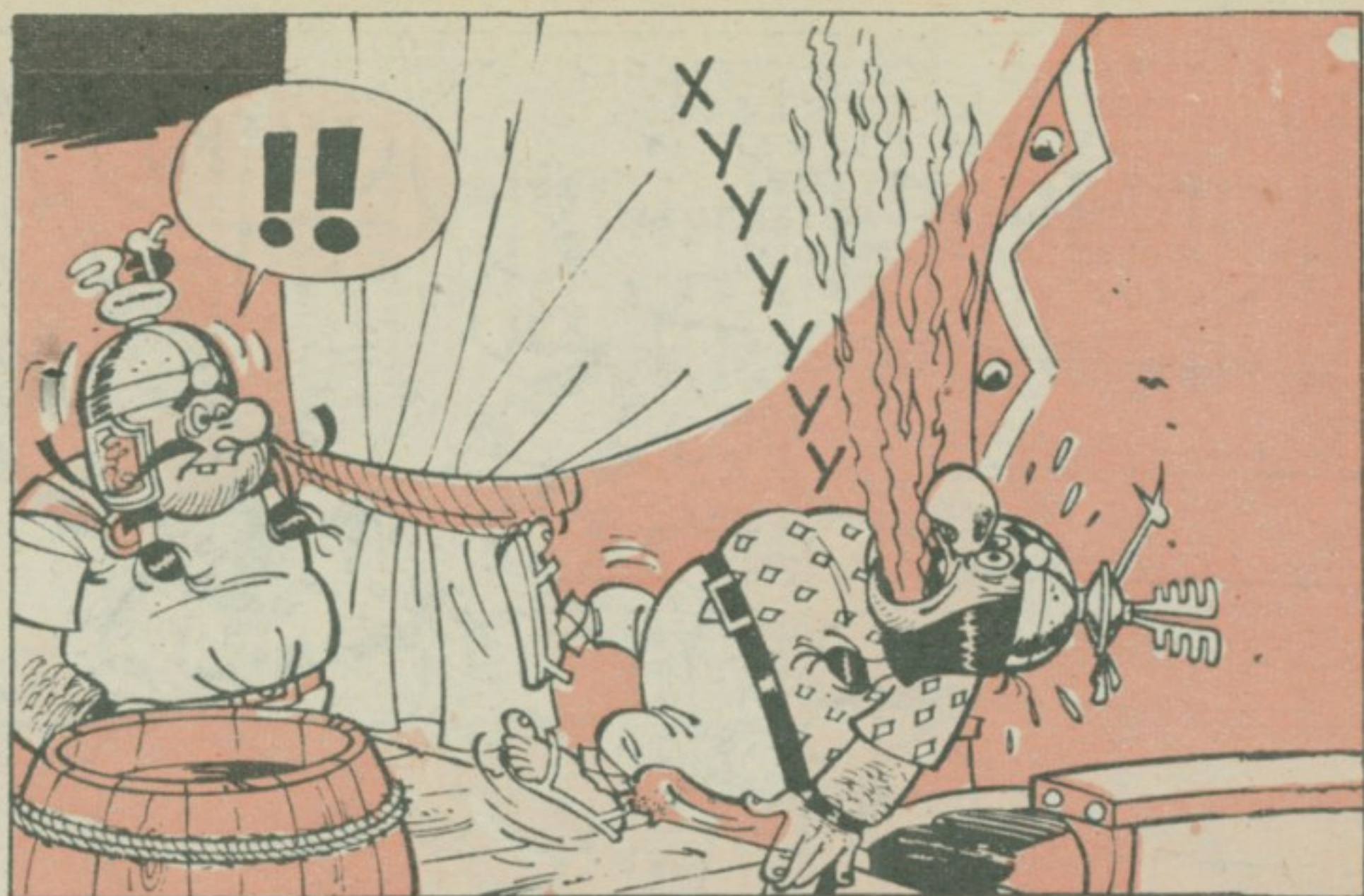
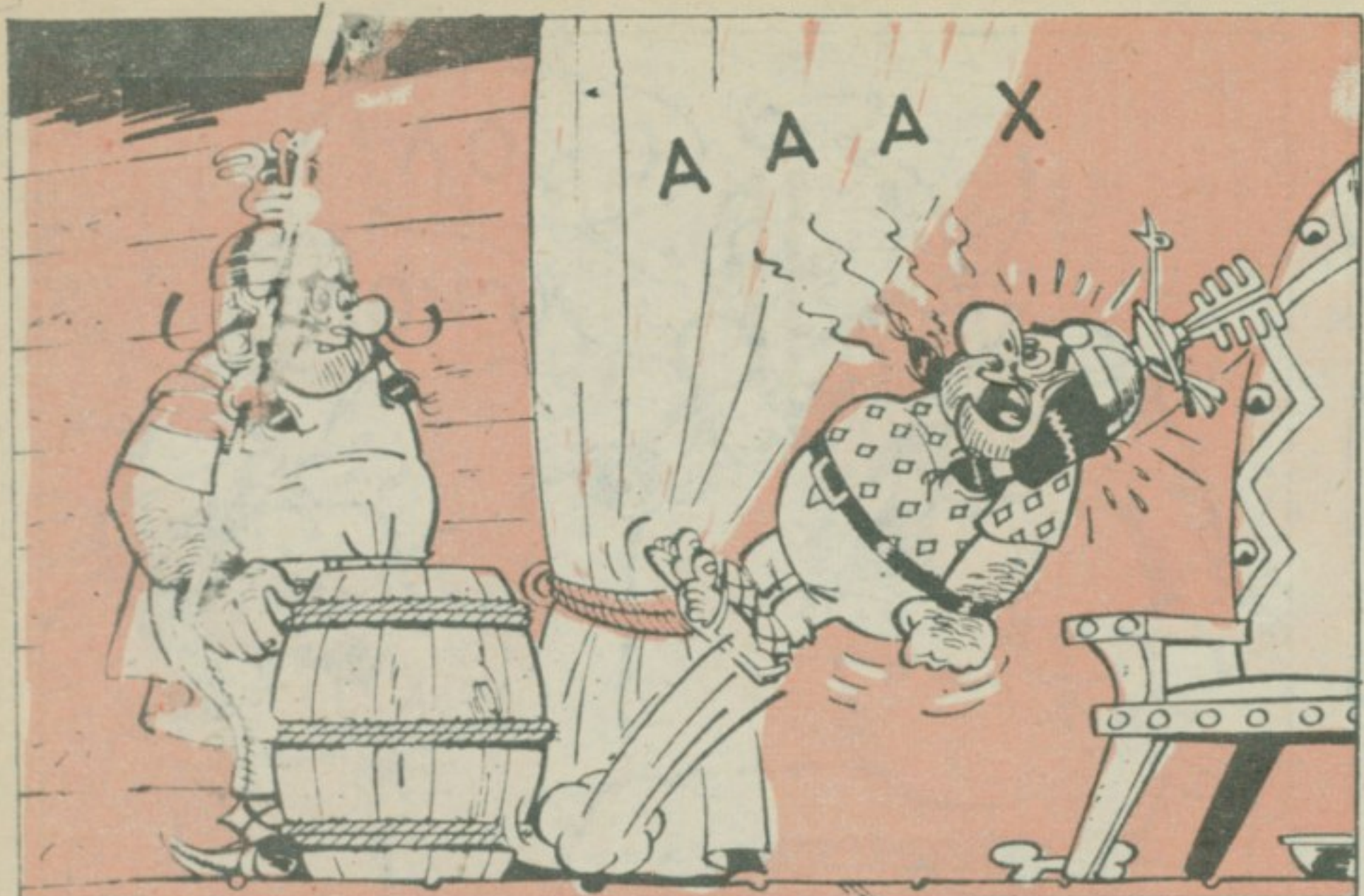

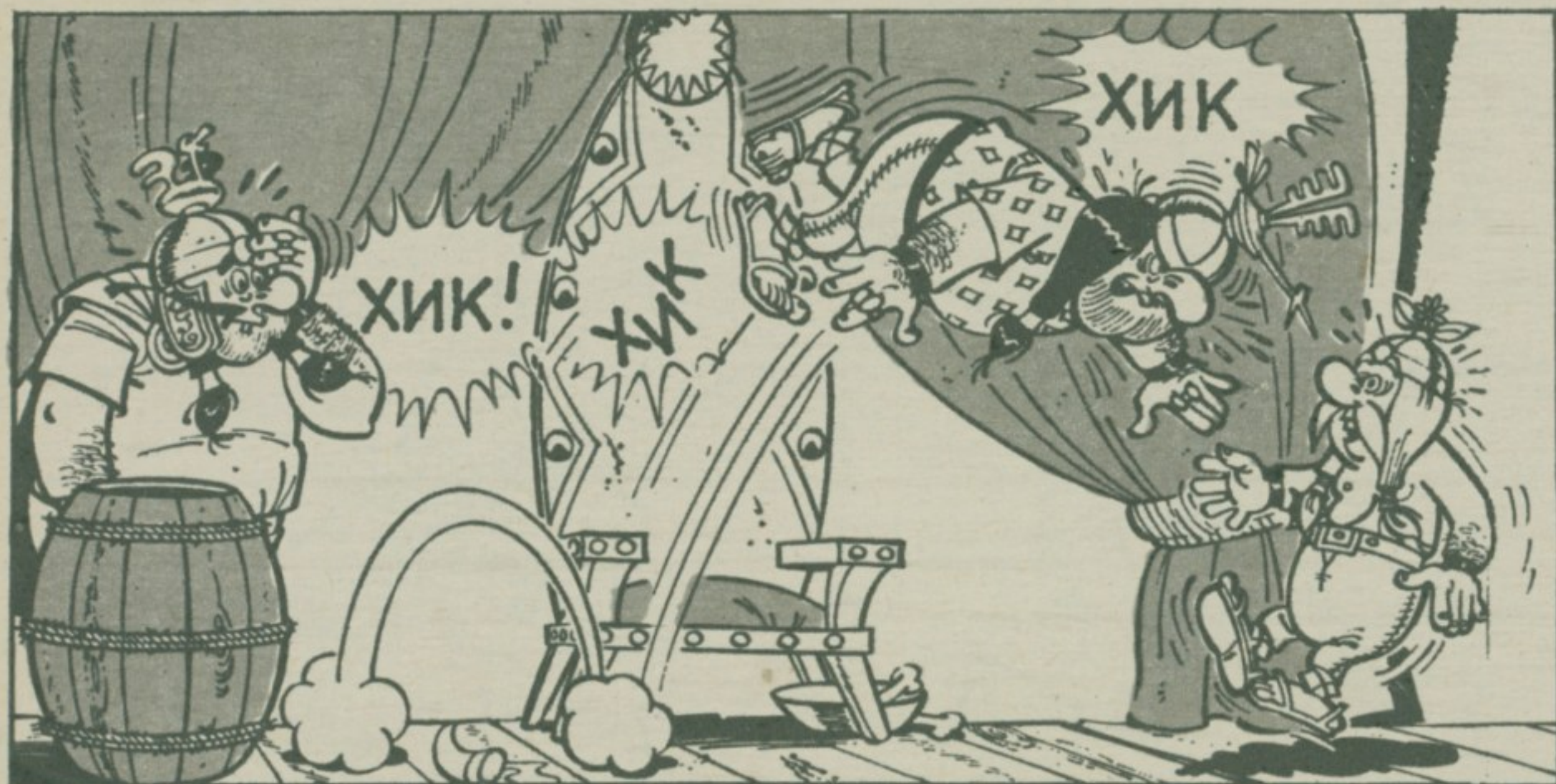

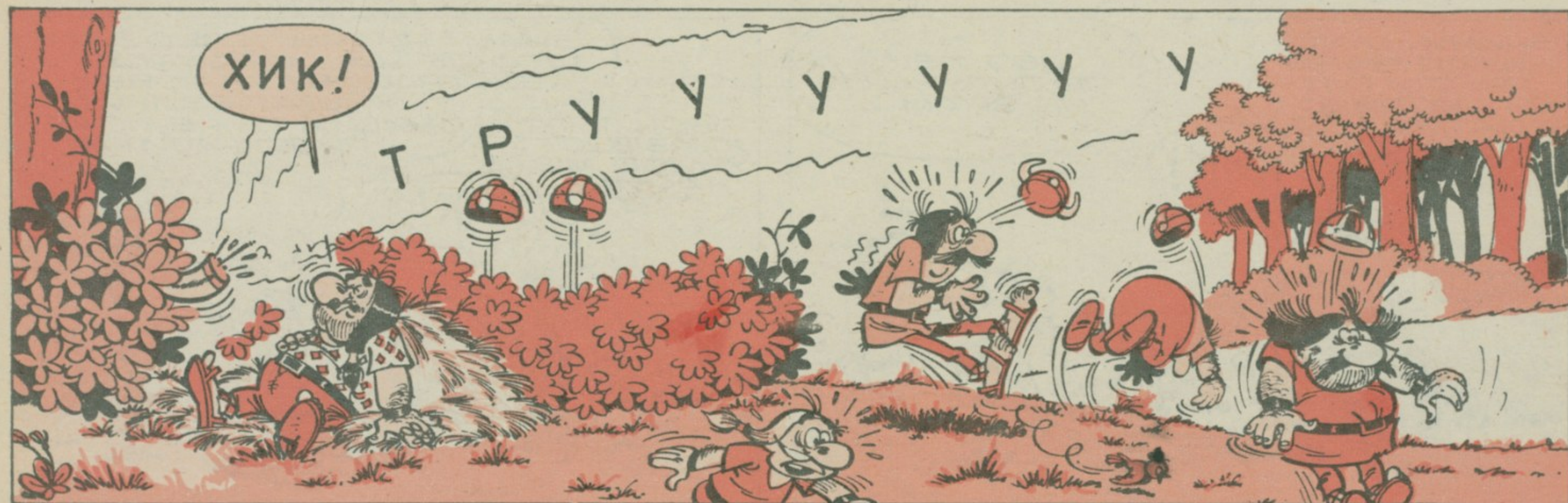

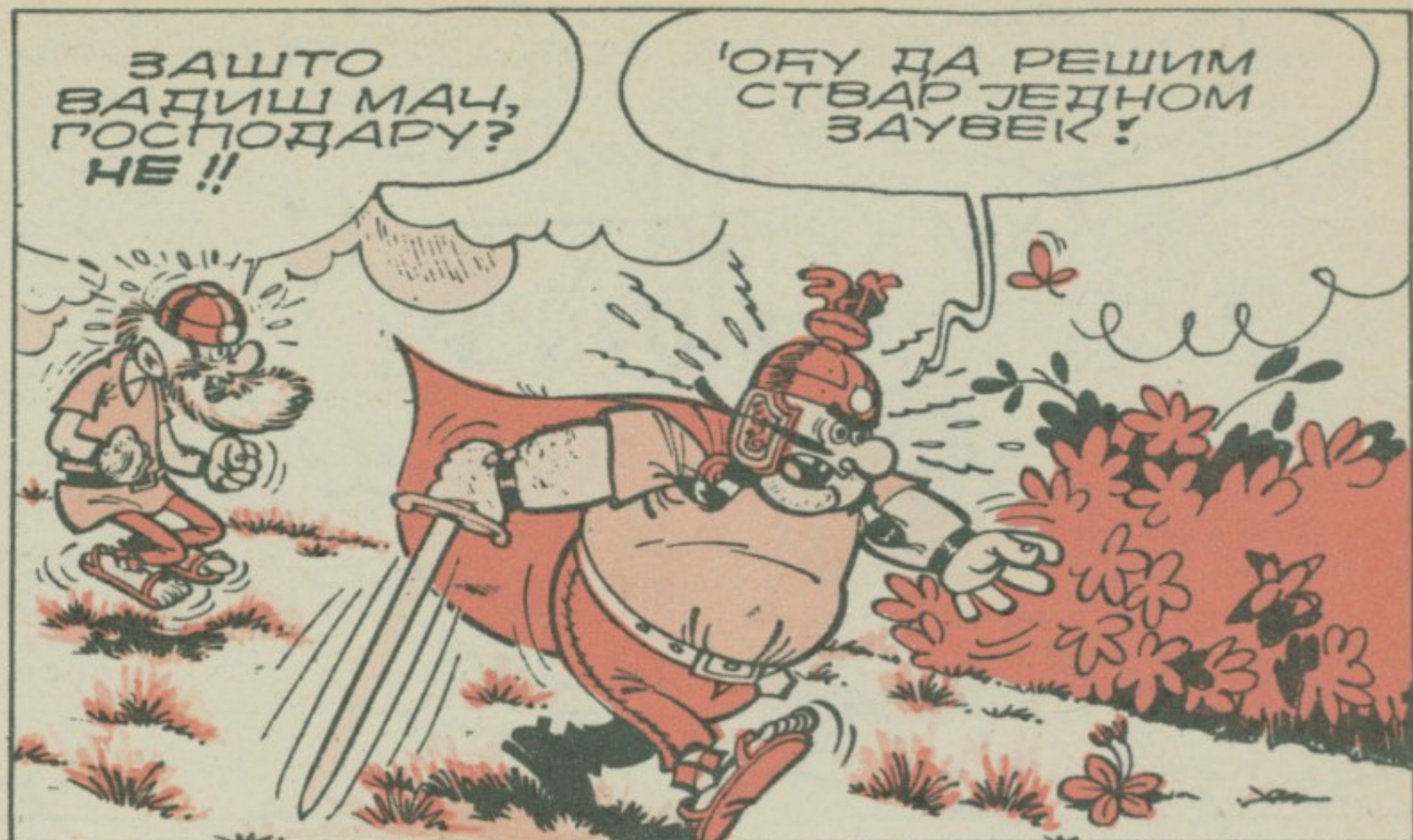

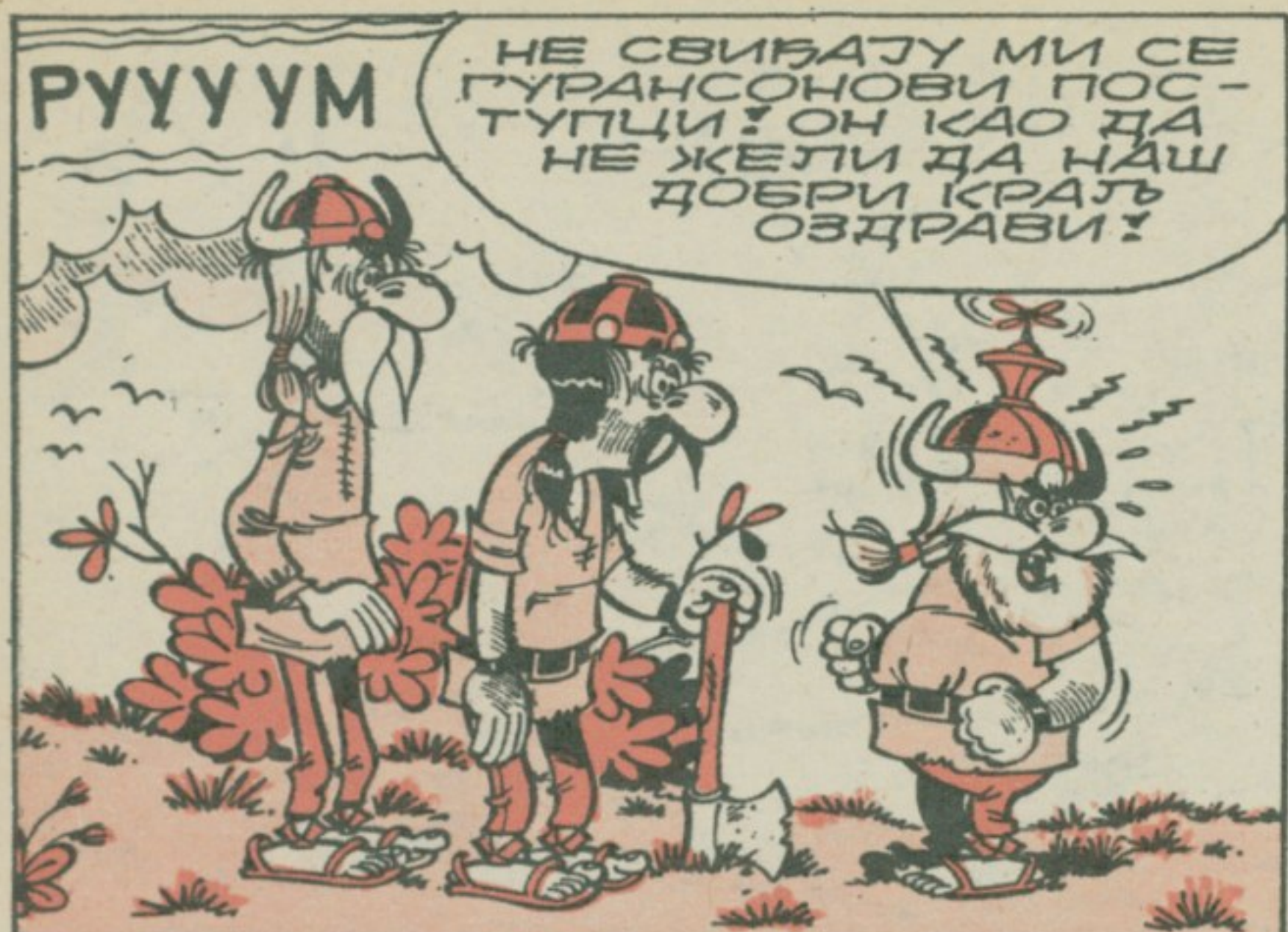

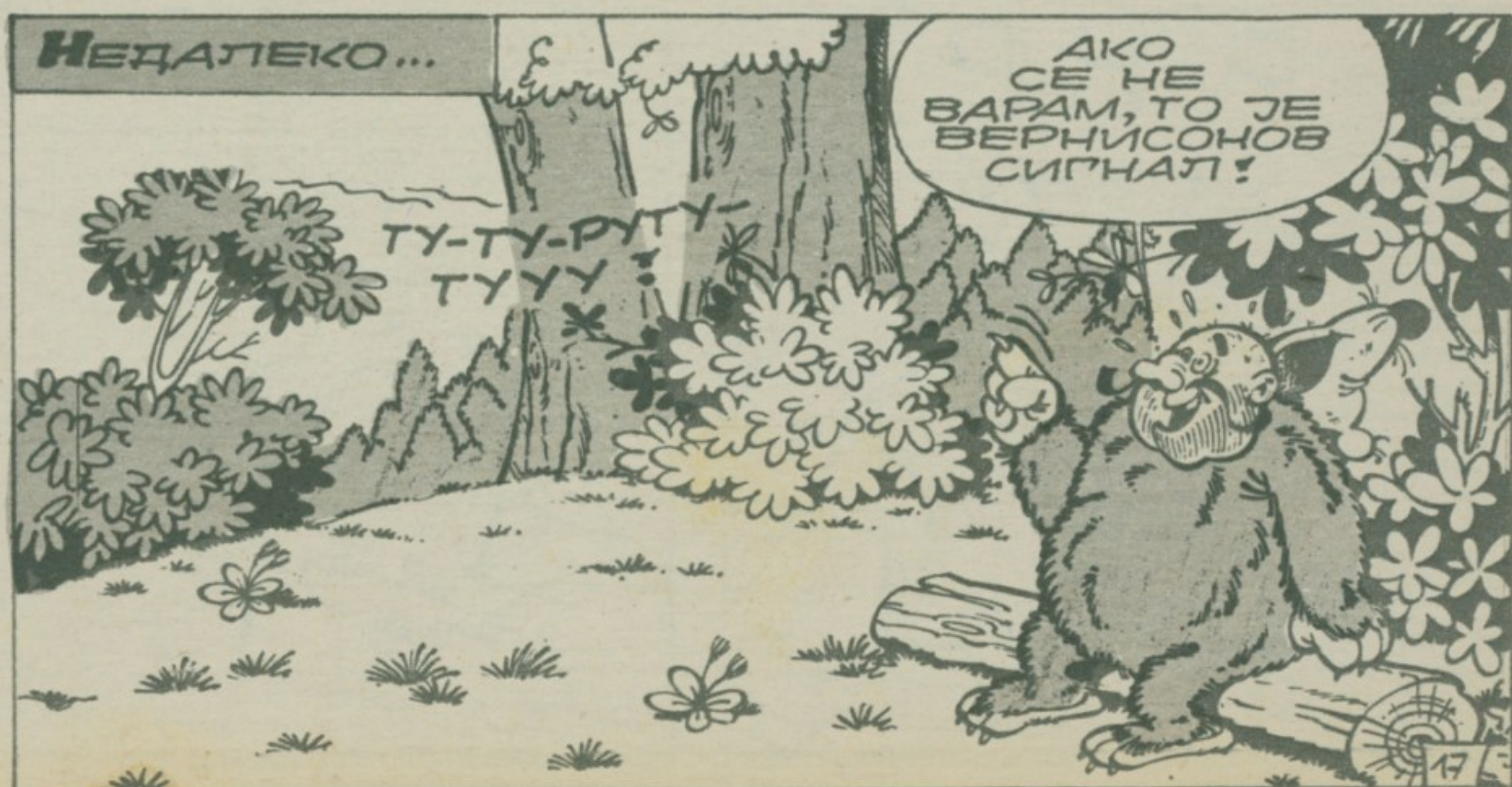

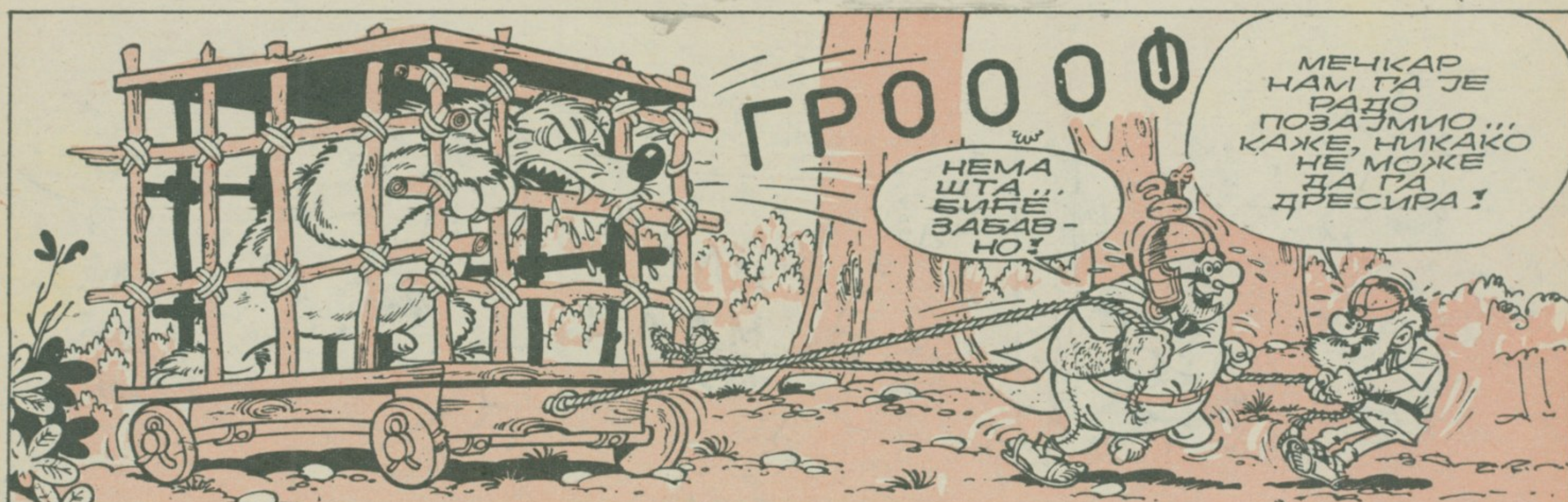
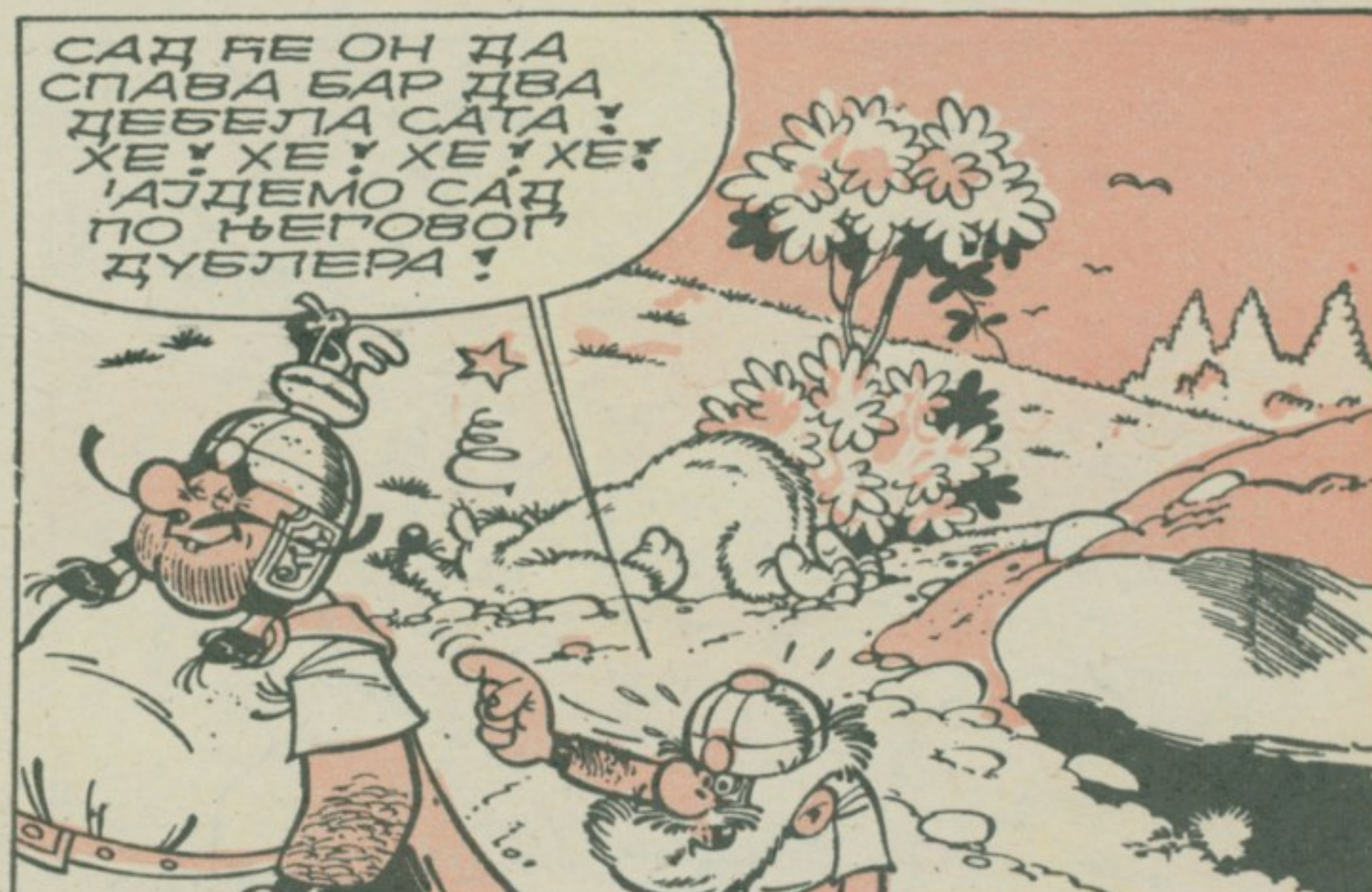
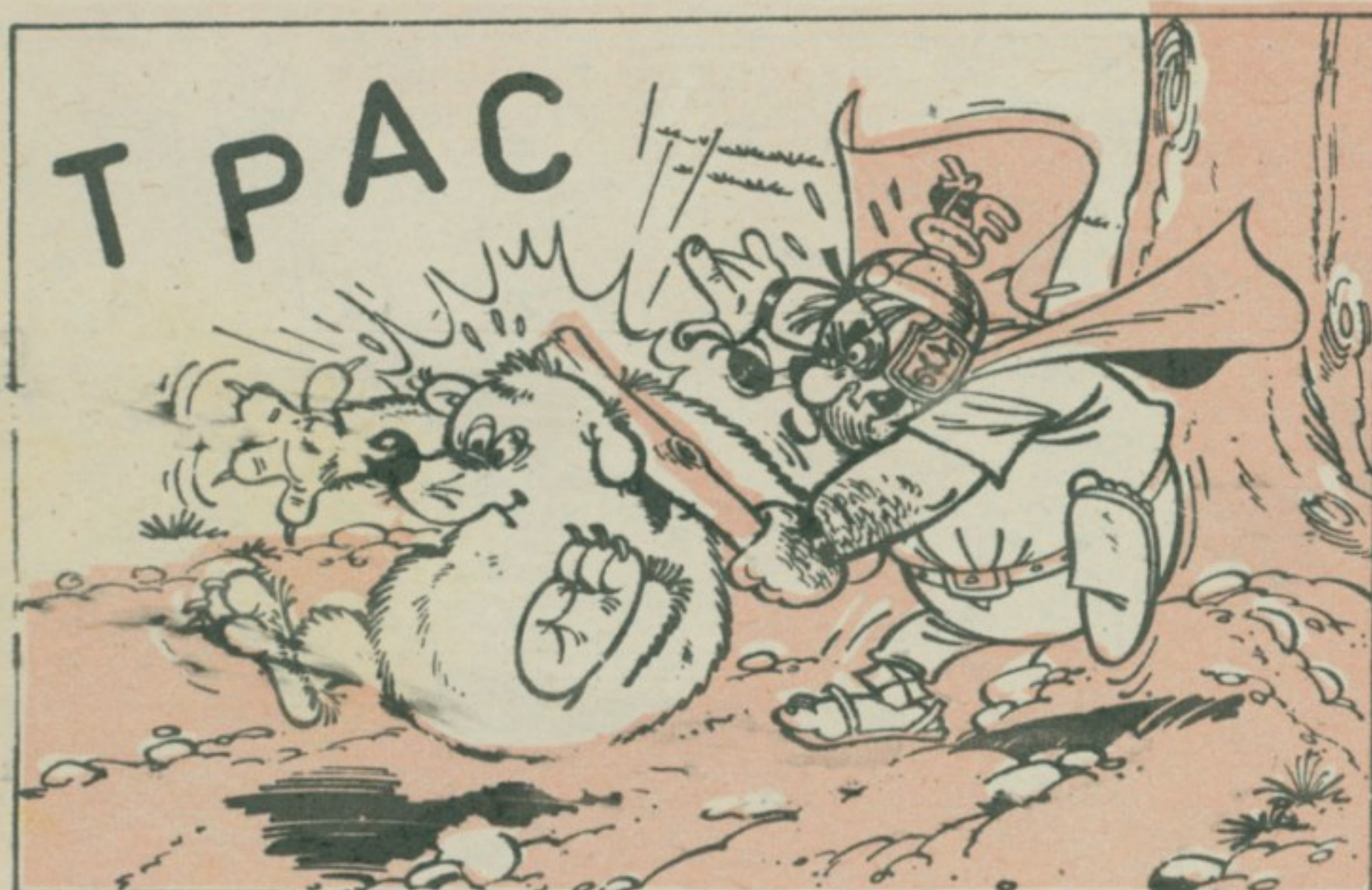

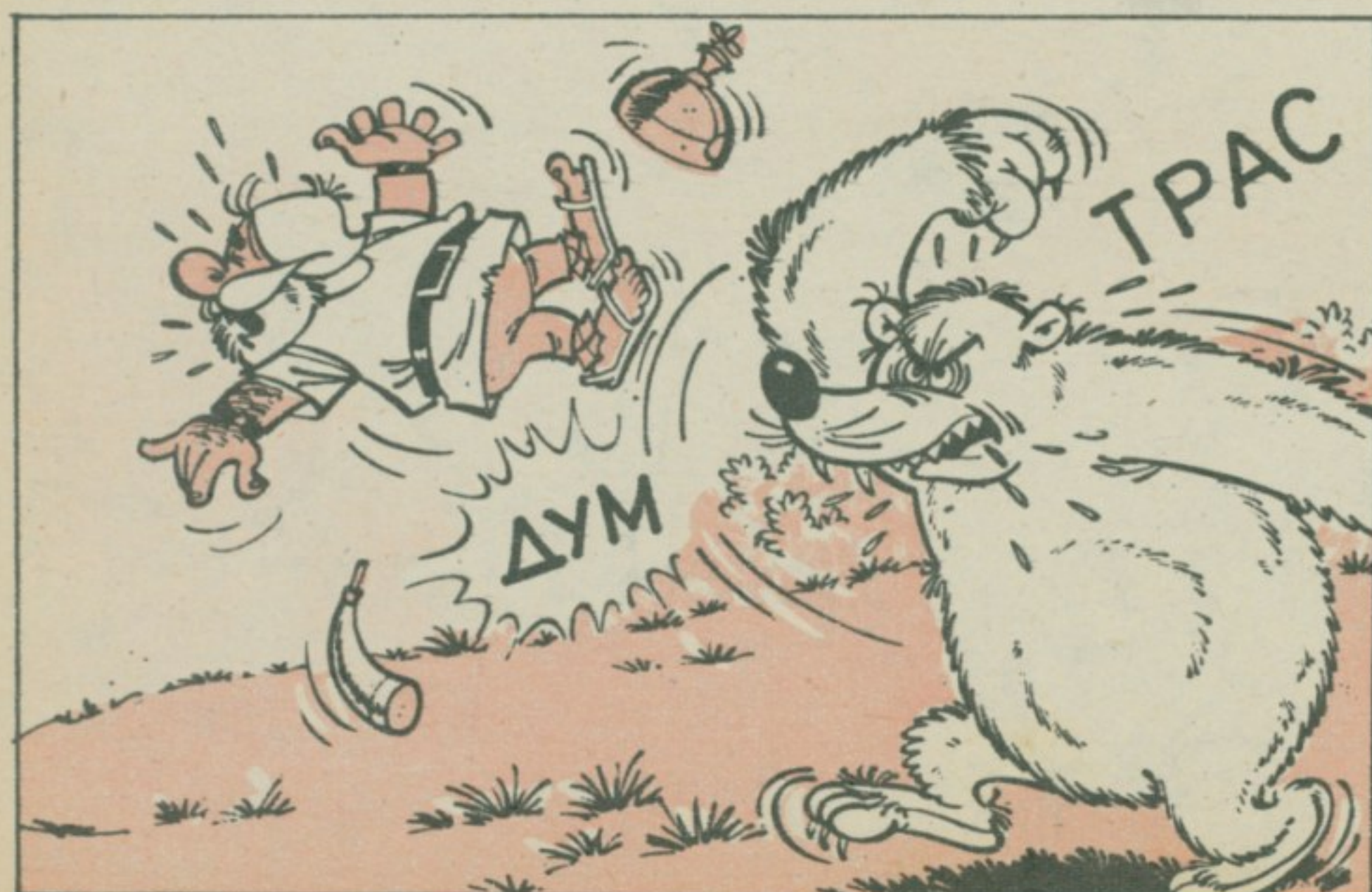
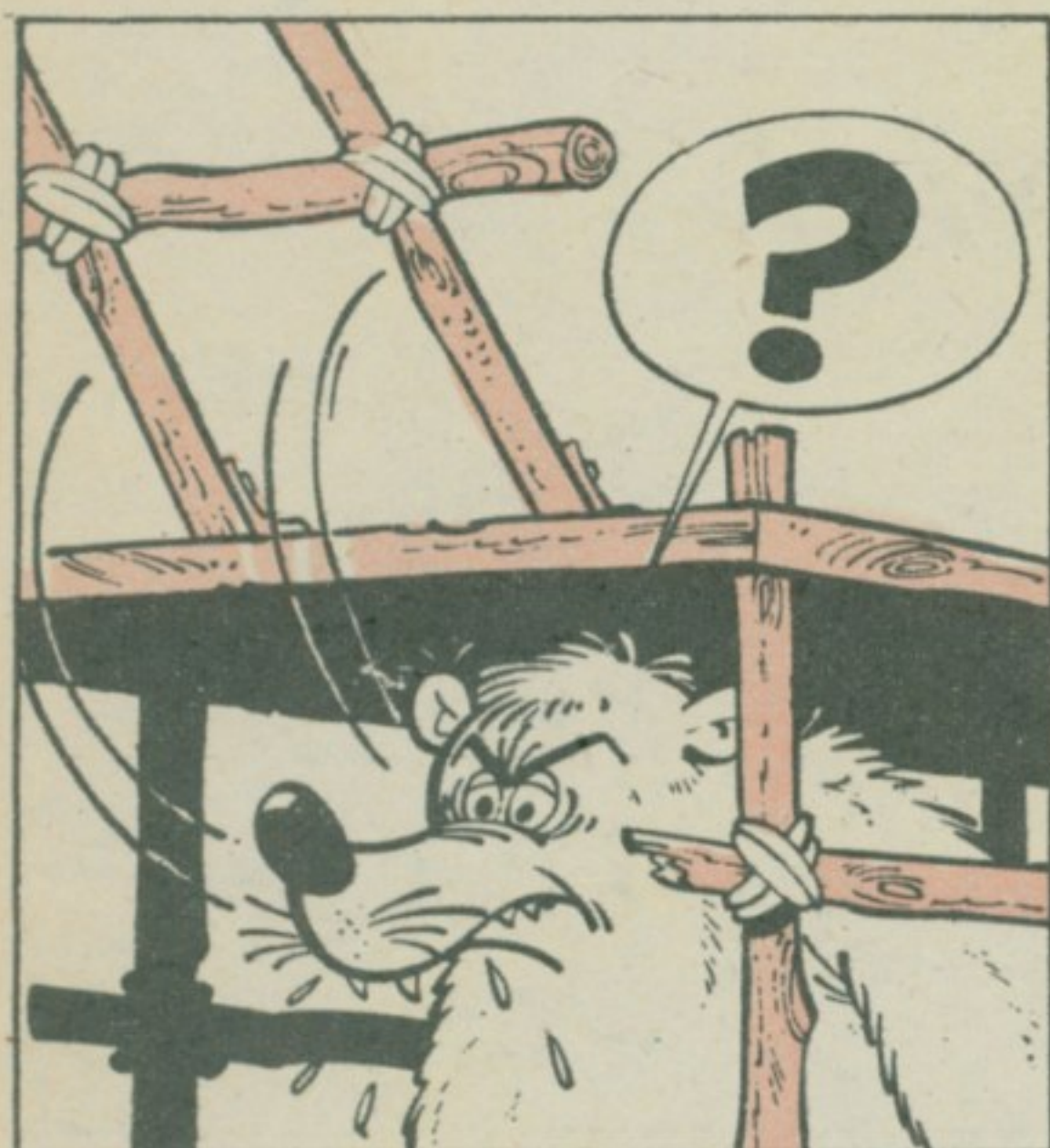
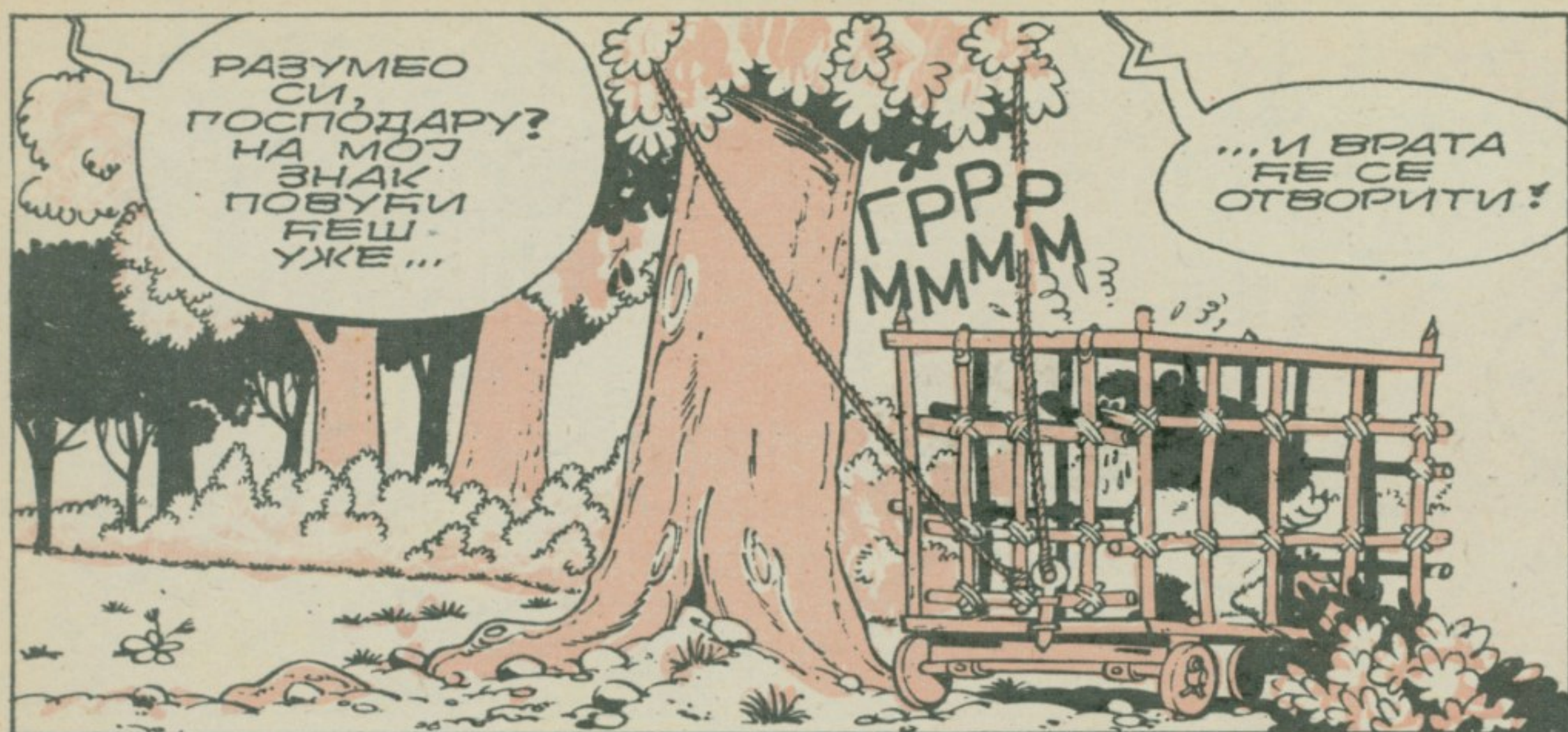

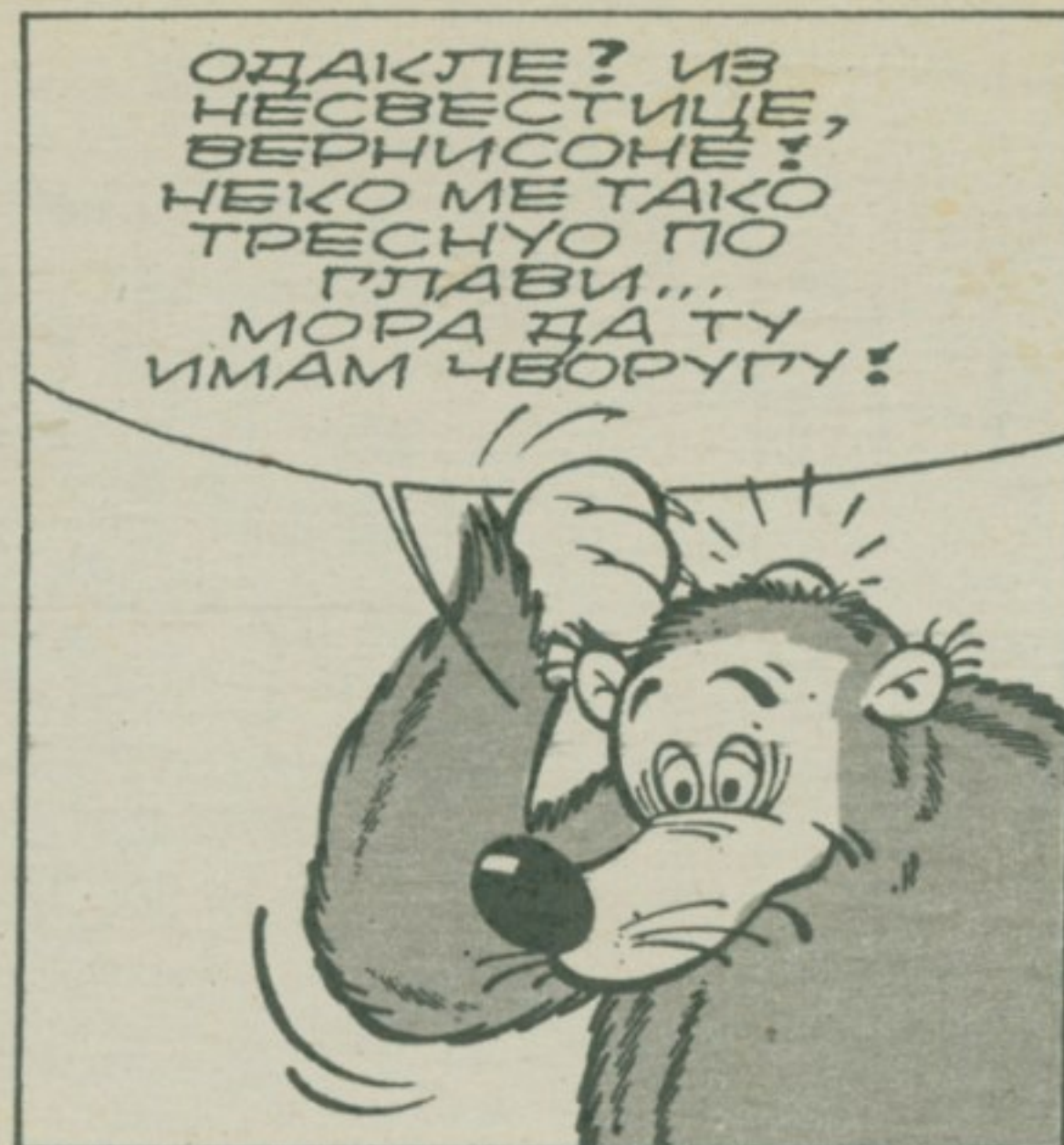

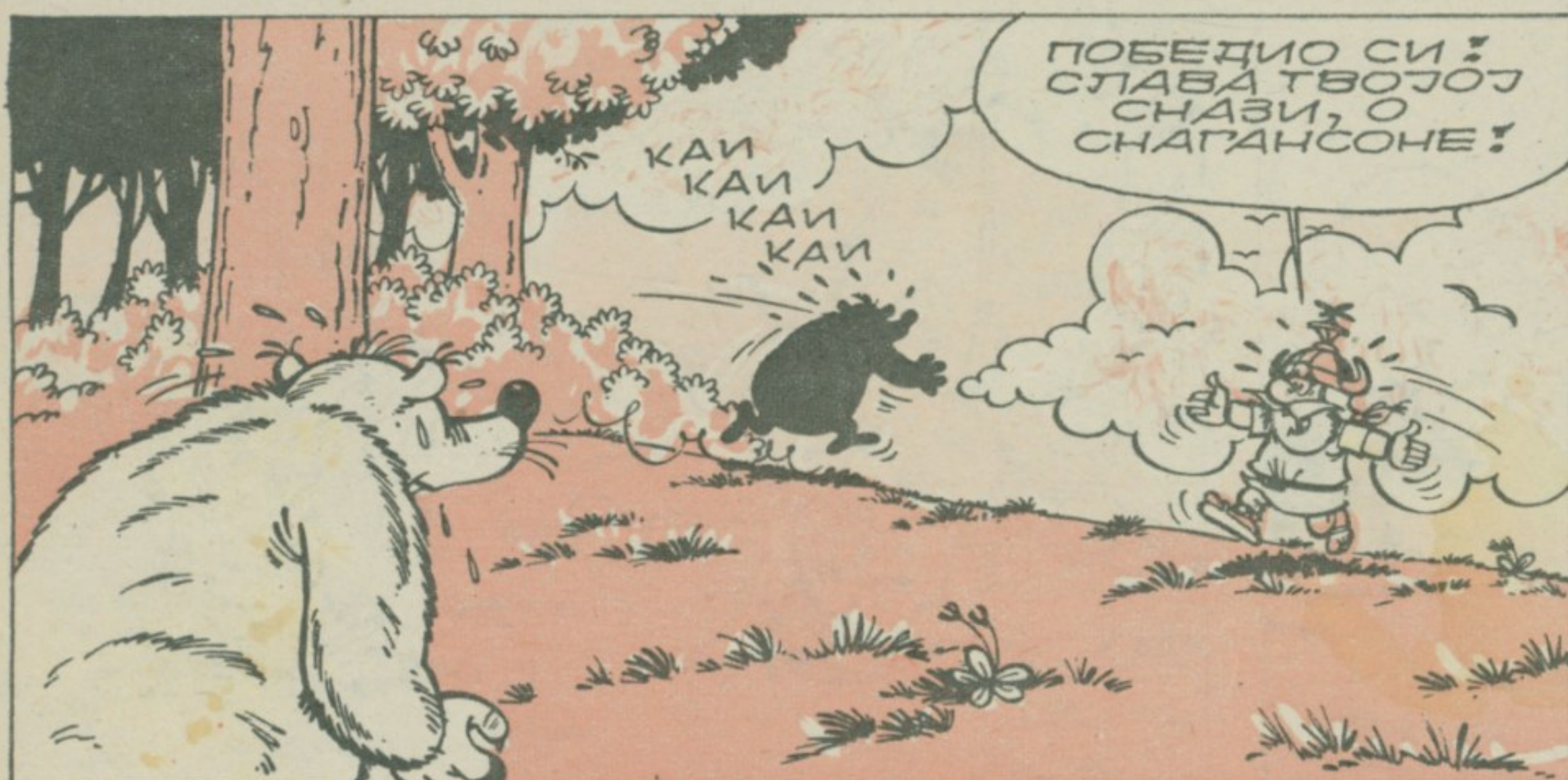
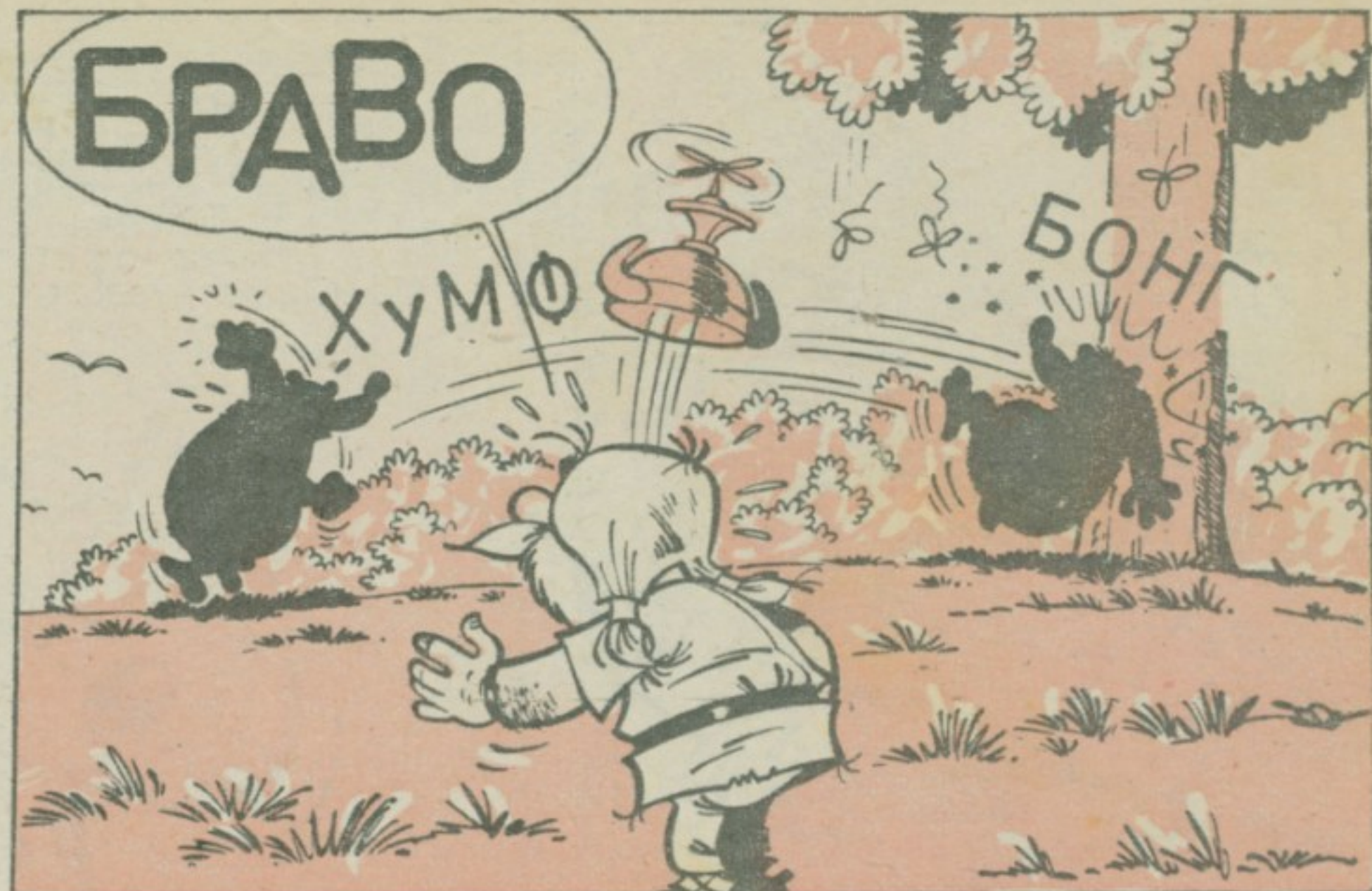
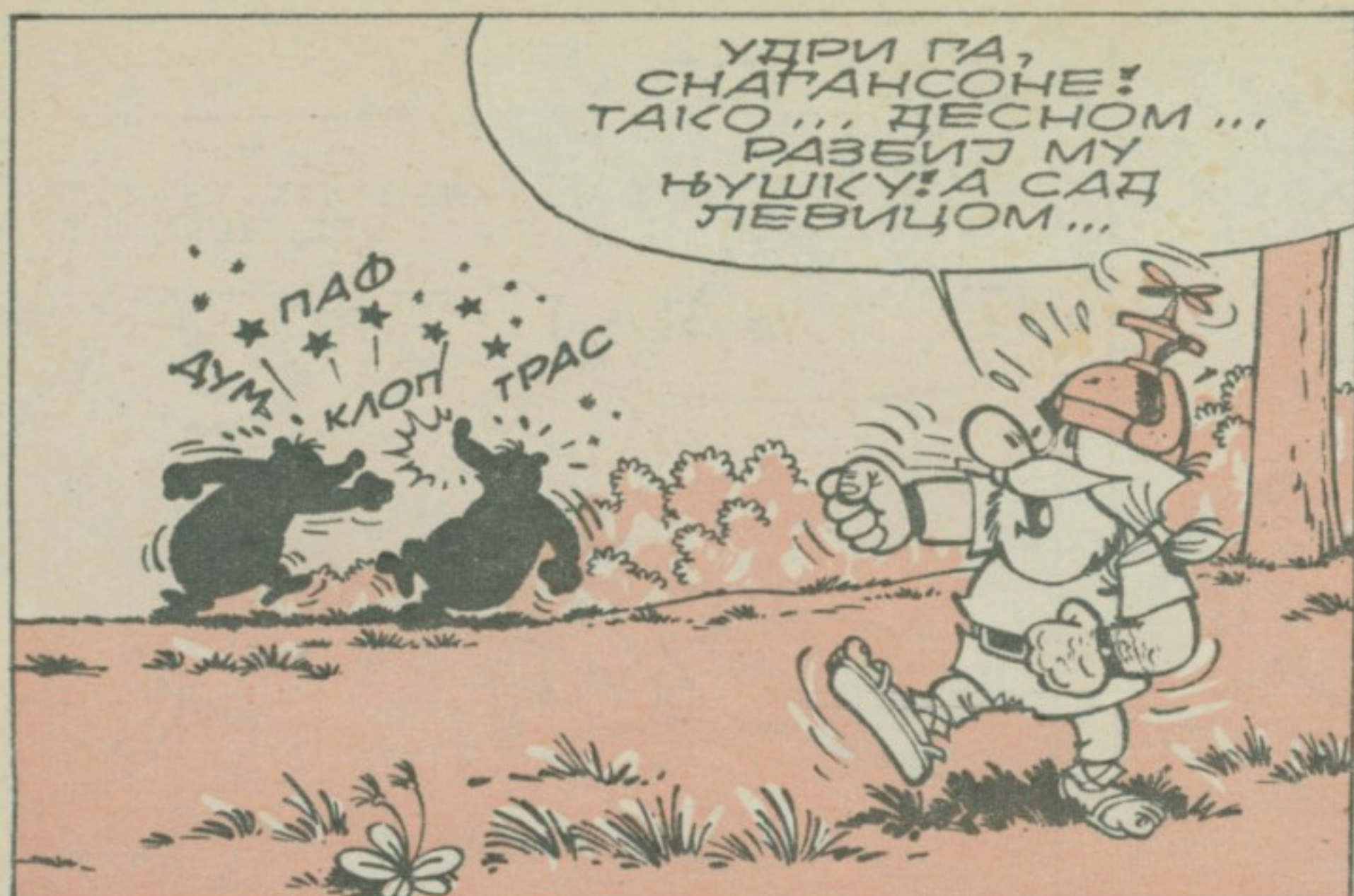

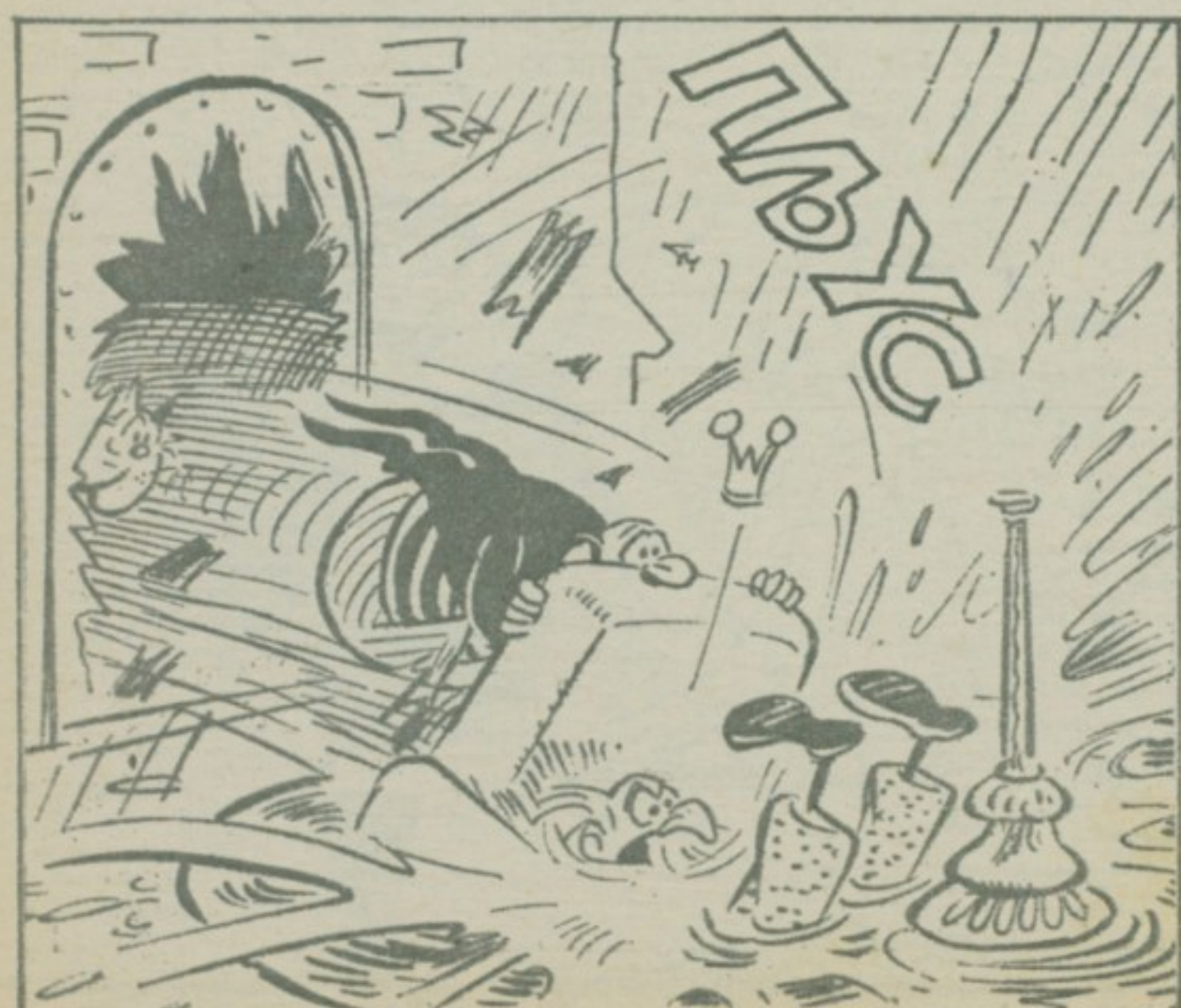
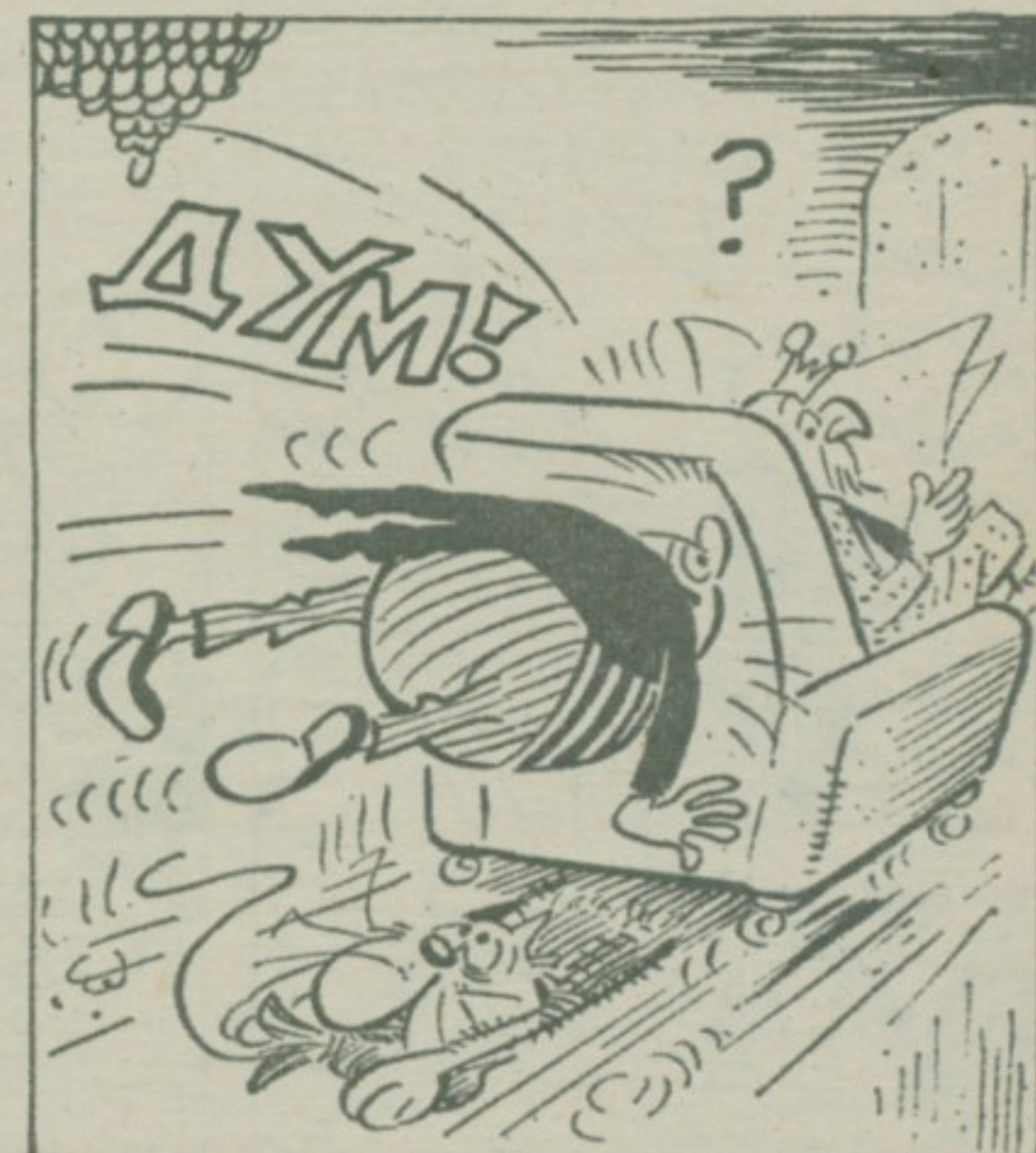
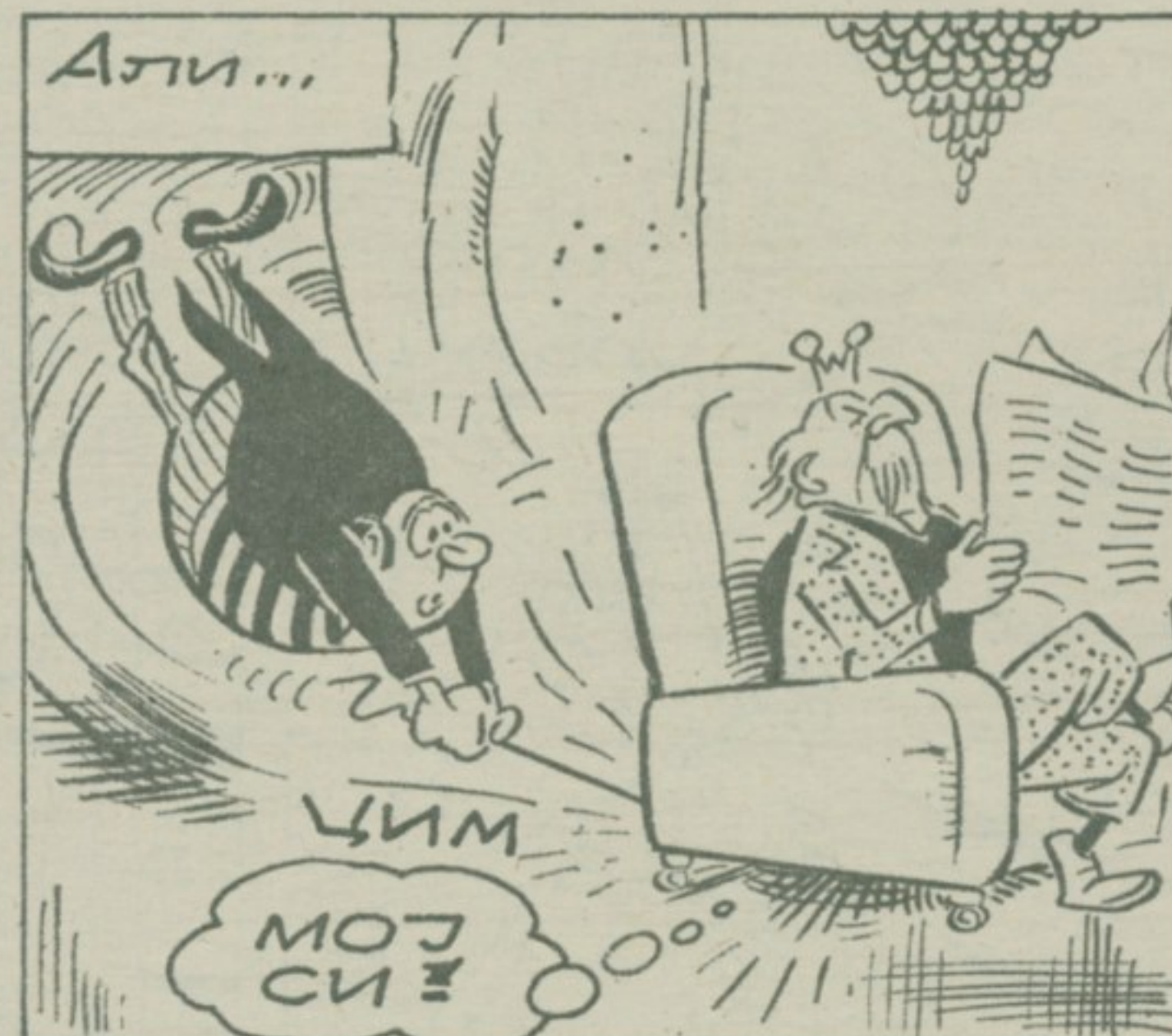
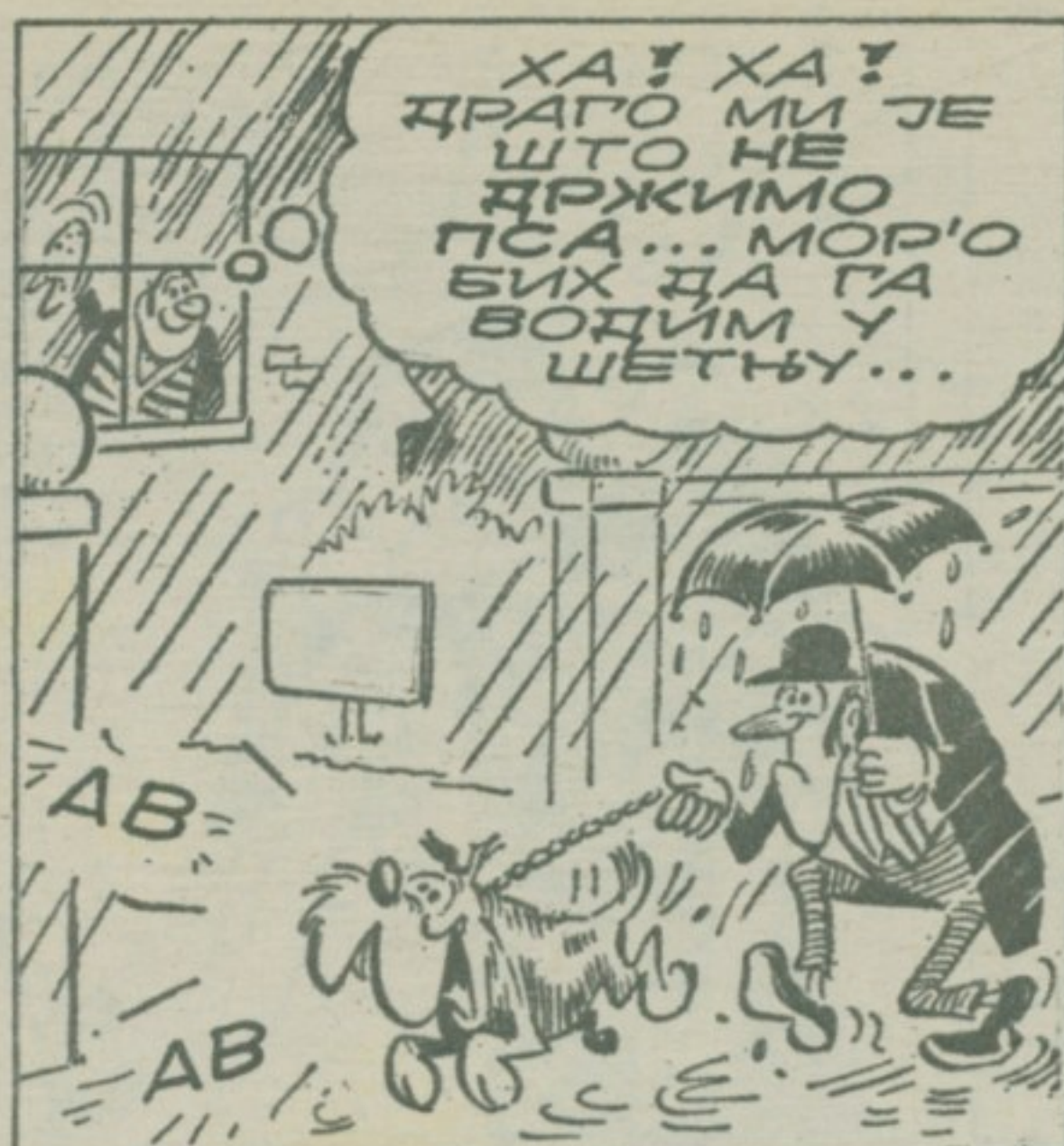

М

Ш

Ц

К

НУЛА Х**** ПЛАНЕТА РИБА

СЛЕДЕЋИ НАСТАВАК: НА ПОВРШИНИ!

* ЗАВРШЕН ПУТ ОКО СВЕТА *

Наградним конкурсом „Пут око света“ (Забавник број 1098 од 12. јануара ове године) желели смо да проверимо колико наши читаоци познају чувене споменике у свету. Одзив је био велик а број учесника који су послали тачне одговоре такође није био мали. Ипак, за онај мањи број учесника који овог пута нису тачно одговорили, као

и за оне који нису учествовали у овом наградном конкурс дајемо решење:

Особин обученој у грчку народну ношњу под бројем 1 одговара споменик обележен словом (D): Партеон, храм богиње Атине, сграђен за време Периклове владавине од 447—438. године, на брду Акропољу код Атине. Талијанском војнику (број 2) припада споменик (J), Крива кула у Пизи, висока 55 метара ко-

ја одступа од вертикале шест метара. Турчину (број 3) припада маузолеј (B) из IV века пре наше ере који је представљао једно од седам светских чуда античког доба, налазио се у Халикарнасу, на месту где је данас турски град Бадрум. Холанђанки (број 4) припада ветрењача (I), млин који покреће снага ветра. Шумадинцу (број 5) припада споменик Напукли цвет (F) који се налази у Шумарицама у Крагујевцу, подигнут је у спомен стрељаних ђака 1941. године. Мексиканцу (број 6) припада Сунчева пирамида (C) из Теотихуакана, центра Толтека, народа који је некад живео у средњем делу данашњег Мексика. Енглеском гардисти (број 7) припада

Таурбриџ (A), чувени мост у Лондону. Полинежанину (број 8) припада статуа са Ускршњих острва (G). Египћанину (број 9) припада сфинга (H), камена лавица у лежећем положају с главом жене, коју су Египћани постављали у близини гробница као чувара. Најпознатија је огромна сфинга у близини Каира, у предграђу Гиза. Висока је 20 метара а дугачка 73,7. Јапанцу (број 10) припада велики Буда (E) из јапанског периода Камакура (1185—1332).

Жири Забавника прегледао је све приспеле одговоре, одвојио тачне од нетачних и међу тачнима извукао имена добитника следећих награда:

I НАГРАДУ ФИЛМСКУ КАМЕ-

РУ ВЕРНОН добио је НЕБОЈША МИЛИЧЕВИЋ — Улица Е. Траупа 27, Какањ;

II НАГРАДУ РУЧНИ САТ добила је РАДМИЛА МИЛИВОЈЕВИЋ, Кнеза Данила 36, Београд;

III НАГРАДУ по једну књигу ЈУГОСЛОВЕНСКИ КЛАСИЦИ добило је следећих пет читалаца:

1. МИРКО МОЛНАР, С. Маринковића 4, Сомбор, 2. МИШО МОМЧИЛОВИЋ, Шеноина 2-6, Петриња, 3. САВА ЗОРИЋ, Саве Ковачевића 9/9, Нови Сад, 4. ТЕЛИЈАНУШКА ЈОРЧЕВСКА, Улица 926 згр. 5 влез 1/8, Скопље, реон 49 и 5. ДРАГУТИН ЗЕМАН, Младена Стојановића 40, Зрењанин.

*** ТЕОДОРА ПУТУЈЕ У ИТАЛИЈУ ***

ПОЛИТИКИН
ЗАБАВНИК

Да наши читаоци заиста лепо цртају доказ је већ друга међународна награда УНИЦЕФ-а (прву је освојила МАРИЈА КРМАР када је 1971. године добила награду путовање у Финску). Добитник друге УНИЦЕФ-ове награде је ТЕОДОРА КАЈАРИ из Сенте, Улица Михајла Танчића број 7.

Да се мало подсетимо: марта 1972. године УНИЦЕФ је организовао преко дејчјих листова — у Југосла-

вији преко Политикиног забавника, наградни конкурс за најбољи цртеж с темом: ПРАЗНИК ПРОЛЕЋА НА ПЕТ КОНТИНЕНТАТА. Позив за учествовање објављен је у нашем листу у броју 1054 а право учешћа имали су сви учесници који су 21. марта 1972. године имали најмање 10 а највише 16 година. До одређеног рока у Забавник је стигло 302 цртежа, од којих је жири изабрао 30. Двадесет је наградио Забавник а 10 је послао у Париз. Крајем прошле године међународни жири прегледао је цртеже приспеле из свих европских земаља и ауторе најбољих наградио лепим наградама. Међу награђенима се наша и наша читатељка ТЕОДОРА КАЈАРИ из Сенте која је добила једнонедељни боравак у Италији, и то са пратиоцем.

Теодори најсрданије честитамо а осталим нашим читаоцима желимо успеха у следећим наградним конкурсима које ће организовати ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК и УНИЦЕФ.

БИБЛИОТЕКА „ЗЛАТНО КОЛО“

СВЕТ СТВАРНОСТИ
И МАШТЕ

Издавачка кућа „Младо поколење“ организује СТАЛНУ НАГРАДНУ ПРОДАЈУ КЊИГА из својих богатих колекција. У овом броју ПОЛИТИКИНОГ ЗАБАВНИКА нуди вам библиотеку „Златно коло“ намењену деци од 7 до 12 година у којој се налазе бајке и дела пустиловне литературе. Књиге су формата 13 x 20 у тврдом повезу и са илустрацијама.

КОМПЛЕТ БРОЈ 1

1. Ханс Кристијан Андерсен: БАЈКЕ
2. Јан Музеус: РИВЕЦАЈ, ВРДСКИ ДУХ
3. Френк Л. Баум: ЧАРОВЊАК ИЗ ОЗА
4. Џејмс Тербер: ТРИНАЕСТ ЧАСОВНИКА
5. Александар Милн: ВИННИ ЗВАНИ ПУ
6. Александар Милн: КУЋА НА ПУОВОМ УГЛУ

Цена Комплекта: 60 дина.

Купац који цео комплет наручи за готово (плаћање по узетом) добија бесплатно књигу Добрице Ерића „СЛАВУЈ И СУНЦЕ“.

КОМПЛЕТ БРОЈ 2

1. Оскар Вајлд: СРЕЋНИ ПРИНЦ И ДРУГЕ БАЈКЕ
2. Владимир Назор: КЊИГА ЗА ДЈЕЦУ
3. Е. Т. А. Хофман: КРЦКО ОРАШЧИЋ И КРАЉ МИШЕВА
4. Аугуст Г. Биргер: БАРОН МИНХАУЗЕН
5. Венијамин Каверин: МНОГО ДОБРИХ ЉУДИ И ЈЕДАН ЗАВИДЉИВАЦ
6. Астрид Линдгрен: НОВИ ДОЖИВЉАЈИ ПИПИ ДУГАЧКЕ ЧАРАПЕ

Цена комплекта: 60 дина.

Купац који цео комплет наручи за готово (плаћање по узетом) добија бесплатно књигу Ивана Цекловића „ШЕТАЧИ, ЛАГАНИЈЕ“.

КОМПЛЕТ БРОЈ 3

1. Алексеј Толстој: ЗЛАТНИ КЉУЧИЋ
2. Бранко Ћстић: МАЧАК ТОША И ДРУГЕ БАЈКЕ
3. Луис Керол: АЛИСА У ЧАРОВНОЈ ЗЕМЉИ
4. Луис Керол: АЛИСА У ЗЕМЉИ ОГЛЕДАЛА
5. Барбара Слел: КАРБОНЕЛ КРАЉ МАЧАКА
6. Алексеј Некрасов: ДОЖИВЉАЈИ КАПЕТАНА ВРУНГЕЛА

Цена комплекта: 60 дина.

Купац који цео комплет наручи за готово (плаћање по узетом) добија бесплатно књигу Јованке Јоргачевић „ШЕСТ СТОТИНА СТОЛОВА“.

КОМПЛЕТ БРОЈ 4

1. ВАСИЛИСА ПРЕКРАСНА И ДРУГЕ БАЈКЕ
2. Џејмс Метју Бари: ПЕТАР ПАН
3. Рене Гијо: БЕЛА ГРИВА
4. Рене Гијо: ГОСПОДАР СЛОНОВА
5. Г. П. Петерсен: ТИЛ ОЈЛЕНШПИТЕЛ
6. Зигфрид Хоп: ЧАРОВНА КРЕДА

Цена комплекта: 60 дина.

Купац који цео комплет наручи за готово (плаћање по узетом) добија бесплатно књигу Драгана Кулићана и Драгана Лукића „ДЕЧАК И ВОЈНИК“.

Купци могу наручити појединачну књигу по цени од 10 дина. Све појединачне књиге и комплекти могу се добити и на отплату с тим да најмања месечна рата износи 30 дина. У случају куповине појединачне књиге или куповине на отплату купац не добија бесплатно књигу као награду.

Попуњену и оверену наруџбеницу пошаљите на адресу: НИП „МЛАДО ПОКОЛЕЊЕ“, 11000 БЕОГРАД, Француска 24.

НИП „МЛАДО ПОКОЛЕЊЕ“
11000 БЕОГРАД, Француска 24

НАРУЏБЕНИЦА 05

Овим неспозиво наруџујем ЗА ГОТОВО (поузећем) — НА ОТПЛАТУ (непотребно пресрвати):

Назив књиге _____

Колело _____

Број комплекта _____

У укупној вредности од дина. _____

(Име, очево име и презиме)

(Занимање и назив радне организације)

(Број поште, место, улица и број)

Овера о запослењу за купце на отплату) _____

(Потпис наручиоца)

Уплату ћу извршити по узетом односно у месечних рата на жиро рачун „Младог поколења“, Београд, број _____

У случају спора признајем надлежност суда у Београду.

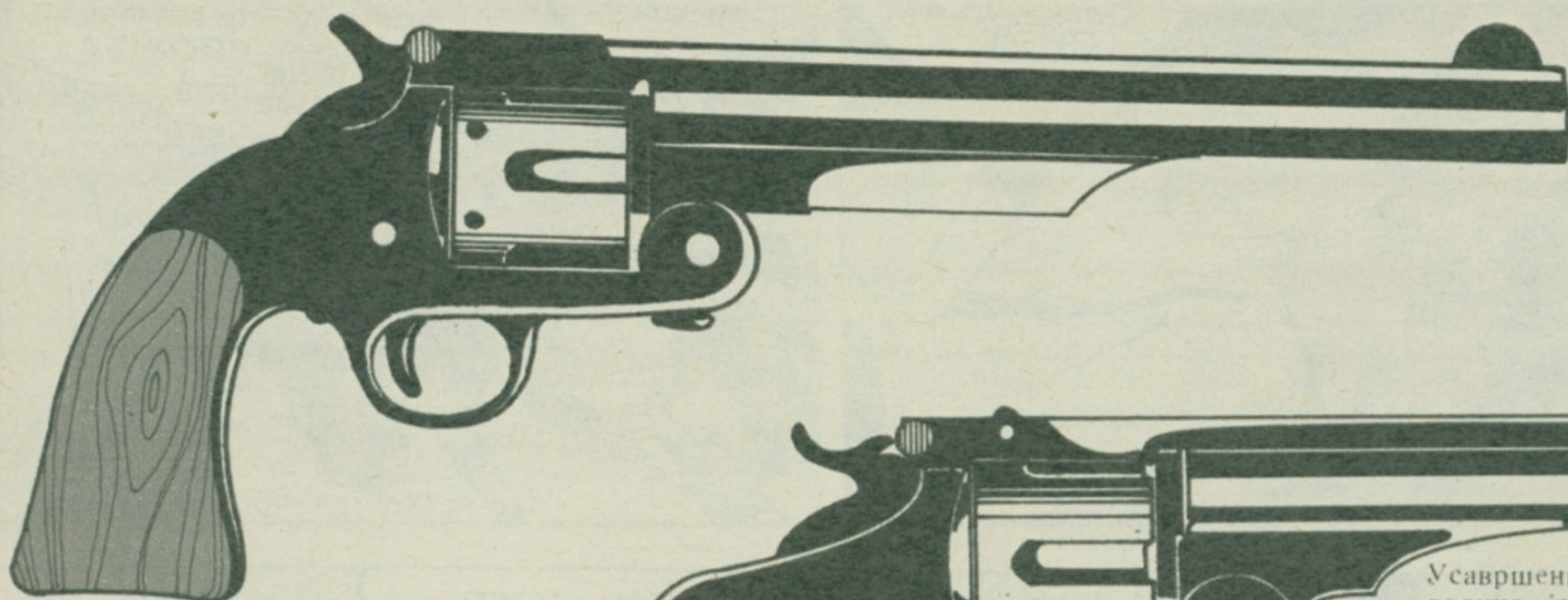
Дан
BARRY

ФЛАШ ГОРДОН

СЛЕДЕЋИ НАСТАВАК: ТВРДОГЛАВА ТИНА!

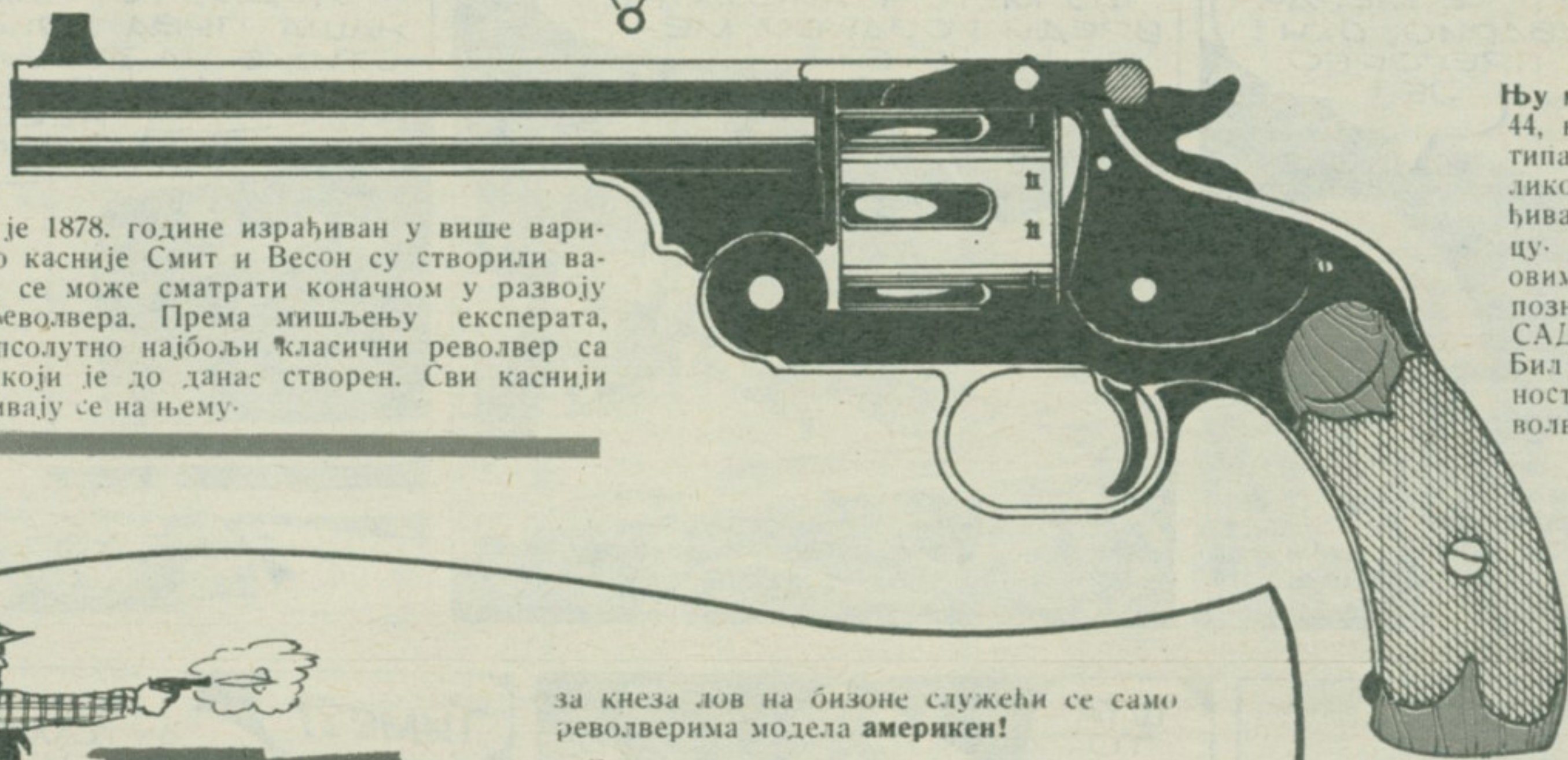
РЕВОЛВЕРИ БУФАЛО БИЛА И

Модел **американ** са дугом цеви из 1870. године, калибра 44, први је из славне серије револвера **смит и весон**. Овај модел је резултат дугогодишњих истраживања која су обухватила и муницију. Усавршени метак имао је почетну брзину од 210 метара у секунди. Револвер **американ** био је омиљено оружје Буфала Била.

Усавршени **нови модел**, калибра 44, из 1878. године је побољшана верзија **америкена**. Многе земље су га уврстиле у своје стандардно оружје, само Русија је купила 200.000 комада. Армије већине балканских земаља, затим Турске, Мексика и других, користиле су се њим, али исто тако и чувени разбојник Џеси Џејмс. Овај модел револвера производио се у више варијанти према захтевима купаца. Тако су, на пример, Руси тражили краћу цев, док су Мексиканци желели да цев **новог модела** буде дужа.

Нови модел је 1878. године израђиван у више варијанти. Нешто касније Смит и Весон су створили варијанту која се може сматрати коначном у развоју класичних револвера. Према мишљењу експерата, то је био апсолутно најбољи класични револвер са буленцетом који је до данас створен. Сви каснији модели заснивају се на њему.

Њу модел таргет, калибра 44, варијанта претходног типа која је по налогу Великог кнеза Алексеја израђивана за руску коњицу. Велики кнез се са овим типом револвера упознао кад је боравио у САД где му је Буфало Бил демонстрирао прецизност и пробојну моћ револвера **смит и весон**.

**НАЈБОЉИ
СТРЕЛАЦ
СВЕТА**

Међу првим популаризаторима револвера **смит и весон** био је славни Тексас Џек Омохандро, нераздвојни сапутник Буфала Била. Кад је велики руски кнез Алексеј Романов посетио Дивљи запад, њих двојица су организовали

за кнеза лов на бизоне служећи се само револверима модела **американ**!

Други ненадмашни стрелац, Американац, Ајра Пејн постигао је фантастичан успех у Европи. Кад је једном посетио Лисабон, одушевљени португалски краљ произвео га је у витеза. Једини достојни такмац Ајре Пејна био је Вилијем Бенет, такође Американац, са којим је Ајра одржао 9. VI 1888. године чувено такмичење које је трајало шест дана. За то време испалили су по 600 метака. Резултат је био 5093 — 6000 (сваки погодак доносио је по 10 поена) у корист Вилијема Бенета, који је тим освојио награду од 1000 долара и титулу најбољег стрелца света. Револвер којим се служио, **њу модел таргет**, проглашен је најбољим оружјем тога времена.

Ед Мек Гиверн, шериф из Монтане, сматра се најбржим стрелцем у историји. Овде су приказане две карте у које је он испалио 10 метака у року од једне секунде и 20 десетинки, пуцајући са два револвера **смит и весон мастерпис** истовремено, са одстојања од 5 метара.

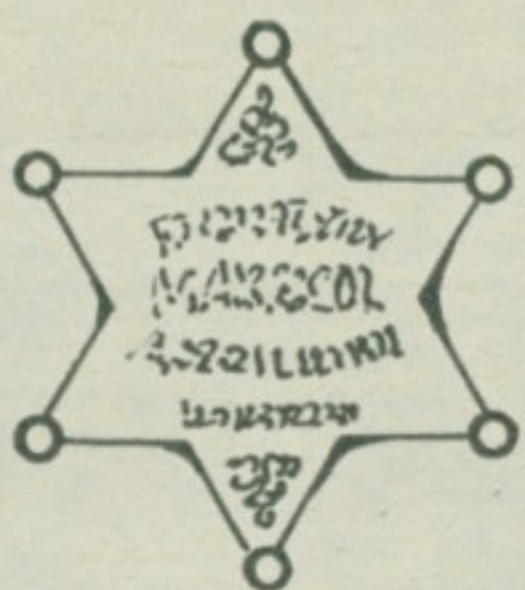
Ајра Пејн

СМИ ВЕСОН

ОД ДАНА КАДА СУ 1856. ГОДИНЕ ХОРАС СМИТ И ДАНИЈЕЛ ВЕСОН ОСНОВАЛИ МАЛУ ФАБРИКУ РЕВОЛВЕРА У СПРИНГФИЛДУ (МАСАЧУСЕТС, САД), ПА ДО ТРЕНУТКА КАДА СУ ЊИХОВИ МОДЕЛИ ПОЧЕЛИ ДА СЕ УБРАЈАЈУ У НАЈБОЉЕ ПРОИЗВОДЕ НА ТРЖИШТУ ОРУЖЈА ПРОШЛО ЈЕ САМО ДЕСЕТАК ГОДИНА. ОД ТАДА ПА ДО ДАНАС РЕВОЛВЕРИ ФАБРИКЕ „СМИТ И ВЕСОН“ СУ, ПОРЕД КОЛТА, НАЈПОЗНАТИЈИ НА СВЕТУ — ПРВО ЗБОГ ИЗВАНРЕДНЕ ПРЕЦИЗНОСТИ А ЗАТИМ И ЗБОГ ИЗРАДЕ.

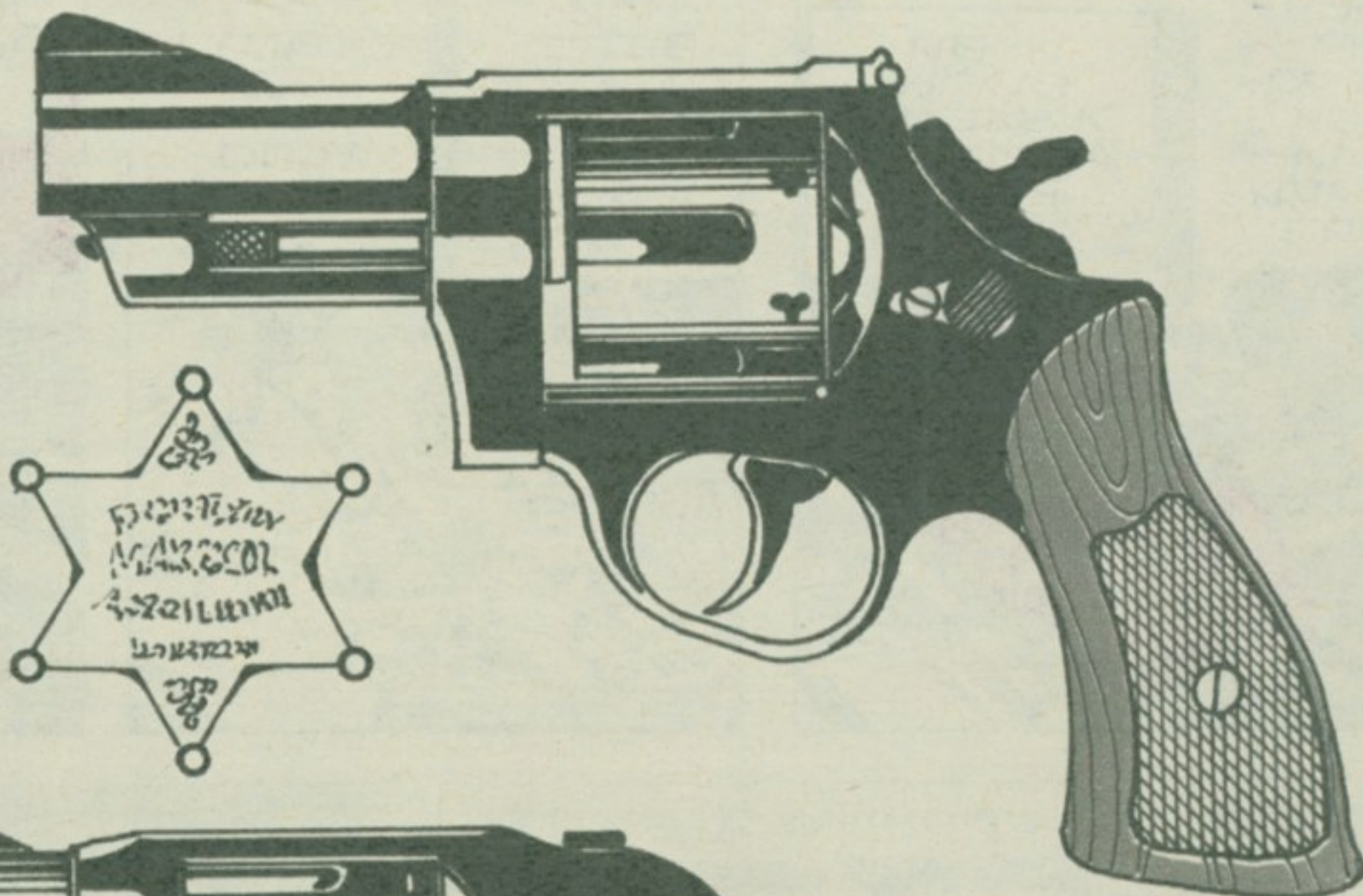
Модел комбат мастерпис калибра 38 (односно 9 мм), са цеви од четири палца, у ствари је борбена верзија славног мастерписа К-38. Овај револвер је омиљен међу америчким полицајцима због велике прецизности и лаког руковања. Први модели су про изведени 1887. године.

Најпопуларнија верзија мастерписа К-38 из 1902. године калибра 38 имала је готово идеалну конструкцију која је омогућавала нечувено брзу паљбу. Крајем прошлог и почетком овог века веома су били чести и популарни сусрети најпознатијих стрелаца који су се такмичили у брзини и прецизности гађања. На тим такмичењима најбољи су се показали модел мастерпис фирме „Смит и Весон“ и „Колтов“ бисли — сингл екшн.

Смит и весон — 38 сејфти хамерлес из 1887. године јединствен модел у својој класи. Код овог револвера удар на игла је потпуно скривена и не постоји могућност случајног активирања револвера за време јахања. Класична кочница није долазила у обзир јер би се битно умањила брзина отварања ватре у случају хитне потребе.

Смит и весон — боди-град — калибра 38, из 1955. године специјалан је модел са скривеном ударном иглом. Намењен је тајном ношењу па га махом користе детективи у цивилу. Израђује се од челика и лакних легура.

Хајвеј патролмен — 357 магнум, калибра 38, пројектован је још 1928. године и од тада представља стандардно оружје моторизованих друмских патрола. Пробојна моћ му је велика. Модел магнум, којих има више десетина, углавном су се показали као идеални за полицијску активност, па их је амерички ФБИ у скоро свим варијантама увео као своје наоружање.

БУДИТЕ
ДЕТЕКТИВ...

ЦРНИ МУЗЕЈ

Уђите да видите мој
приватни музеј — по-
звао је бивши инспек-
тор Скотланд Јарда Сид
Томсон инспектора Жедија.

Била је то пространа одаја
из које се дрвеним степени-
цама пело на први спрат.
Дуж зидова налазиле су се
високе полице пуне књига а
на средини собе било је не-
колико витрина пуних не-
обичних предмета.

Инспектор Томсон, човек
циновског раста и обријане
главе, годинама је био страх
и трепет за преступнике и
злочинце Лондона. До одла-
ска у пензију био је један од
четворице најспособнијих ин-
спектора Скотланд Јарда.

За време једне заједничке
акције Жеди и Томсон су се
спријатељили и годинама су
се договарали да се једном
нађу. И сад, чим се повукао
у пензију, инспектор Томсон
се сетио свог француског ко-
леге и позвао га у посету.

Инспектор Томсон с поно-
сом је показивао инспектору
Жедију предмете изложене
у витринама:

— Ово је чекић којим је
убица Барнеби усмртио јед-
но дванаестак особа само за-
то што су имале риђу косу а
он риђу боју није подносио.
Али, иронијом судбине целат
који га је обесио носио је
риђу перику. — А ово је ло-
бања центлмена — обијача
Рафла који је имао само два-
десет година кад је погуб-
љен, а ова друга је његовог
љутог противника Цемса
званог Пингвин.

За инспектора Жедија ху-
мор његовог енглеског ко-
леге био је мало сувише мра-
чан али је то примио као
професионалну деформаци-
ју.

У другој витрини била је
изложена бочица отрова ко-
јим се послужио неки позна-
ти убица; револвери, каме и
разно друго оружје.

— Била су то лепа време-
на! — тужно уздахну бивши
инспектор и повуче један
дим из своје омиљене луле.
Највећи део времена прово-
дим у овој соби, а често и
спавам на дивану горе на га-
лерији...

— И не муче вас тешки
 снови?

Инспектор Томсон прсну у
смех:

— Понекад!

— Имате велику кућу —
примети Жеди желећи да
промени тему разговора. Ко

вам је тако уредно одржава?
Имате ли послугу?

— Најбољу и најјефтини-

ју! И она је део мојих успо-
мена! То су стари криминал-
ци које сам послао на роби-

ју још на почетку моје кари-
јере. Изашли су из затвора
некако у време кад сам се
ја пензионисао, и оберучке
су прихватили понуду да
ступе код мене у службу јер
никакво друго запослење не
би могли да нађу.

Он плесну длановима и ус-
коро се појавише три особе
бледа и непријатна лика.

— Ова безуба креатура —
почео је да их представља
бивши инспектор — је Хеле-
на Бирт која је имала ружан
обичај да својим пријатељи-
ма ставља у јело отров за
пацове.

Затим показа на једног о-
мањег, грбавог човека обу-
ченог у црно:

— То је Јасон Барут! Он
је уживао да ставља експло-
зив у возове.

Најзад, поносно ухвати за
руку једног огромног муш-
карца лица као у горице:

— А ово је Хопи, познати
паликућа Сохоа. Изванредан
слуга!

После вечере која је про-
текла, бар за инспектора Же-
дија у мучној атмосфери, а
коју је припремила и послу-
жила та необична послуга,
Томсон се обрати свом госту:

— Срећниче! Спаваћете у
кревету убице Теда Риџер!
А ја ћу прилећи на диван на
галерији!

Инспектор Жеди скоро
читаве ноћи ни ока није
склопио. И кад је пред зору
мало задремао пробудила га
је нека бука. На брзину је
обукао кухњи капут и упу-
тио се ка музеју. Ограда на
галерији била је поломљена,
а доле на поду одаје лежало
је тело бившег инспектора
Скотланд Јарда.

Циничан смех допр је до
Жедијевих ушију. Иза њега
је стајала Хелена Бирт још
у спаваћници.

— Сироти Томсон! — бр-
бљала је. Често сам му гово-
рила да је ограда трула! А
он је био месечар, вероватно

се у сну наслонио на ограду
и она је под његовом тежи-
ном попустила! Сиромаш!

— Да ли сте штогод чули
госпођо Бирт?

— Мислим да сам чула тре-
сак! Погледала сам на сат:
било је скоро пет часова ују-
тру, птице су већ певале...

— Хопи, који се управо
појавио, умеша се:

— Твој сат касни, стара!
Било је већ пет часова кад
сам се ја пробудио! Чуо сам
како сат у холу откуцава
пет часова...

— А Јасон Барут? Где је
он? — упита инспектор Же-
ди.

Покуцали су на његова
врата. Старац им је отворио
зевајући. Ушли су у његову
ледену собу и испричали му
шта се догодило Томсону.

— Ја ништа нисам чуо —
рече Јасон. Имао сам вату
у ушима... Могли су да пу-
цају и топови не би ме про-
будили!

Инспектор приђе ноћном
сточићу на коме су се нала-
зила два комадића вате.

— Несрећан случај! —
мрмљао је Хопи.

— Не, то је злочин — при-
мети инспектор Жеди. — По-
чинио га је једно од вас
троје!

— Ја сам у то време још
била у кревету — мрмљала
је Хелена Бирт. Дођите да
видите... ја увек спавам на
два јастука... И чула сам
птице.

— И ја сам такође био у
кревету — викао је Хопи. —
И ја сам чуо птице... Али
већ је било пет часова. Чуо
сам откуцавање часовника.

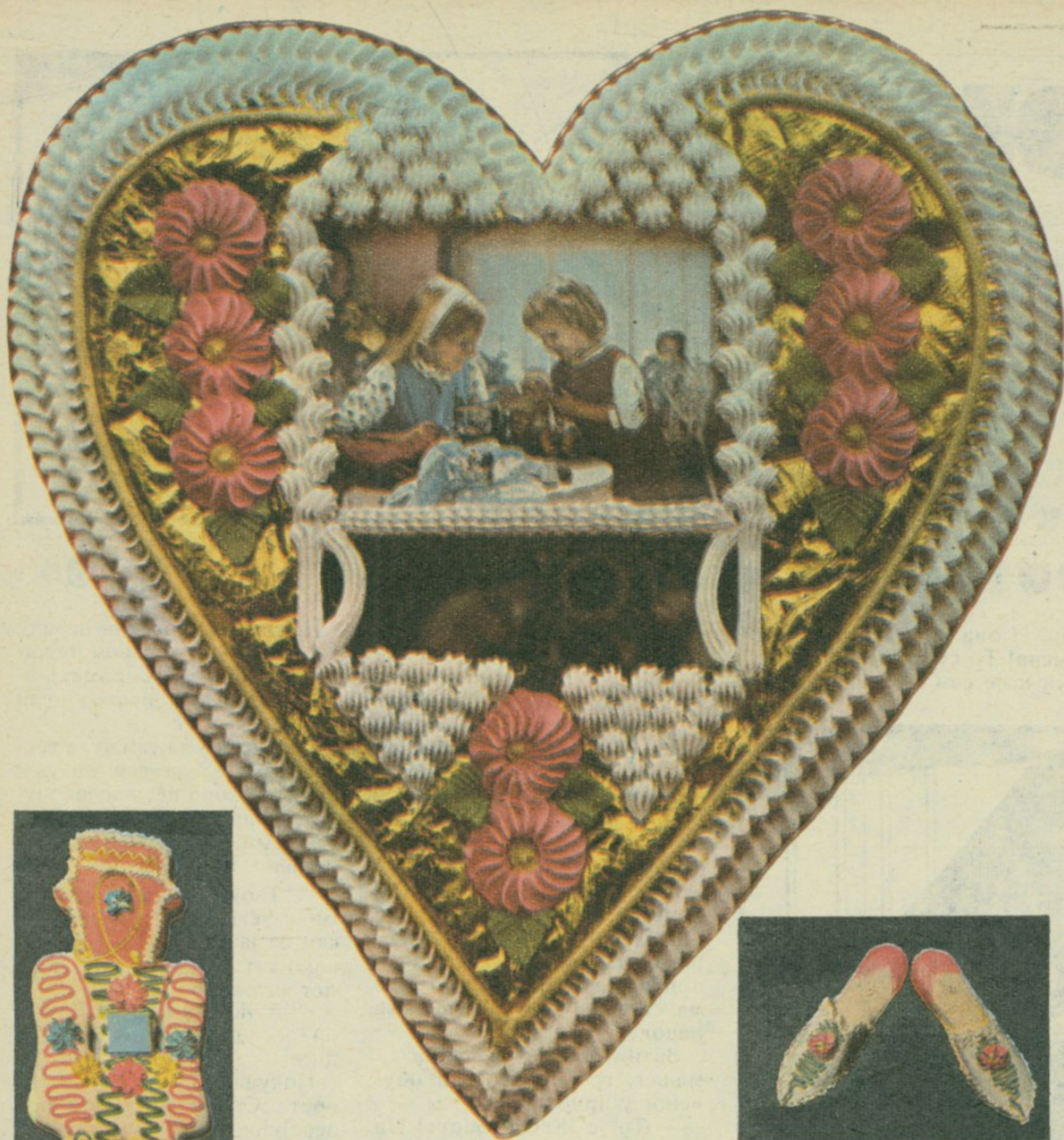
Инспектор потврдио клим-
ну главом.

— Тај сат иде напред —
добацио је Барут.

— Да господине Јасон!
Али ја сам га дотерао пре
него што сам синоћ легао.
То је јаче од мене, то чиним
увек — додаде Хопи.

— Уосталом — обрати се
Хелена Бирт инспектору Же-
дију — како знате да је зло-
чин а не несрећан случај?

Предлажемо вам, драги читаоци, да пошто сте већ паж-
љиво прочитали овај текст, добро погледате и цртеж и да на
основу тога покушате да решите, да ли је био несрећан слу-
чај, како су тврдили осумњичени или злочин. Ако сте пого-
дили, честитамо! А ако нисте погледајте решење на 55. стра-
ни.

MOJE SRCE TVOME SRCU

Ниједан прави вашар не може да се замисли без шатре са дивним шареним лецедерским колачима. Има ту великих и малих јарко обојених и украшених срца с огледалцем, сликом или љубавним стиховима у средини, веселих коњића, медањака, луткица, шећером оперважених папучица. Лецедери кажу да је њихов занат најстарији на свету, старији од пекарског јер су људи раније месили хлеб код куће, а колаче куповали. Постојбина ових шарених послатица је Немачка, а први лецедери (немачки лебцелтери — они који праве медене колаче) помињу се још у XVII веку.

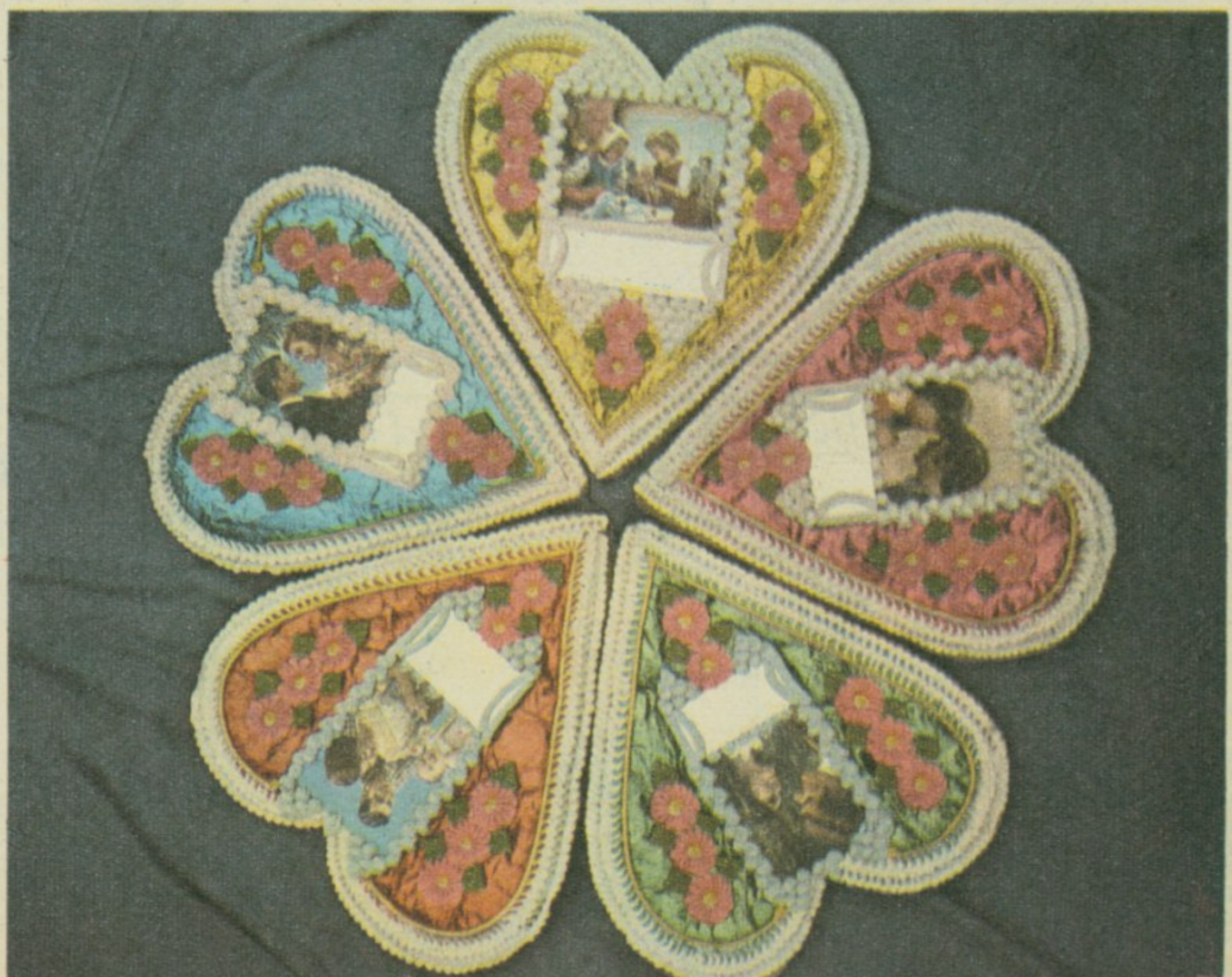
Лецедерски колач који захтева дрвени калуп, мало брашна, меда, шећера и квасца, а много љубави и маште, зачас је освојио публику. Број колачара растао је и на вашарима је завладао конкуренција. У потрази за новим тржиштем немачки лецедери путују и у друге земље. Тако се њихова вештина пренела у Аустрију, Чешку, Словачку, Молдавију, Хрватску, Војводину, Србију. Лецедери су доспели чак и до двора руског цара Петра Великог.

Сваки добар мајстор трудио се да својим слаткишима дода и нешто локално и лично. Лецедери из Неготина праве колаче у облику живописних обручева које девојке носе уместо наруквица. У Ивањици и Пожаревцу стилизовани коњићи и срца боје се мрком и вишњевом бојом које се налазе и на зубунима из овог краја. Најкитијастии су вероватно колачи из Славоније надахнути јарким бојама народне ношње.

На жалост, индустрија чоколаде, бомбона и кекса потиснула је овај весели занат. Данас у Србији има свега петнаестак медоколачара који ове јефтине послатице праве узгред, а живе од продаје свећа и украса од воска. Једини верни купци су им деца и, наравно, заљубљени. Последњих година, међутим, људи као да су поново открили чар лецедерских колача који у кући изгледају као најлепши украс. На нашим сликама су мала ремек-дела познатог лецедера из Сенте Лазара Чикића.

ОНИ САМО
С ВРЕМЕНА НА
ВРЕМЕ А ЈА
САМ УВЕК У
ЗАБАВНИКУ!

БЕРЗА ПЛОЧА

Желим да купим следеће плоче: „Племенито злато са мало труда“ — „Ти Рекс“; „Мама, не чини то“ — Џорџи, „Здраво, здраво, здраво“ — „Вингс“. Обавезно навести цену.

Момчило Љубичић,
Истарска 6
Крагујевац

С ВР

З а већину састава поп музике карактеристичан је јак звук који настаје од електричних гитара, великих појачала и снажног озвучења. Међутим, постоје и групе које „своје место под сунцем“ траже свирајући на акустичним инструментима. Наравно, да они немају толико успеха као први, али и овде има изузетака. Један од ансамбала који је успео да се о њему чује је група С ВРЕМЕНА НА ВРЕМЕ.

Почели су пре неколико година као и други састави. Окупљали су се и снимали сонгове за радио емисију „Тип-топ кабаре“. Охрабрени похвалама, младићи формирају групу у којој сви свирају и сви певају. Како су били редовни студенти састајали су се само повремено и због тога на предлог једног пријатеља, свом саставу дају име С ВРЕМЕНА НА ВРЕМЕ.

Једном их је чуо продуцент „Максиметра“ и ускоро се појављују у овој популарној емисији Београдске телевизије, намењеној младима. Прошле године учествовали су на фестивалу ОМЛАДИНА 72, а већ више од годину дана певају, свирају и глуме у представи „Лукреција Борџија“. Однедавно компонују и изводе сонгове у телевизијским емисијама „Ми бисмо хтели ако може“ и „Како?“.

Група С ВРЕМЕНА НА ВРЕМЕ има четири члана: АСИМ СЕРВАН пева и свира на титари; ЉУБАН НИНКОВИЋ свира на клавиру, гитари и пева; МИОМИР ЂУКИЋ, свира на приму, гитари и пева и ВОЈИСЛАВ ЂУКИЋ свира на гитари са шест и дванаест жица и пева. Понекад им помажу и пријатељи: Биљана Лацковић, виолинисткиња Ревејског оркестра РТ Београд и Роберт Немечек, бас гитариста ПОП МАШИНЕ.

Занимљиво је и то да три члана ове групе компонују. Љубан је написао песму „Слика“ која се касније нашла на плочи „Корни групе“. За свој састав компоновао је више песама међу којима је најпознатија једна романтична, „Понекад“, и једна необична — „Чудно дрво“. Миомир воли поп шансоне и његова најкарактеристичнија композиција је „На сунчаној страни улице“. Војислав је више склон класичној музици и то се осећа у његовим песмама. Поред музике за представу „Лукреција Борџија“ написао је веома успелу „Тему за виолину“. Тако ова три композитора, са различитим интересовањем стварају музику која сваком даном има све већи број присталица.

Група С ВРЕМЕНА НА ВРЕМЕ поклања велику пажњу и аранжманима. У њиховим песмама се могу чути и неки инструменти који се данас ретко користе. У песми „Чудно дрво“ поново наилазимо на шаргије, стари и помало заборављени инструмент који по звуку подсећа на ситар. Ако додамо да сви чланови овог састава и добро певају онда и није чудо што имају све већи успех.

ДИСКО КВИЗ

1. Џоџ Кокер (Joe Cocker) је постао славан певајући песму из репертоара:
 - а) Ролингстоунса
 - б) Битлса
 - в) Кинкса
2. ИНДЕКСИ су основани:
 - а) 1962. године
 - б) 1963. године
 - в) 1964. године
3. Енглески састав ФРИ (Free) је издао укупно:
 - а) 4 ЛП плоче
 - б) 6 ЛП плоча
 - в) 8 ЛП плоча
4. У међународном делу фестивала СПЛИТ 72 победила је:
 - а) Нада
 - б) Шарлота Залатнај
 - в) Милва

РЕШЕЊЕ:
1. Битлса
2. 1962. године
3. 6 ЛП плоча
4. Шарлота Залатнај

Текст и музика: Љ. Нинковић
Изводи група С ВРЕМЕНА НА ВРЕМЕ

ЧУДНО ДРВО

Чудно дрво имам најлепше у врту
туда људи пролазе
ал' не виде то.

Понекад у зору будим се и гледам
како лишће чудно сја
к'о звездани пут.

Чудно дрво расте дубоко у мени
једног дана чудно дрво постаћу ја.

Песму ЧУДНО ДРВО можете чути у понедељак 19. марта у емисији ВЕЧЕ УЗ РАДИО од 20.00 до 22.00.

ЗНАТЕ ЛИ КО ЈЕ ОВО?

ПИЛИБЕРТ О'САЛЛИВАН

СЛОБОДНО ПИТАЈТЕ

На ком језику је снимљена последња плоча Кета Стивенса?

Михал Суханек,
Ковачица

Претпостављамо да мислите на композицију »Caritas« која се налази на последњем Стивенсовом албуму „Ухвати бика у четири“. Целу песму популарни певач пева на латинском, изузев последње строфе која је на енглеском.

Интересује ме шта на нашем језику значи енглеска реч »sweet« и на којим инструментима свирају чланови састава »Sweet«?

Слободан Томић,
Б. Тасковића 79,
Ниш

»Sweet« се чита „свит“ а значи слатко или слаткиш; енглеску групу »Sweet« чине: Brian Connolly, вокални солиста; Andy Scott, гитара; Steve Priest, бас гитара и Mick Pucker, бубњеви.

Желеда бих да postanем члан неког клуба Киће Слабиница.

Душанка Миличић,
Прокупље

Клуб са највећим бројем његових поштоваца налази се у Осијеку. Адреса је: КОКС, Радићева 30, Осијек.

Мењао бих: „Зашто да не узем њу?“ — Драган Антић; „Обећање у новембру“ — Љиљана Петровић и „Љиљана“ — Душко Локин за следеће плоче: „Синио ниси била ту“ — Здравко Чолић; „Мируј срце“ — Далибор Брун и „Одвест ћу те на вјенчање“ — Мишо Ковач.

Зденко Поповић,
Д. Јовановића 1,
Грачаница код
Добоја

ЕМЕНА НА ВРЕМЕ

НАШ ГОСТ ЛЕОНАРДО

КИТ РИД

Вече је било као и свако друго. Ја сам управо размишљала шта да обучем за сутрашњу свечаност у школи, а близанци су вадиле из тањира зрна грашқа и гађали се, кад сам чула тату како каже:

— Помисли Лилијана... Леонардо да Винчи лично долази нам у посету!

Реч-две о оцу

Мама га је зачуђено погледала и ништа није рекла. Очигледно је сматрала да то није тема о којој се разговара за вечером. Али, чим смо били готови с јелом послала је близанце у кревет и примакла фотељу очевој. Мене је оставила где сам. Ваљда је рачунала да сам у седамнаестој години довољно одрасла да могу да чујем очеве планове.

Морам вам рећи реч-две о оцу. Он је већ двадесет година вратар на универзитету и себе сматра малтене професором. Изражавао се бираним речима, а све своје слободно време посвећивао је експериментима — тако је називао оно што је радио иза закључаних врата собице на тавану. У почетку сам била страховито радознала шта он то тамо куцка и тестираше, а онда сам постепено изгубила свако интересовање, поготову што је мајка све чешће гунђала да „неко воли да баца новац на којеквке глупости“.

Ипак, те вечери сам се сва претворила у уво.

— Лилијана — наставио је отац — ову жељу носим још откако сам за време рата био у Италији. Да знаш само каква је величанствена дела створио тај човек!

Почео је затим да прича о машини коју већ годинама гради. Машина је пре неки дан завршена и сада ће се видети да ли је све ово време било изгубљено. Наместио ју је на 1519, годину, на дан, час и минут „Да Винчијеве смрти...“ И стао је да говори о дезинтеграцији и декомпозицији материје што-ја нисам разумела.

На крају је устао и достојанствено кренуо уза степенице, а мама и ја за њим. Ушао је у своју собицу на тавану и закључао се, а нас две смо сале на степенице пред вратима и чекале.

Он је мој!

Чуле смо како прича сам са собом, затим неко шкрипање, онда неки јак звук налик на пуцањ и после тога ништа за једно пола часа. Била сам готово заспала кад сам наједном чула гласове: очев висок глас који је говорио неким чудним језиком и један други, мени непознат глас.

Ја и близанци били смо одушевљени господином Да Винчијем, тата је био љубазан док је мама отворено заузела непријатељски став.

ФАНТАСТИЧНА ПРИЧА

Разговор је трајао сатима. Свистало је кад смо мама и ја устале и кренуле низа степенице, а они су још разговарали.

Ујутру је отац сишао у кухињу, напунио тањир храном и вратио се на таван. Пола часа касније поново је сишао и сео да једе с нама. Причао је и жвакао истовремено:

— Он је геније, Лилијана! Да си га само видела кад се појавио у соби! Тако је радознао: хоће да упозна све...

— Колико ће остати код нас? — питала је мајка. — Потребно ми је да знам због трошкова.

— Лилијана, ти, изгледа, ниси свесна шта ово значи! Он је овде, разговара са мном, црта...

— Кад ће сићи овамо?

— Па, мислим да се горе осећа пријатније. Сложио се са мном да неко време остане сакривен.

Отац је тих дана живео као у грозници. Сатима је писао, трпезарија је била просто преплављена исписаном хартијом.

Тако првих недеља нисмо видели нашег госта. Чули смо га само како ноћу пева тужне песме.

Тата је сваки слободан тренутак проводио с њим у разговору, а затим дуго писао. Једном сам отворила његову бележницу и прочитала на првој страни: „Белешке за биографију Леонарда да Винчија од др Винстона Сандерсона“ Види, види, већ је себе произвео у доктора!

Најзад, два месеца после доласка госта, тата је рекао:

— Све је готово, Лилијана. Ноћас га враћам... кући!

— Зар ниси намеравао да му покажеш чуда овог нашег света? — приметила сам. — Хгео си да га упознаш с научницима...

— Ти да ћутиш! — пресекао ме је отац. — Зар да допустим да други искористе мој труд? Он је само мој!

— Најбоље је да иде — рекла је мајка. — Не може се спавати од његових ноћних концерата.

Кад се отац попео на таван, чули смо га како живо разговара са господином Да Винчијем. Онда смо чули шкрипање и звекетање ма-

шине. Очигледно, нешто није било у реду јер се шкрипање настављало. Око пет ујутру више нисмо могле да издржимо и пошле смо на спавање.

Дезинтеграшор не ради

За доручком је ситуација била затегнута. Отац је јео ћутећи, а затим рекао:

— Лилијана, морамо се договорити шта да радимо с нашим гос-

том. Морао бих да му одсечем косу и браду и да му поручим одело.

— Шта је теби? — викнула је мама. — Зар ниси рекао да ћеш га вратити?

— Не могу Лилијана. Покушавао сам целе ноћи, али дезинтеграшор...

Мама је неко време ћутала, а онда је стала да пребације оцу, тоном који је наговештавао да не ће скоро престати. Он је доказивао да ће новац који ће добити за књигу бити више него довољан за издржавање госта из прошлости.

Нисам могла више да их слушам и изашла сам у врт. Тамо сам затекла близанце како се играју у трави с једним човеком дуге беле косе и браде, чудно обученим. Смејао се с њима и цртао фигуре по ваздуху.

Пришла сам и рекла „хао“ што сам научила од свог школског другара Тонија. Господин Да Винчи ми се осмехнуо. У том тренутку изнад нас је пролетело јато птица и он се загледао у њих машући рукама као да су крила.

Тада је из куће изашао отац и стао нешто да говори господину Да Винчију. Ваљда га је убеђивао да се врати на таван. Најзад су заједно кренули уза степенице.

Кад се, после два сата, господин Да Винчи поново појавио, изгледао је добрих двадесет година млађи: ошишан, обријан, у елегантном сивом оделу, са шпипастом брадицом.

Да скратим причу: следеће седмице су биле фантастичне. Гост се по цео дан мувао по кући и испитивао сваку ствар. Потпуно је раставио машину за прање рубља, а онда је поново саставио. Мајка га је попреко гледала, једва се уздржавајући да не прасне.

Једног дана су га близанци извели на улицу да му покажу аутомобиле. То га је узбудило преко сваке мере. Сутрадан сам га кришом пустила у гаражу. Одмах је завукао главу под хаубу татиних кола и почео да раставља мотор.

Тата се наљутио кад је чуо да је господин Да Винчи био на улици.

Када му је тата забранио да излази из куће, почео је да ради мој портрет. Ноћу је певао оне своје тужне песме.

Рекао је да то више не сме да се догоди, бар док не изађе из штампе његова књига.

Мајка љуџа џањире

Тих дана је наш гост грозничаво радио. Конструисао је косачицу за траву, а почео је да ради и мој портрет разнобојним оловкама које су му поклонили близанци. Па ипак, забрана изласка тешко му је падала. Ноћу је певао оне своје песме, које су звучале још тужније.

Близанци и ја били смо одушевлени нашим гостом, тата је био уздржано љубазан, док је мама заузела отворено непријатељски став. Једног дана је рекла.

— Винстоне, ја ово више нећу да трпим.

Отац није ни подигао поглед са својих хартија.

— У реду, само ти ћути — настављала је мама. — Баш тебе брига што тај човек црта... порнографске сцене. Замисли да то виде деца!

Отац је диго поглед.

— Лилијана, он се бави анатомијом. То није порнографија.

— А што сецка недужне животињце? Ни то теби није ништа.

— Нека их сецка. Он је научник.

Мама је на то треснула тањир о под.

Овакве сцене могле су се од тада видети у нашој кући готово сваке вечери. Господин Да Винчи је осећао да им је он узрок и све више је боравио у врту. Целе једне седмице је посматрао птице како лете. А кад је једног дана изнад наше куће пролетео авион, само што није полудео. Мурала сам му набавити књигу о авионима коју више није испуштао из руку.

Пшница разнобојних крила

После тога сам постала његов набављач. Доносила сам му алуминијумске и пластичне фолије, дашчице, ексере и триста других ствари које сам углавном узимала из школског кабинета. Он се затворио у своју собу и по цео дан нешто куцкао и стругао.

Једног дана седела сам на степеницама испред куће кад се отворио прозор на тавану и појавило се нешто налик на огромну птицу са два велика разнобојна крила. Одмах сам приметила да је то израђено од „мог“ материјала. Између крила био је као разапет неки човек.

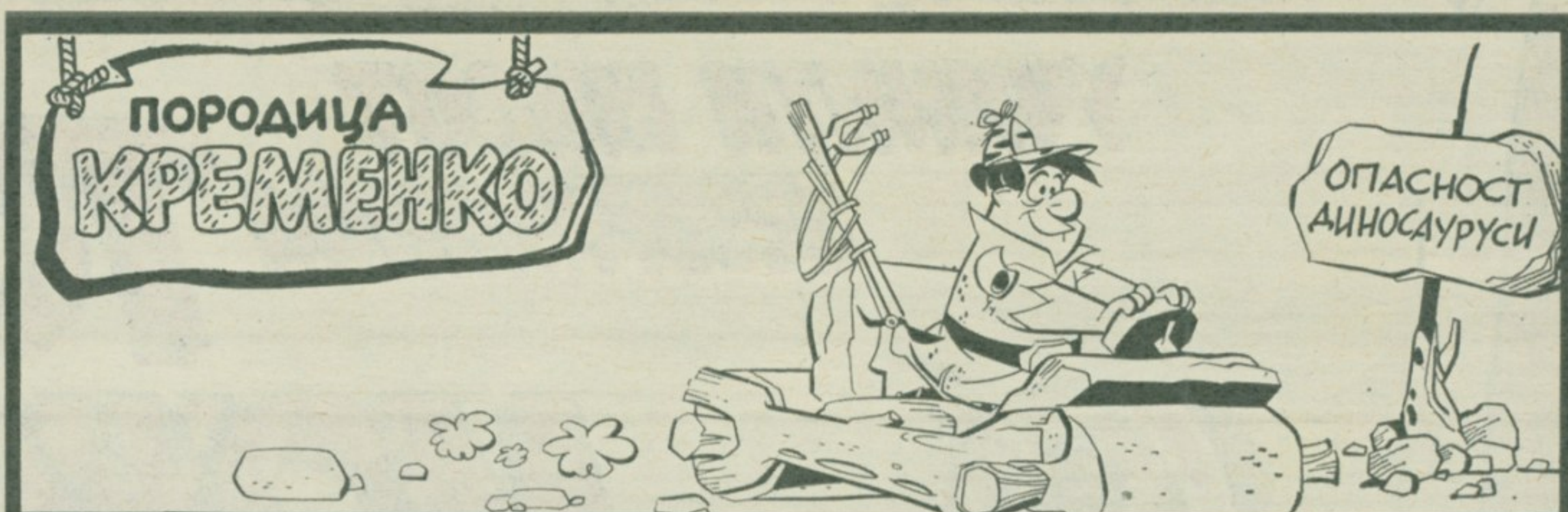
То је био господин Да Винчи. Очи су му блистале. Кад ме је угледао осмехнуо ми се, а затим је покренуо крила и винуо се у ваздух. Ускоро је био само тачкица у плавом пространству...

☆☆☆

Често мислим на господина Да Винчија. Надам се да га тамо где се сада налази боље разумеју и да ноћу више не пева тужне песме.

Татина књига још није изашла, а можда никад и неће, јер му је мама за време једне свађе поцепала цео рукопис.

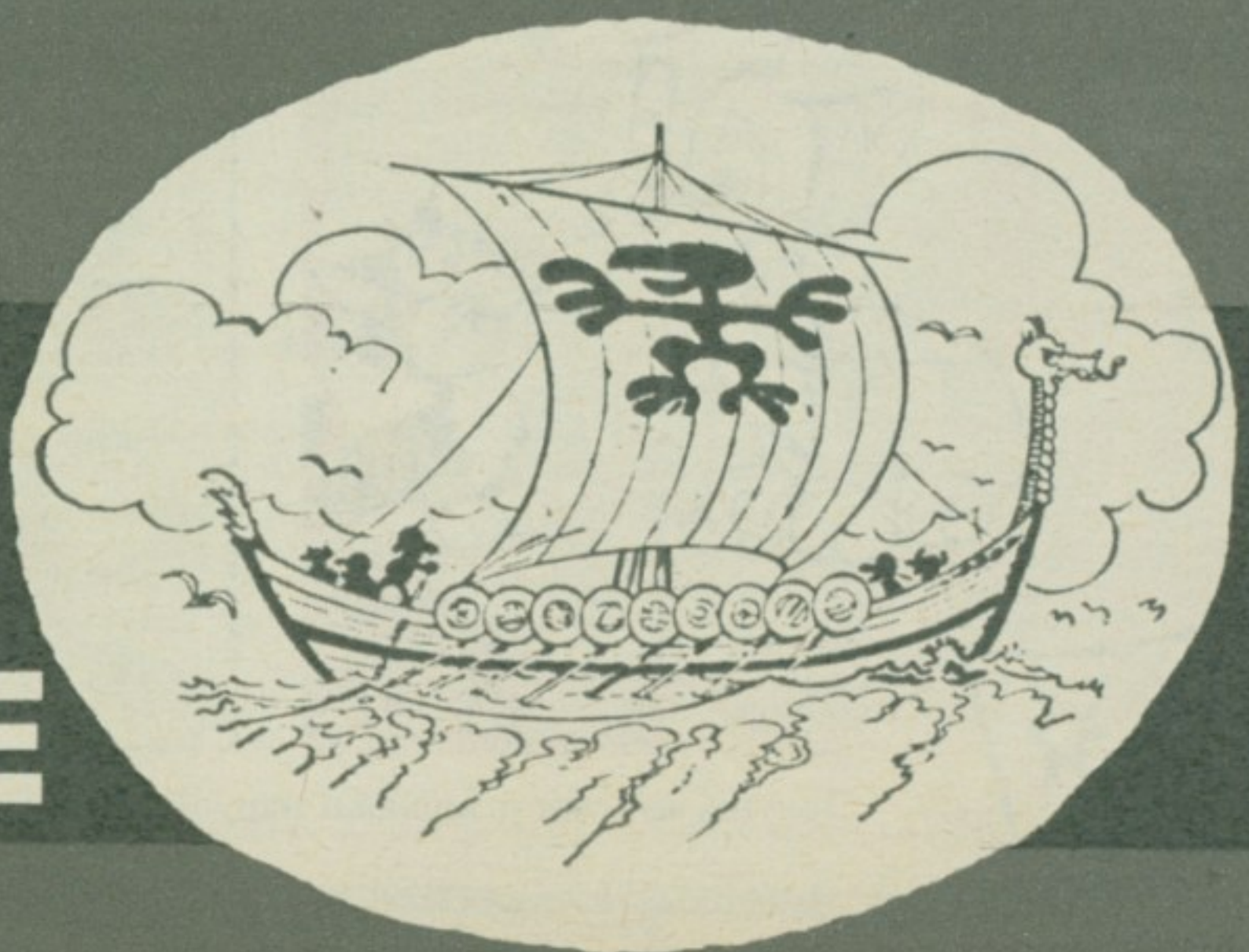
Ја љубоморно чувам портрет који је израдио наш гост. Понекад дођем у искушење да га покажем свом професору историје уметности, али сваки пут закључим да је боље да то не чиним. Знам да ми не би веровао.

У ИДУЋЕМ БРОЈУ
КОМПЛЕТАН СТРИП

УПЛАШИ
МЕ,
ВИКИНЖЕ

ДРУГИ ДЕО

УЧИНИТИ ЖИВОТ БЕЗБРИЖНИМ ТО МОЖЕ САМО Disney

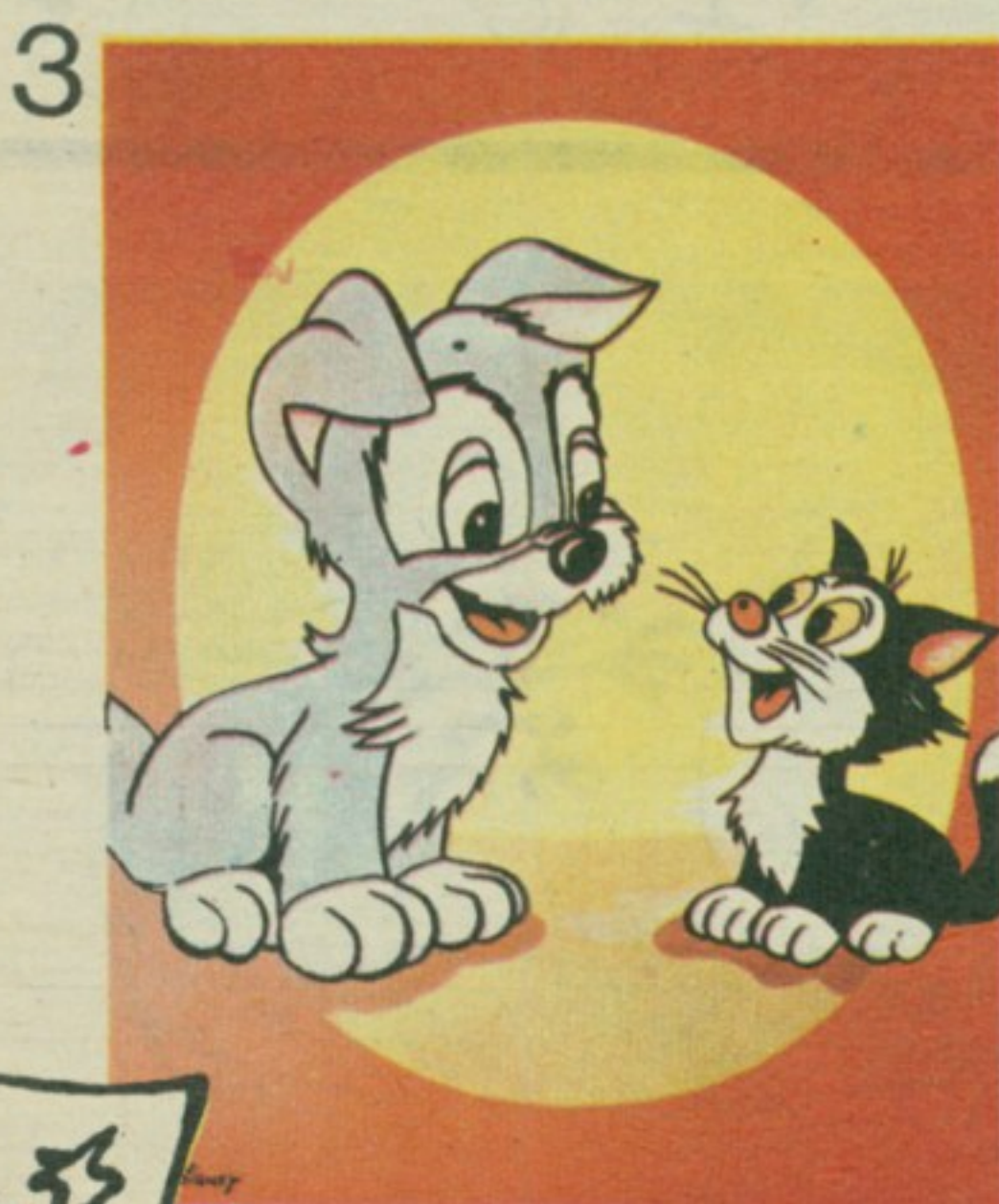
ПОСТЕРИ СУ ВЕЛИЧИНЕ 47 X 60 ЦМ.
ПТАМПАНИ СУ У ФИНОЈ ТЕХНИЦИ,
СА КАРТОНСКОМ ПОДЛОГОМ И ОБ-
ЛОЖЕНИ ПЛАСТИЧНОМ ФОЛИЈОМ.
ЦЕНА ЈЕДНОГ ПОСТЕРА ИЗНОСИ 30
ДИН. ЗА ГОТОВО, ОДНОСНО 35 ДИН.
НА ОТПЛАТУ. МОГУ СЕ НАРУЧИТИ
НАЈМАЊЕ ДВА ПОСТЕРА.

ИМАТИ НА ПОСТЕРИМА ЛИКОВЕ
СТВОРЕНЕ НЕНАДМАШНОМ РУКОМ
ОВОГ МАЈСТОРА ТО ИПАК МОЖЕ
СВАКО

ПОСЕБАН ПОПУСТ ЗА ЧИТАОЦЕ
ПОЛИТИКИНОГ ЗАБАВНИКА!

На отплату се може купити у најмањем износу
од 70 дин.

ИП „ВУК КАРАЦИЋ“ 11001 Београд, Краљевића Марка 9

НАРУЏБЕНИЦА

ЗА ГОТОВО купујем постере број: _____ за укупну суму од _____ дин. коју ћу
платити поштару по пријему пошиљке.

НА ОТПЛАТУ купујем постере број: _____ за укупну суму од _____ дин. коју ћу
платити у _____ месечних рата.

Име и презиме _____

Број поште и место _____

Улица и број _____

Назив радне организације _____

(Потпис и печат овлашћеног лица
за купце на отплату)

(Потпис купца)

Пензионери прилажу чек од пензије.
У случају спора признајем надлежност II општинског суда у Београду.

Попуни, изрежи и пошаљи наруџбеницу на адресу: ИП „ВУК КАРАЦИЋ“, 11001 Београд, Краљевића Марка 9.

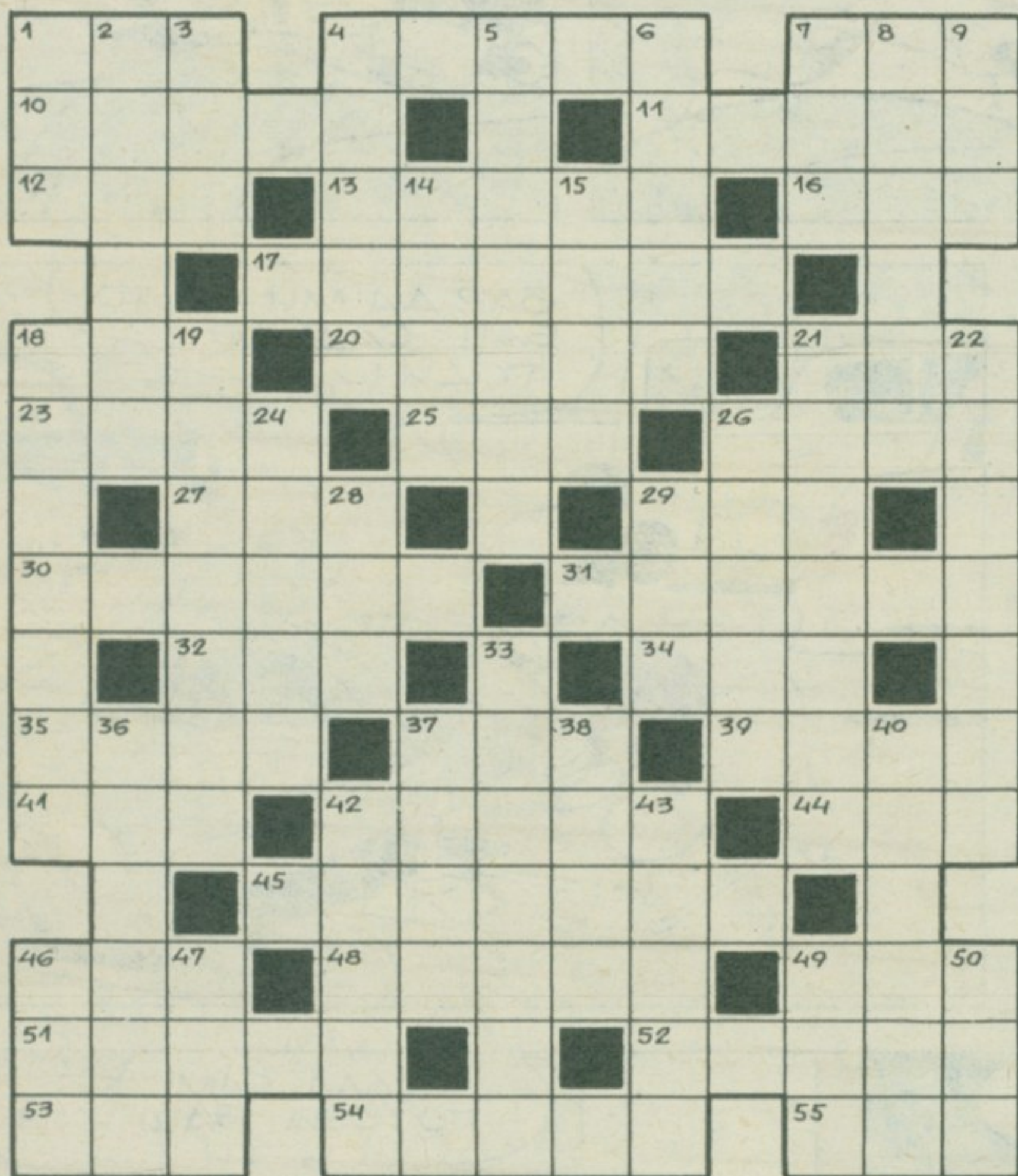
укрштене речи

ВОДОРАВНО:

1) железница, 4) направа за глачање одеће, 7) сриба, 10) чувени аустријски психолог (Алфред), 11) део тела, 12) земљиште, 13) планина у близини Београда, 16) бодља, 17) утврђење, 18) летовалиште у близини Опатије, 20) рива, 21) бања у Белгији, 23) река у Индији, 25) име глумице Мањани, 26) напад, 27) Ужичанин, 29) поподневна кућна седељка и забава, 30) оружане снаге неке државе, 31) женско име, 32) врста атмосферског талога, 34) наша филмска глумица (Марија), 35) упитна заменица, 37) острво у Јадранском мору, 39) део тела, 41) стара турска титула, 42) родовска заједница, 44) стара мера за дужину, 45) врста небеског тела, 46) посао, 48) име оперске певачице Мезетове, 49) лична заменица, 51) релација, размак, 52) дан у недељи, 53) попут, 54) стаклена посуда, 55) народно коло.

УСПРАВНО:

1) јединица за мерење електричне снаге, 2) решење, 3) опако, 4) неискривљено, 5) становници града, 6) биљка сувих предела Америке, 7) одјек корака, 8) један континент, 9) доживљај за време спавања, 14) врста дрвета, 15) врста цвећа, 18) забава, плес, 19) малокрвност, 21) туђин, 22) слика рађена воденим бојама, 24) житни мољак, 26) творац неког дела, 28) ноћне птице грабљивице, 29) страно мушко име, 33) увежбавање спортиста, 36) плот, 37) родовска заједница код Ираца и Шкотланђана, 38) племићка титула у Босни у средњем веку, 40) морепловац, 42) стог сена, 43) део бициклическе трке, 46) временски термин, 47) део посуде, 49) име књижевника Бихаљи-Мерина, 50) орган чула вида.

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

ВОДОРАВНО: 1) опити, 6) идиом, 11) дјвара, 13) свеска, 14) бокс, 15) лак, 17) Марс, 18) оса, 19) оквир, 21) кет, 22) Јт, 23) Обар, 24) ар, 26) ти, к, 27) скор, 28) олас, л, 30) аутор, 32) осетило, 34) крн, 35) шпил, 36) Га, 37) Оа, 38) слан, 39) они, 40) арсенал, 42) трака, к, 44) траг, 45) Урал, д, 46) во, 48) Аг, 49) клен, 50) О(скар) В(ајлд), 51) ако, 53) авион, 55) ино, 56) Рума, 58) инг, 59) плик, 60) ексцес, 62) антика, 64) лакат, 65) карст.

Издаје и штампа НИП „ПОЛИТИКА“ 11000 Београд, Македонска 29. Директор Мирољуб Лазаревић. Главни и одговорни уредник Живорад Стојановић, технички уредник Владимир Горбунов. Претплата за нашу земљу: годишња 88,00 дина, полугодишња 44,00 дина, тримесечна 22,00 дина. Претплата за иностранство: годишња 176,00 дина, полугодишња 88,00 дина, тримесечна 44,00 дина. Уплате на текући рачун 60801-601-822. Годишња претплата у иностранству: ДМ 34 — \$ 12 — Ffr 56 — Sfr 40 — Skr 52. Девизне уплате из иностранства преко Београдске банке — Београд на рачун 608-620-3-32000-10-54. Поштански факс 124. Телефон: 24-471, централа 24-191 и 25-761. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 35/1 тел. 22-711.

На основу нишљења републичког секретаријата за културу СРС број 413-29/73-02 од 22. I 1973. године не плаћа се порез на промет.

ПОЛИТИКИ

ЗАБАВНИК

Мала пошта

11001 БЕОГРАД

МАКЕДОНСКА 29, П. ФАХ 124

ЈЕСМО ЛИ ПОСЕЋЕНА ПЛАНЕТА

Гледао сам на телевизији интересантну емисију о томе да ли су нашу планету некад давно посетили дошљаци из космоса, па ме занима да ли се код нас могу набавити књиге Ериха фон Деникена „Сећање на будућност“ и „По вратак звездама“ и колика им је цена.

Милан Костић, Земун

Ових дана поново ће се појавити у књижарама књиге Фон Деникена чије је прво издање распродано. Загребачко издавачко предузеће „Стварност“ издало је обе књиге.

ге које вас интересују и њихова цена, колико знамо, неће бити виша од 40 н. дина. Књиге се могу поручити поужећем од Југословенске књиге, Београд, Кнез Михаилова 2. Платићете их поштару кад вам донесе.

СТАНУЈЕ НА 17. СПРАТУ

Поштовани Забавниче,

Јављам ти се први пут и надам се да моје писмо неће завршити у кошу. Желела бих да ми што пре одговорим, наравно ако знаш, која је адреса Драгослава Степановића, фудбалера мог клуба ОФК Београд.

Љиљана Живић,
ученица, Санаторијум
код Ниша

Драгослав Степановић живи у Београду, поштански број 11000 Ул. Љермонтова 6/ХVII, улаз 6, Коњарник.

ЧИЈИ ЈЕ ГОЛУБ?

Драги Забавниче,

нашла сам рањеног голуба и излечила га. На нози има прстен са ознаком: V SAMULOVAC M, U CURUG 970

Молила бих онога чији је голуб, ако прочита ово у Забавнику, да ми се јави. Ја ћу му птицу и даље лепо чувати.

Сузана Радосављевић,
Колонија 58/2 38219 Лешак

КО ИМА ВИШЕ АУТОМОБИЛА?

Драги Забавниче,

молио бих те да ми кажеш: који град има више аутомобила Загреб или Љубљана? Ради се о оклади.

Миљенко Грегл,
XIII Пролетерска, Барбанићев
пут 19, Загреб

На основу статистичких података који су штампани почетком 1972. године Загреб је у 1971, нао двоструко већи по броју становника, имао 65.000 путничких возила, а Љубљана 42.000. Подаци за прошлу годину још нису готови.

ЛОВЕ — НОГАМА!

Чуо сам, драги Забавниче, да има неких племена чији припадници умију да гађају луком и стријелом и то ногама. Пошто не вјерујем, пресуди да ли је то тачно.

Лука Дангубић,
Мостар

Домороци на Малајском полуострву лакше се и спретније служе ногама него рукама! Чак и лук не одапињу рукама већ ногама. Кад су

у лову и кад примете дивљач, хитро седну на земљу, закаче лук за прсте на нози, руком затегну тетиву и ногом пуштају стреле. Иако лове ногама, веома ретко се догађа да промаше дивљач.

Будите детектив...

РЕШЕЊЕ ЗАГОНЕТКЕ

ЦРНИ МУЗЕЈ

Због нерашчишћених рачуна са бившим инспектором Скотланд Јарда Сидом Томсоном, троје његових слугу се договорили и убило га. А затим су, да би изгледало као да се догодило несрећан случај, бацили на њега иструлелу ограду. Јер да је заиста био несрећан случај и ограда се провалила, инспектор Томсон би лежао преко ње а не испод.

